

Landinrichting Vlaamse Rand

Ontwerpplanprogramma

Oktober 2013

Landinrichting Vlaamse Rand

Colofon

Uitvoerder:

Vlaamse Landmaatschappij

Diestsepoort 6 bus 74
3000 Leuven
Tel. 016 66 52 00
Fax 016 66 52 99
www.vlm.be

Samenstelling:

Ingrid Beerens	Els Remans	Luc Vander Elst
Eva De Rudder	Jeroen Reyniers	Katja Vander Poorten
Johan Kerkhof	Maarten Sper	
Marleen Maldeghem	Hoy-Ming To	

Secretariaat:

Gina De Keyzer

Coördinatie:

Luc Vander Elst, Projectleider Vlaamse Rand
VLM Regio Oost
016 66 52 52
0494 56 48 70

Coverfoto:

© VLM fotoarchief

Datum rapport

Oktober 2013

status / revisie

Ontwerp

ONTWERPPLANPROGRAMMA

LANDINRICHTING

VLAAMSE RAND

Oktober 2013

1. Inleiding

1.1 Historisch overzicht

Na de eerste projecten landinrichting midden de jaren '90 in Limburg (Noordoost-Limburg) en West-Vlaanderen (Westhoek) volgden er ook landinrichtingsprojecten in Oost-Vlaanderen en Antwerpen. Op 11 juni 1999 gaf de toenmalige Vlaamse Minister van Leefmilieu en Tewerkstelling de opdracht tot opmaak van de voorstudie voor het landinrichtingsproject Brabants Plateau. Eind 2001 gaf de minister de toestemming om sectorale studies uit te voeren die voor de opmaak van een richtplan noodzakelijk waren.

Op 28 mei 2004 paste de Vlaamse regering de wetgeving op landinrichting aan, waardoor de opmaak van een planprogramma een wettelijke basis kreeg.

Op 14 juli 2005 gaf de minister bevoegd voor landinrichting aan de Vlaamse Landmaatschappij de opdracht een planprogramma voor 'Het plateau van Moorsel' op te maken.

Op 1 juni 2007 keurde de minister, bevoegd voor landinrichting, het ontwerpplanprogramma 'Plateau van Moorsel' goed en kon het eerste landinrichtingsproject in Vlaams-Brabant van start gaan in de gemeenten Zaventem, Wezembeek-Oppem, Kraainem, Tervuren, Kortenberg, Huldenberg en Bertem.

Op 6 april 2009 gaf de Vlaamse minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur de opdracht aan de Vlaamse Landmaatschappij een planprogramma op te maken voor het project Molenbeek en Maalbeek in Zellik (Asse). Op 3 december 2010 keurde de Vlaamse Regering het planprogramma Molenbeek en Maalbeek goed.

Op 27 mei 2009 gaf de Vlaamse minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur de opdracht aan de Vlaamse Landmaatschappij een planprogramma op te maken voor het project Meigemheide in Beersel en Linkebeek. Op 17 december 2010 keurde de Vlaamse Regering het planprogramma Land van Teirlinck (voorheen Meigemheide) op het grondgebied van de gemeenten Beersel en Linkebeek goed.

De planbegeleidingsgroepen voor de drie landinrichtingsprojecten werden samengesteld en de landinrichtingsprojecten zijn momenteel in uitvoering.

Tegelijk liep het afbakeningsproces Vlaams Strategisch Gebied rond Brussel in 15 van de 19 betrokken gemeenten. Dat afbakeningsproces was ingedeeld in drie zones: het Ruime Zaventemse, Groot-Bijgaarden-Zellik en de Zuidelijke Zennevallei. In elk van die drie zones liep een landinrichtingsproject, dat de open ruimte in dat gebied wil behouden, versterken en verbinden. Bij het afbakeningsproces VSGB, het afbakeningsproces Zenne-Dijle-Pajottenland, de herbevestiging van agrarisch gebied en tal van andere aspecten inzake ruimtelijke ordening komt duidelijk de trend naar voren om groene, open structuren te behouden, te vrijwaren en te versterken. Vermits landinrichting daar op een efficiënte en coördinerende manier kan toe bijdragen en zo kan zorgen voor een versnelde daadwerkelijke invulling van de bestemmingen op het terrein, schoof de Vlaamse Regering het instrument landinrichting naar voor als instrument dat bij voorkeur wordt gebruikt om de openruimtebestemmingen in de Vlaamse Rand te realiseren.

Met het oog daarop gaf minister Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, de Vlaamse Landmaatschappij op 28 november 2011 de opdracht een ontwerpplanprogramma op te stellen voor de 19 gemeenten van de Vlaamse Rand. Het ontwerpplanprogramma moest ook het inrichtingsproject landinrichting Openruimtenetwerk Woluwebekken van het planprogramma Plateau van Moorsel, het planprogramma Molenbeek-Maalbeek en het planprogramma Land van Teirlinck omvatten. De nodige aandacht moest worden besteed aan de financiële mogelijkheden van de betrokken partners en het moest voor het einde van de huidige legislatuur ter goedkeuring worden voorgelegd aan de Vlaamse Regering.

Van december 2011 tot juni 2013 organiseerde de VLM Vlaams-Brabant twee denkdagen, twee symposia en meer dan honderd bilaterale externe overlegmomenten om invulling te geven aan die opdracht. In dezelfde periode nam de VLM Vlaams-Brabant deel aan meer dan 50 externe symposia, studiedagen en externe overlegmomenten van partners in de Vlaamse Rand voor een optimale afstemming. Om het nieuwe ontwerpplanprogramma optimaal te kunnen afstemmen op de lopende landinrichtingsprojecten vonden tussen december 2011 en september 2013 intern bij de VLM Vlaams-Brabant ongeveer 110 projectteamvergaderingen plaats.

1.2 Juridische basis landinrichting

Het besluit van de Vlaamse regering van 28 mei 2004 betreffende de procedure tot opmaak van landinrichtingsplannen en houdende opheffing van het besluit van de Vlaamse regering van 6 juni 1996 wijzigde de wetgeving m.b.t. de opmaak van landinrichtingsplannen grondig. De belangrijkste wijzigingen zijn een meer vraaggestuurde werking van landinrichting en het veel kortere voortraject voor de uitvoering van landinrichtingswerken.

Het voortraject voor een landinrichtingsproject omvat de opmaak van een ontwerpplanprogramma. Voorheen was de opmaak van een voorstudie en de opmaak van een richtplan noodzakelijk, vooraleer concrete inrichtingsplannen opgesteld konden worden. Niet meer een globale inrichtingsvisie van een richtplan, maar concrete vragen naar inrichting vormen nu de basis van de inrichtingsplannen. Dat zorgt voor een heroriëntatie van landinrichting naar een meer vraaggestuurde werking.

Een ontwerpplanprogramma wordt in artikel 5 van het besluit van de Vlaamse regering van 28 mei 2004 als volgt omschreven:

“Het ontwerp van planprogramma omvat:

- 1° een niet-limitatief overzicht van lopende, geprogrammeerde of gewenste projecten op vlak van inrichting en beheer uitgaande van de diensten van de Vlaamse Regering, de agentschappen, de provincie(s), de gemeente(n), publiekrechtelijke rechtspersonen en indien passend binnen de doelstellingen van landinrichting, van privaatrechtelijke rechtspersonen;*
- 2° een overzicht van de projecten waarvoor er een concrete vraag is om landinrichting als ondersteunend instrument in te zetten;*
- 3° inrichtingsprojecten landinrichting die nodig zijn, waarbij voor elk project de doelstellingen, de meerwaarde van landinrichting en het tijdsplan worden weergegeven en het gebied wordt bepaald*
- 4° de toetsing van de gewenste projecten aan kwaliteitscriteria en de beleidsdoelstellingen van de Vlaamse regering;*
- 5° een prioriteitenstelling van de inrichtingsprojecten landinrichting.”*

1.3 Situering Vlaamse Rand

Het projectgebied bestaat uit de 19 gemeenten van de Vlaamse Rand, zoals die gedefinieerd werd door de Vlaamse Regering.

De Vlaamse Rand is geen landschappelijk, economisch of maatschappelijk geheel. De Rand wordt gekenmerkt door een grote diversiteit en heterogeniteit, maar heeft landschappelijk wel twee belangrijke structuurdragers: de Zennevallei en het Zoniënwoud.

De complexiteit en de heterogeniteit van de regio kunnen we best met enkele cijfers illustreren. Van de 19 gemeenten zijn er zes faciliteitengemeenten. De Vlaamse Rand herbergt heel veel 'zware' infrastructuur, zoals de R0, de E40, de A12, de E19, het kanaal Brussel-Charleroi, sterk geïndustrialiseerde zones rond Vilvoorde-Machelen en Drogenbos-Sint-Pieters-Leeuw. Maar daar staan ook zeer grote open landbouwkouters, een groot bosareaal in het zuiden en interessante openruimtegebieden met veel mogelijkheden tegenover. De Rand is nu eens dichtbebouwd en dan weer vrij open. De 19 gemeenten zijn goed voor in totaal 48.428 hectare. Over 114 kilometer grenst de Vlaamse Rand aan een ander gewest: 72 kilometer met het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en 42 kilometer met Waals-Brabant. 667 geregistreerde landbouwers wonen en werken er nog in de Vlaamse Rand. Ze bewerken daar in totaal 16.411 hectare. In Asse ligt nog 2.378 hectare landbouwgrond. In Drogenbos is er geen enkele hectare geregistreerde landbouwgrond meer. De Vlaamse Rand telt 411.000 inwoners, met een variatie van goed 4.700 inwoners in Linkebeek tot ruim 41.000 inwoners in Vilvoorde. Een bevolkingsdichtheid die varieert van 424 in Merchtem tot 2.309 in Kraainem. Het dichtbevolkte gebied van de Vlaamse Rand (828 inwoners per km²) kent een iets grotere bevolkingsgroei dan het Vlaams Gewest. Het hoge positieve migratiesaldo is daar de oorzaak van.

Tegen 2060 zou de populatie in het arrondissement Halle-Vilvoorde, waartoe achttien van de negentien gemeenten van de Vlaamse Rand behoren, bijna even sterk stijgen (+28%) als in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (+29%). In het Vlaams Gewest zou de toename in dezelfde periode maar 15% bedragen.

De Vlaamse Rand beslaat 3,6 % van de oppervlakte van het Vlaams Gewest, waarop 6,5 % van de Vlaamse bevolking woont. 17 % van de populatie van de Vlaamse Rand woont in de zes faciliteitengemeenten.

In de Vlaamse Rand is het bebouwd deel van het grondgebied groter dan elders in Vlaanderen (27,9 % tegenover 18,6% in het **Vlaams** Gewest). Zowel percelen met een residentiële als met een economische functie nemen een groter deel van de ruimte in beslag. Opvallend is het grote aandeel van de gronden met huizen en hoeven (19,5% tegenover 12,5% in het Vlaams Gewest). In de periode 1985-2007 is de oppervlakte van kantoorgebouwen in de Vlaamse Rand meer dan vertienvoudigd, vier keer zoveel als de stijging met 264% in Vlaanderen. Ook de kadastrale oppervlakte voor gebouwen voor nutsvoorzieningen, sociale zorg en ziekenzorg is sterker toegenomen dan in het Vlaams Gewest.

De onbebouwde oppervlakte in de gemeenten van de Vlaamse Rand is schaarser dan in de rest van Vlaanderen. Er is minder akkerland en grasland en er zijn minder woeste gronden. Sinds 1985 is de oppervlakte van die grondsoorten sterker afgenomen dan gemiddeld in Vlaanderen. Wel blijft het beeld van de Groene Gordel behouden. In de Vlaamse Rand nemen bossen (Zoniënwoud), boomgaarden, tuinen en parken een relatief groot deel van de totale oppervlakte in.

Meer dan 70% van de industriële oppervlakte van Halle-Vilvoorde en meer dan 40% van de industriële oppervlakte van Vlaams-Brabant bevindt zich in de Vlaamse Rand.

De Vlaamse Rand wordt doorkruist door een dicht wegennet met een hoge bezettingsgraad, waarop veel voertuigkilometers worden afgelegd. Het concentrische wegpatroon rond en naar het Brussels Hoofdstedelijk Gewest vormt daarvan de basis. De inwoners van de Rand-gemeenten bezitten relatief meer personenwagens dan de rest van Vlaanderen.

Sinds 1998 is het aantal treinreizigers dat op weekdays in een gemeente van de Vlaamse Rand opstapt met 32% toegenomen. In Vlaanderen bedroeg de stijging in dezelfde periode 9%, in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest 19%.

- Enerzijds zijn er de tewerkstellingsgebieden zoals Zaventem, Machelen, Vilvoorde en Drogenbos met een erg hoog migratiesaldo en jobaanbod en waar een groter deel van het grondgebied ingenomen wordt door kantoorgebouwen (>1%), industriegebouwen (>3%) en handelsgebouwen (>1,5%).
- Anderzijds is er de residentiële Zuid-Oostrand met de gemeenten Kraainem, Wezembeek- Oppem, Tervuren, Overijse, Hoeilaart, Sint-Genesius-Rode, Linkebeek en Wemmel, waar de residentiële woonfunctie erg veel ruimte in beslag neemt, met als gevolg erg hoge bouwgrondprijzen en een hoger gemiddeld inkomen.
- De derde categorie vormen de suburbane en semirurale gemeenten zoals Asse, Dilbeek, Sint-Pieters-Leeuw, Beersel, Merchtem, Meise en Grimbergen met een relatief lage bevolkingsdichtheid (<1.000 inwoners/km²), minder bebouwing (<31% bebouwde percelen), relatief veel akkerland (>30%) en/of grasland (>20%) en minder hoge bouwgrondprijzen (<190 euro/m²).

De sterke verstedelijkingsdruk zorgt voor aantasting en versnippering van de resterende open ruimte door verkavelingen en voor problemen met leefbaarheid in de dorpskernen door sluipverkeer. Als belangrijkste minpunten voor de leef- en omgevingskwaliteit worden naast dat sluipverkeer doorgaans het fileleed, het onveiligheidsgevoel, het sluikestorten, het vandalisme, het gebrek aan mogelijkheden voor veilige, zachte mobiliteit en de geluidsoverlast aangegeven. Maar de Vlaamse Rand heeft ook tal van troeven. De inwoners geven als positieve punten voor de omgevingskwaliteit onder andere de nabijheid van de stad en van heel wat winkels en diensten aan, de landelijkheid in sommige delen van de Vlaamse Rand en de hoge werkgelegenheid.

1.4 Opzet en werkwijze ontwerpplanprogramma

We trapt onze werking rond de Vlaamse Rand af met twee projectdagen in **maart 2011** en een projecttweedaagse op **30 en 31 mei 2011**, waarbij materiespecialisten, projectleiders, diensthoofden en het afdelingshoofd brainstormden over de toekomst van de open ruimte in de Vlaamse Rand. Aan de hand van een sterkte-zwakteanalyse werd de basis gelegd voor een integraal plan voor de Rand. De output van het interne denkwerk bij de VLM werd op **13 oktober 2011** de basis voor een studiedag over open ruimte in de Vlaamse Rand. Met aansturing door doctoranda Elke Vanempen van het departement Architectuur, Stedenbouw en Ruimtelijke Ordening van de KU Leuven bogen 35 externe experts uit verschillende vakgebieden zich een hele dag over de toekomstmogelijkheden van de open ruimte in de Vlaamse Rand. Vijf deelgroepen met experts tekenden vijf verschillende visies uit voor de Rand.

De visies uit de expertenworkshop werkten inspirerend voor de startnota 'Over de Rand' die in **december 2011** werd gepubliceerd en verspreid bij mogelijke partners en experts in en buiten de Vlaamse Rand. 'Over de Rand' zou dienen als teaser om de partners aan het denken te zetten over open ruimte in de Rand. 'Over de Rand' focust in eerste instantie op vijf pijlers:

- Ruimte en rust: een randgeval
- Voedsel voor diversiteit: een heerlijke hutsepot
- Mobiliteit en innovatie: op weg naar nu
- Bodem en water: daar zit wat in
- Sociale samenhang: een 'eigen' plek van jong tot oud.

Die vijf pijlers slaan op een heel breed spectrum aan sectoren en functies in het openruimtegebied: natuur, bos, landschap, landbouw, erfgoed, cultuur, recreatie, toerisme, sociale cohesie, mobiliteit, economische innovatie, leefmilieu, integraal waterbeheer, klimaat, wonen, jeugd, sport en welzijn.

Op **16 december 2011** keurde de Vlaamse Regering het GRUP rond het Vlaams Strategisch Gebied rond Brussel (VSGB) goed.

Een week later – op **23 december 2011** – nemen minister-president Peeters en minister Schauvliege met de *bisconceptnota* enkele beslissingen die het openruimtebeleid in de Vlaamse Rand voort versterken, zoals:

- *het Agentschap voor Natuur en Bos en de Vlaamse Landmaatschappij zetten hun instrumenten in de Vlaamse Rand gericht en complementair in.*
- *ANB en VLM zetten een structureel beleidsoverleg op poten.*
- *Het flankerend beleid moet er onder meer op gericht zijn om het tekort aan toegankelijk openbaar groen te verkleinen. Het actiegebied beslaat niet alleen de gemeenten van het VSGB, maar de volledige Vlaamse Rand.*
- *Tien procent van het landinrichtingsbudget wordt vrijgemaakt voor de Vlaamse Rand in de periode 2009-2014.*
- *Tegen 2020 worden 20 inrichtingsplannen landinrichting vooropgesteld of een cadans van 3 inrichtingsplannen per jaar.*
- *VLM en ANB realiseren tegen 2020 samen de verwerving van 925 ha toegankelijk openbaar groen en open ruimte.*
- *De VLM kan daarvoor gedurende vijf jaar telkens een budget van 500.000 euro vrijmaken dat kan geherinvesteerd worden.*
- *Een budget van 120.000 euro wordt vrijgemaakt voor een landbouwstudie in de Vlaamse Rand.*
- *In 2012, 2013 en 2014 wordt een budget van telkens 100.000 euro vrijgemaakt voor quickwins.*

Op **17 januari 2012** vond het eerste bilateraal overleg plaats met externe partners. Er zouden nadien meer dan honderd bilaterale overlegmomenten volgen met gemeenten, provincies, Vlaamse overheid, middenveldorganisaties, belangengroeperingen en overheid en beleid uit andere gewesten. Dat bilateraal overleg is een permanent gegeven, ook na de afwerking van het ontwerpplanprogramma.

Op **9 februari 2012** klonk het officiële startschot voor dat bilateraal overleg met een startsymposium waarvoor ruim 100 partners opdaagden.

2. Lopende, geprogrammeerde of gewenste projecten op het vlak van inrichting en beheer

In de loop van 2012 en 2013 werden de partners bevraagd voor de opmaak van het ontwerpplanprogramma Vlaamse Rand. Ze werden uitvoerig geïnformeerd over de opdracht van minister Schauvliege om een ontwerpplanprogramma landinrichting op te maken voor de hele Vlaamse Rand en de lopende landinrichtingsprojecten in de Vlaamse Rand. De partners werden bevraagd over de lopende, geprogrammeerde en gewenste projecten in de Vlaamse Rand.

Het gaat om de volgende partners:

- ADLO, Afdeling Duurzame Landbouwontwikkeling
- ANB, Agentschap voor Natuur en Bos
- ARP, Afdeling Ruimtelijke Planning
- Albon
- Erfgoed
- VMM, Vlaamse Milieumaatschappij
- AWV, Agentschap Wegen en Verkeer
- Toerisme Vlaanderen
- Provincie Vlaams-Brabant
 - o Dienst leefmilieu
 - o Dienst toerisme
 - o Dienst land- en tuinbouw
 - o Dienst wonen
 - o Dienst sport
 - o Dienst welzijn en gezondheid
 - o Dienst economie
 - o Dienst ruimtelijke ordening
 - o Dienst waterlopen
 - o Dienst mobiliteit
 - o Dienst Europa
- Regionaal Landschap Dijleland
- Regionaal Landschap Zenne en Pajottenland
- Regionaal Landschap Groene Corridor
- Natuurpunt vzw
- Natuurpunt regionale afdeling Grimbergen
- Natuurpunt regionale afdeling Sint-Genesius-Rode
- Leeuwse Natuurvrienden
- Boerenbond
- Agentschap Ondernemen
- Administratieve diensten of beleidsvoerders van de volgende gemeenten:
 - o Gemeente Asse

- Gemeente Beersel
- Gemeente Dilbeek
- Gemeente Drogenbos
- Gemeente Grimbergen
- Gemeente Hoeilaart
- Gemeente Kraainem
- Gemeente Linkebeek
- Gemeente Machelen
- Gemeente Meise
- Gemeente Merchtem
- Gemeente Overijse
- Gemeente Sint-Genesius-Rode
- Gemeente Sint-Pieters-Leeuw
- Gemeente Tervuren
- Gemeente Vilvoorde
- Gemeente Wemmel
- Gemeente Wezembeek-Oppeem
- Gemeente Zaventem
- Infrabel (per zone)
- De Lijn
- Landelijke gilden Halle-Vilvoorde
- Provinciale Ontwikkelingsmaatschappij (POM)
- Leefmilieu Brussel
- Vzw De Rand
- Pro Natura
- 3W-plus
- Waterwegen en Zeekanaal
- Erosiecoördinatoren Vlaamse Rand
- IGO Leuven
- City3
- Pajottenland+
- Haviland

Na de gemeenteraadsverkiezingen van oktober 2012 werden alle gemeenten opnieuw aangeschreven om hen de mogelijkheid te bieden om een nieuwe informatieronde aan te vragen. Alle gemeenten en alle andere partners werden uitgenodigd voor het plansymposium op 11 juni 2013, waar een eerste versie van het ontwerpplanprogramma werd voorgesteld aan alle partners en waar alle partners nog kans kregen op bijsturing en aanvullingen.

De lijst met de data van de bilaterale contacten en overlegvergaderingen is terug te vinden in bijlage 1.

Behalve bilaterale contacten om te peilen naar lopende, geprogrammeerde en gewenste openruimte-initiatieven heeft de VLM ook via andere kanalen zoveel mogelijk informatie ingewonnen om inzake open ruimte de vinger aan de pols te houden in de Vlaamse Rand. Vanuit haar coördinatietaak en om een zo volledig mogelijk beeld te krijgen over alle lopende processen en projecten in de Vlaamse Rand en de aangrenzende gebieden en gewesten heeft de VLM Vlaams-Brabant zoveel mogelijk alle overige processen in de Vlaamse Rand en in de aangrenzende gebieden opgevolgd. Met het oog daarop was de VLM Vlaams-Brabant vertegenwoordigd in verschillende stuurgroepen, adviesgroepen, fora en klankbordgroepen van processen en projecten met een mogelijke impact op de open ruimte. Een overzicht van die afvaardigingen is te vinden in bijlage 2.

3. Vragen naar landinrichting als ondersteunend instrument

Op **28 februari 2013** stelde het projectteam Vlaamse Rand een eerste synthese op van de vragen, projecten en processen die lopen of waar vraag naar is in de Vlaamse Rand. Het projectteam stelde ook een eerste selectie van mogelijke landinrichtingsprojecten op.

Criteria bij die selectie waren:

- het geïntegreerd en multidisciplinair karakter van het project
- mogelijkheid om bestemmingen versneld te realiseren op terrein
- strategische ligging van het project (geografisch, qua inrichting, ...)
- het bovenlokale belang van het project – inzet van landinrichting heeft een invloed op het functioneren van meer dan één gemeente, geografisch of qua effecten
- het project slaat geheel of gedeeltelijk op het behoud en de versterking van de open ruimte
- de complexiteit van het project
- een duidelijke en concrete vraag: meerdere actoren zijn vragende partij, waaronder minstens één Vlaamse administratie
- het al bestaande draagvlak voor het project (bereidheid tot medewerking, principiële engagement van partners)
- bereidheid tot inzet van bijkomende VTE door externe partners
- evenwichtige inzet van de mogelijkheden van het instrument landinrichting: er moet een goede balans zijn tussen coördinatie/procesbegeleiding; planvorming/studies; grondenbank met eventueel kavelruil; financiering vanuit subsidiewetgeving en mogelijke eigen inbreng van de partners

Op **12 maart 2013** werd die eerste selectie voort verfijnd, samen met de projectleiders van de lopende projecten in de Vlaamse Rand. Een eerste vorm van ontwerpplanprogramma begon zich af te tekenen. Op **17 april 2013** werd dat voorstel van ontwerpplanprogramma overlegd met de betrokken diensthoofden van VLM Oost.

Alle partners die in de loop van het overlegproces werden bevraagd, werden uitgenodigd voor een symposium op **11 juni 2013**, waar het ontwerpplanprogramma aan hen werd voorgesteld en waar ze na afloop tijdens een interactieve infomarkt de kans kregen om opmerkingen, laatste aanpassingen en bijstellingen voor te stellen.

Op basis daarvan werd het ontwerpplanprogramma nog deels bijgestuurd. De partners kregen vervolgens de kans om schriftelijk aan te geven voor welke deelprojecten of planzones zij een engagement willen aangaan in het kader van landinrichting.

Ondertussen werd het ontwerpplanprogramma meer in detail uitgeschreven om het op 8 oktober te kunnen voorleggen aan de Commissie voor Landinrichting.

Bijlage 3 bevat de lijst met gewenste projecten en bijlage 4 een niet-limitatieve lijst met de lopende en geprogrammeerde projecten met een mogelijke impact op de open ruimte in de Vlaamse Rand.

4. Voorstel inrichtingsprojecten landinrichting

Uit de talrijke vragen naar inzet van het instrument landinrichting in de Vlaamse Rand hebben we er uiteindelijk 14 geselecteerd: tien ruimtelijke en vier thematische. De thematische kunnen over het grondgebied van de 19 gemeenten gebiedsdekkend worden uitgevoerd.

Met het oog op de mogelijke financiering van het landinrichtingsproject werd overlegd met Albon en met het bevoegde afdelingshoofd bij de VLM. Beide overlegmomenten vormden de basis voor het ontwerp van financiering van het ontwerpplanprogramma in punt 6 van dit ontwerpplanprogramma.

In de loop van het hele overlegproces rond het ontwerpplanprogramma Vlaamse Rand werd ook voortdurend gezocht naar een evenwicht tussen de praktische haalbaarheid en de juridische beleidscontext.

Uiteindelijk is er geopteerd om de Vlaamse Rand in te delen in drie geografische inrichtingsprojecten, die elk op hun beurt worden ingedeeld in mogelijke planzones. Een eerste inrichtingsproject loopt van Sint-Genesius-Rode tot Dilbeek, een tweede van Dilbeek tot Grimbergen en een derde van Vilvoorde tot Hoeilaart. Er is voor gekozen om in Dilbeek een overlapping te voorzien tussen twee inrichtingsprojecten, omdat sommige planzones doorlopen over het grondgebied van die gemeente. Door Dilbeek bij beide inrichtingsprojecten in te delen kunnen de planbegeleidingsgroepen daar de consistentie bewaken inzake planvorming en uitvoering tussen de twee inrichtingsprojecten. Tussen Grimbergen en Vilvoorde is er in principe geen overlapping en ook tussen Hoeilaart en Sint-Genesius-Rode is dat niet het geval. In die projectzones bewaakt het projectteam van de VLM, eventueel aangevuld met andere externe partners, de consistentie in de planvorming en de uitvoering. Om pragmatische redenen wordt voorgesteld om geen nieuwe geografisch georiënteerde planbegeleidingsgroepen op te richten, maar de bestaande planbegeleidingsgroepen voor Land van Teirlinck, Molenbeek-Maalbeek en Plateau van Moorsel uit te breiden met vertegenwoordigers uit de bijkomende gemeenten. Zie ook punt 6.

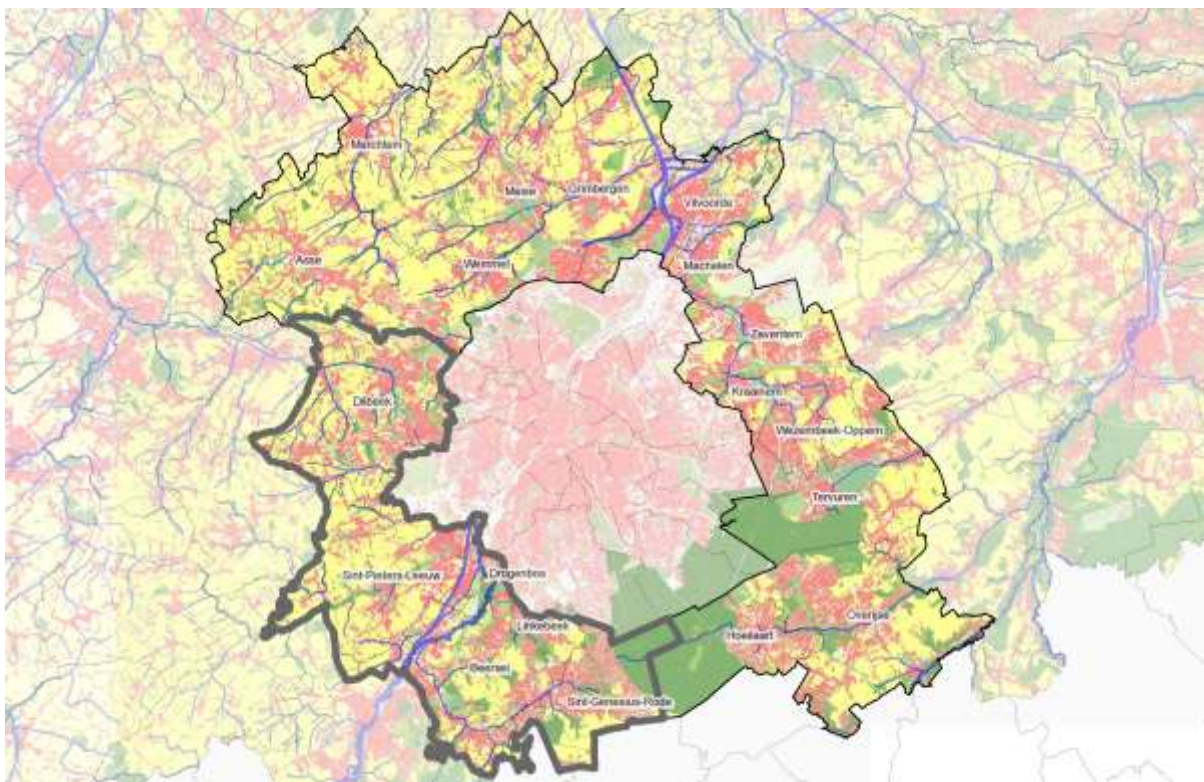
Daarnaast is er een inrichtingsproject voor elk van de thematische projectvoorstellen. Daar zal wel een nieuwe planbegeleidingsgroep moeten worden opgericht, maar uit pragmatische overwegingen en om de afstemming met de andere inrichtingsprojecten optimaal te houden, kan er worden voor geopteerd om die planbegeleidingsgroep samen te stellen met vertegenwoordigers uit elk van de bestaande planbegeleidingsgroepen. Op die manier creëren we een nauwe samenhang en een optimale afstemming tussen de gebiedsgerichte projectvoorstellen en de thematische projectvoorstellen.

4.1 Inrichtingsproject Rode - Dilbeek

4.1.1 Inleiding en ruimtelijke situering

Dit eerste inrichtingsproject omvat de gemeenten Sint-Genesius-Rode, Linkebeek, Drogenbos, Beersel, Sint-Pieters-Leeuw en Dilbeek.

Het Zoniënwoud is een belangrijke openruimtecluster die – voor wat betreft het deel op Vlaams grondgebied – zorgvuldig wordt beheerd door het Agentschap voor Natuur en Bos. In dat gedeelte van de Vlaamse Rand hoeft landinrichting wellicht niet te interveniëren, omdat het al degelijk beheerd wordt en omdat er voor inrichting en beheer de nodige fondsen voorhanden zijn. Afstemming met de ontwikkelingen en het beheer in en rond dat gebied gebeurt, indien nodig, tussen het Agentschap voor Natuur en Bos en de Vlaamse Landmaatschappij. We beschouwen het Zoniënwoud dan ook als een soort van ‘breuk’ in de open ruimte van de Vlaamse Rand, als het over landinrichting gaat. En precies daarom is het een interessant vertrekpunt om er langs beide kanten een inrichtingsproject te laten op aansluiten zonder dat er enige overlapping nodig is. Daarom werd het eerste inrichtingsproject de zone ‘Rode – Dilbeek’, die zich uitstrekt vanaf Sint-Genesius-Rode tot in Dilbeek.

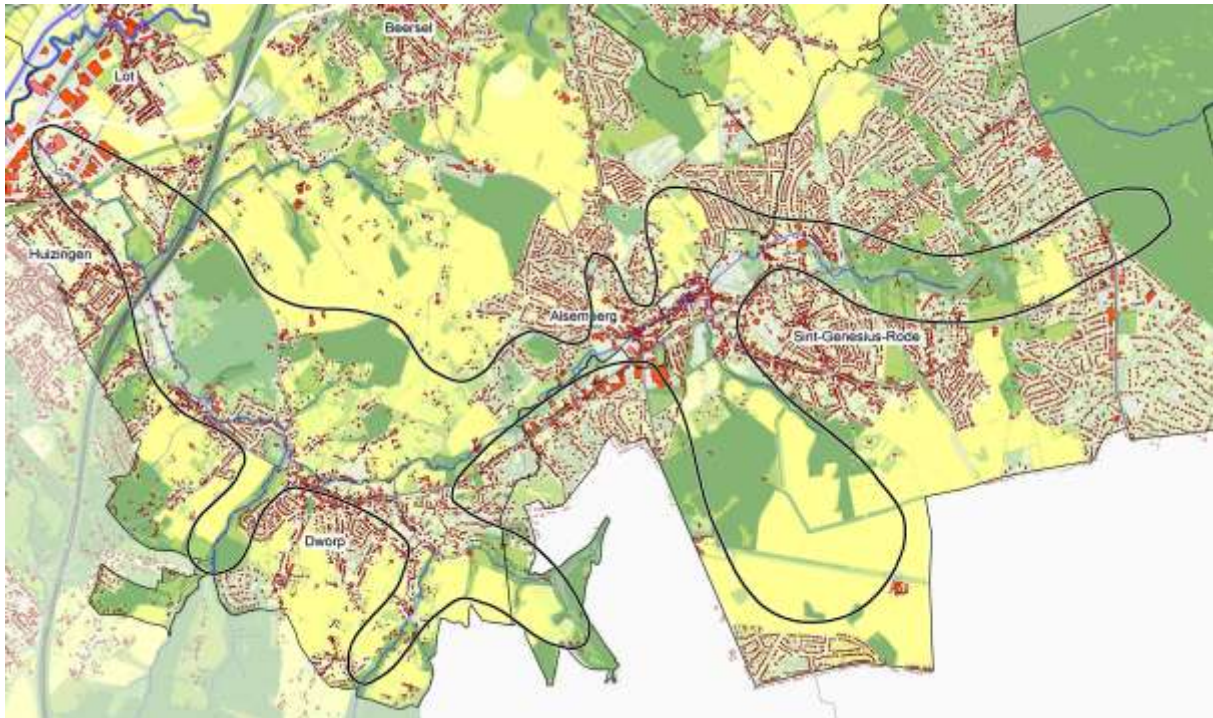
Dit inrichtingsproject bevat vier mogelijke planzones:

- Molenbeek-Kwadebeek (Sint-Genesius-Rode, Linkebeek, Beersel met uitlopers naar Waterloo en Brussel)
- Zenne en kanaal (Beersel, Drogenbos, Sint-Pieters-Leeuw met uitlopers naar Halle en Brussel)
- Zuunbeekvallei (Sint-Pieters-Leeuw, Drogenbos, met uitlopers naar Pepingen) en
- Neerpede (Sint-Pieters-Leeuw, Dilbeek met sterke correlatie met Anderlecht)

4.1.2 Planzone 1: Molenbeek-Kwadebeek

Situering en kaart

De Molenbeek ontspringt in het Zoniënwoud ten westen van Grote Hut, op 120 meter hoogte. Ze baant zich zuid-westelijk een weg naar de Zenne door Sint-Genesius-Rode, Alsemberg, Dworp en Huizingen. In Lot mondt ze uit in de Zenne. Het reliëf is op verschillende plaatsen sterk uitgesproken en de dalflanken - vooral de noord-helling - zijn erg steil. De talrijke, diep ingesneden zijdepressies die in de Molenbeekvallei uitlopen, tekenen zich duidelijk af in het landschap. Naast lemige kwartaire afzettingen vormt ook veel zandlemig (verspoeld) of zandig tertiair materiaal het oppervlak. De aanwezige bosjes (Elzenbos, Goede lucht) zijn restanten van het vroegere Zoniënwoud. Deze planzone beperkt zich tot de bovenloop van de Molenbeek met als belangrijkste zijloop de Kwadebeek en ligt binnen de gemeente Sint-Genesius-Rode met uitlopers naar Beersel. Alhoewel een groot gedeelte van het gebied sterk verstedelijkt is, blijven deze waterloop en de zijlopen structuurbepalend voor landschap en open ruimte. De Molenbeek vormt de landschappelijke verbinding met het Zoniënwoud en de Kwadebeek geeft toegang tot de grote open ruimte rond het Steenbos en de Sint-Gertrudishoeve (tot Waterloo). Een groot gedeelte van de open ruimte wordt ingenomen door akkerbouwteelten (vnl. granen, mais en suikerbieten).

Probleemstelling

De Molenbeek stroomt door een felbebouwd en verstedelijkend gebied. Dat geldt ook voor de talrijke zijlopen. De historische dorpskernen van Sint-Genesius-Rode (en Alsemberg) bevinden zich langs de Molenbeek en zijn met elkaar vergroeid. De Molenbeek en ook de zijlopen zijn deels ingebuisd of door een smalle bedding in een keurslijf gedrongen. Gecombineerd met het reliëf dat zorgt voor een snelle afstroom is er op verschillende plaatsen in Sint-Genesius-Rode en Alsemberg regelmatig overstromingsgevaar. Vooral bij lokale onweders komt bovenop de waterafstroom ook erosie met slibaanvoer.

Een andere modellering van Molenbeek en zijlopen kan zorgen voor een betere en natuurlijkere inrichting. Hydrologische knelpunten, zoals de aanwezige inbuizingen, moeten worden aangepakt. De waterberging en waterbuffering kan nog verhoogd worden. In de bestaande bebouwde context is dat evenwel geen evidentie.

Ook de vervuiling van de waterlopen moet worden aangepakt, onder meer om de aantasting van de waterkwaliteit van de vijvers te voorkomen. Globaal zou de samenhang tussen alle ruimten met een min of meer natuurlijk karakter versterkt moeten worden.

De inzet van een grondenbank kan relevant zijn om grondgebonden knelpunten aan te pakken. De hoge grondprijs (o.a. door de nabijheid van residentiële wijken) is hier mogelijk een knelpunt. Door een analoge aanpak van de knelpunten stroomafwaarts Sint-Genesius-Rode binnen het project Land van Teirlinck kan een samenhangende aanpak worden gerealiseerd van erosie en wateroverlast voor de hele Molenbeek tot de monding in de Zenne.

Buiten de verstedelijke kern zijn vele trage wegen in onbruik geraakt en is het actuele statuut van veel wegen onduidelijk of betwist. Parallel met de knelpuntenaanpak gebonden aan de waterafvoer kunnen zachte recreatiemogelijkheden verder worden ontwikkeld.

Natuurversterking via bosuitbreiding of uitbreiding en versterking van landschappelijke verbindingen behoort tot de doelstellingen.

Vraag naar landinrichting

De gemeente Sint-Genesius-Rode vraagt (brief 07.03.2013) uitdrukkelijk om een aanpak van de Molenbeekvallei met zijbeken en de aanpak van erosie en waterlast o.m. komende van de Linkebeek. Daarnaast wenst men de aankoop van gronden en vijvers voor erosiebestrijding via een grondenbank (IJsvogellaan, Ezelbeekstraat, Sint-Anna-hoeve, ...). Snelle fietsverbindingen met Brussel en aanpak van trage wegen vindt men eveneens nodig.

De lokale Natuurpunt-afdeling beklemtoont het belang van de kwalitatieve verbetering van de waterlopen (vnl. Kwadebeek). Uitbreiding van de bestaande natuurgebiedjes vnl. langs de Kwadebeek en een verankering van hun statuut via verwerving of langdurige beheersovereenkomsten staat ook hoog op de verlanglijst.

Het Regionaal Landschap Pajottenland en Zennevallei beklemtoont het belang van de kleine landschapselementen en het belang van de koestersoorten 'vliegend hert' en 'vroedmeesterpad'. Het instrument Beheersovereenkomsten kan worden aangescherpt om het gericht in te zetten in dit gebied om er specifieke natuurdoelstellingen mee te halen. Nog resterende hoogstamboomgaarden en lokale fruitproductie kunnen worden opgenomen in een breder streekverhaal.

De meerwaarde van een landinrichtingsproject wordt algemeen behandeld in hoofdstuk 5.

4.1.3 Planzone 2: Zenne en kanaal

Situering en kaart

Het projectgebied ligt in de gemeenten Drogenbos, Beersel en Sint-Pieters-Leeuw met centraal de Zenne en het Zennekanaal (kanaal Charleroi-Brussel-Antwerpen).

De Zenne ontspringt in Wallonië, is ruim 100 km lang, doorstroomt Vlaanderen, Brussel en opnieuw Vlaanderen, waar ze uitmondt in de Dijle aan het Zennegat. Het feit dat de Zenne drie gewesten doorkruist, bemoeilijkt het waterbeheer.

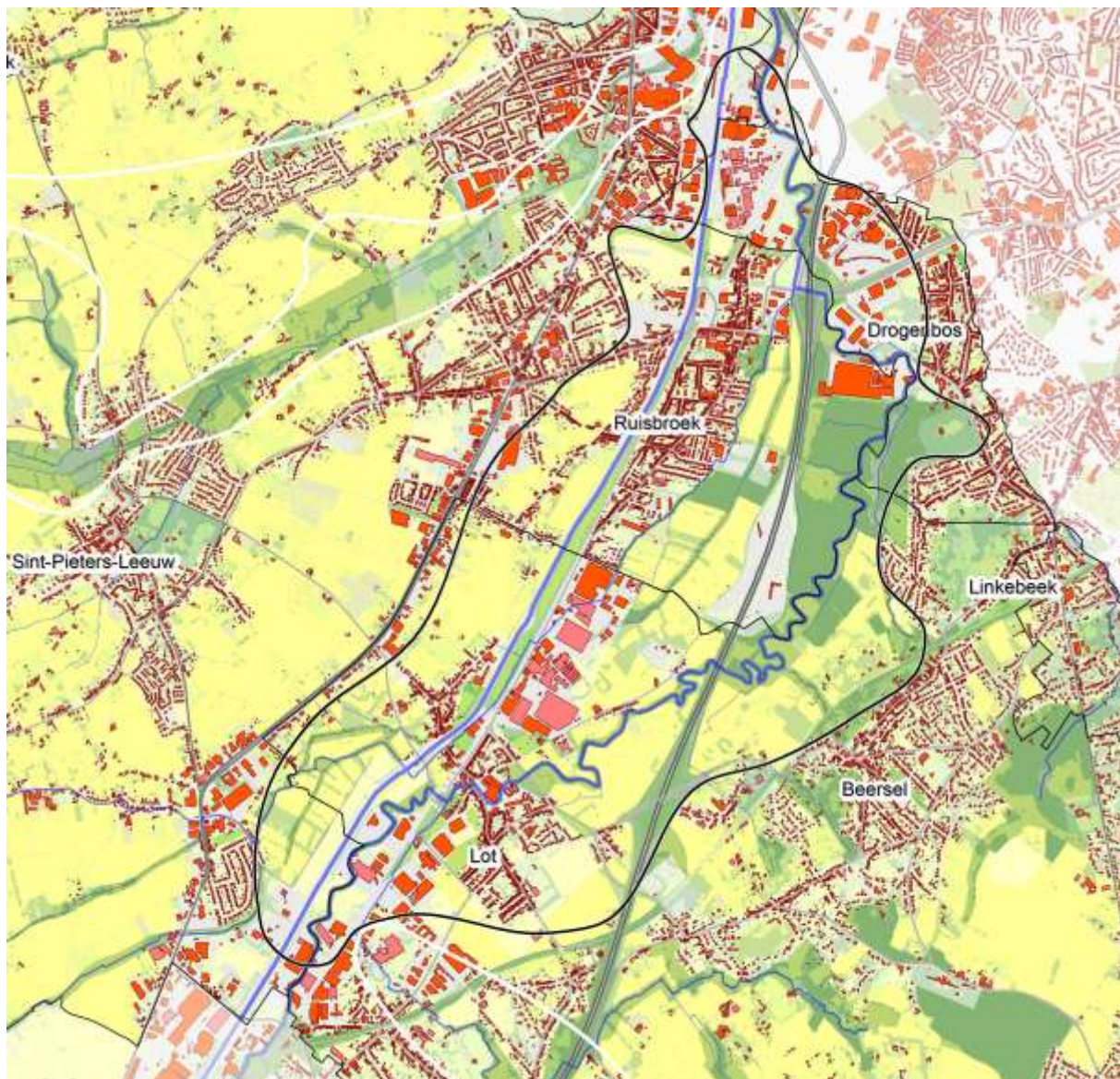
De belangrijkste open ruimte zijn de Zennebeemden. De oorspronkelijke beemden geraakten versnipperd door een sterke barrièrewerking, veroorzaakt door de noord-zuidgeoriënteerde assen van de autosnelweg (RO), het kanaal, de spoorweg en de Zenne zelf. De zone langs het kanaal is sterk geurbaniseerd. Er zijn drie grote openruimte kamers: een agrarische zone in het westen van de planzone, een groene zone 'Den Beemd' in Ruisbroek en de Zennebeemden ten oosten van de ring. In de Zennebeemden meandert de Zenne uitdrukkelijk. Hier ligt de groene parel van de Zennevallei en die zone werd in het VSGB dan ook groen ingekleurd.

'Den Beemd' ten westen van het op- en afrittencomplex in Sint-Pieters-Leeuw is oorspronkelijk een oude Zennebeemd. Met de komst van het kanaal en de RO is de connectie met de Zenne, aan de overzijde van de autosnelweg, bijna volledig teloorgegaan. De open ruimte van de Zennebeemden strekt zich verder uit in de drie gemeenten ten oosten van het kanaal, weliswaar doorkliefd door de RO.

Van 2011 tot 2014 loopt het project 'Zuurstof voor de Zennevallei' in een ruimer projectgebied. De visie die hier wordt uitgewerkt voor integraal waterbeheer, groene open ruimte en het recreatief netwerk kan in het landinrichtingsproject een vertaling krijgen op het terrein.

In Sint-Pieters-Leeuw wordt een project 'Den Beemd' gestart om Ruisbroek te vergroenen.

Voor ingroening van de bedrijven langs de kanaalzone heeft de VLM expertise opgebouwd met het Europees project GIFT-T. Overigens loopt er al een ander landinrichtingsproject 'Land van Teirlinck' dat in Beersel vooral ruimtelijk overlapt, maar niet zozeer inhoudelijk.

Probleemstelling

De toenemende verstedelijking en versnippering langs het kanaal en de noord-zuidelijke barrièrewerking heeft de open ruimte uiterst versnipperd in de Zennevallei. Die barrières verhinderen de toegankelijkheid vooral voor zachte weggebruikers. De beperkte resterende open ruimte dient zoveel mogelijk gevrijwaard, geclusterd en vergroend te worden. De Raad van State schorste de geplande ringweg van Lot die deze planzone en de Zennebeemden doorkruist. Bijkomende zware infrastructuurwerken vormen een bedreiging voor de open ruimte. De wateroverlast in de Zennevallei is alarmerend. Het is één van de zwaarst geteisterde gebieden in Vlaanderen. De Zenne en haar zijrivieren hebben meer ruimte nodig om overstromingen beter op te vangen. De Zenne en haar vallei als natuurlijke drager van het landschap geraakten verborgen onder de urbanisatie langs het kanaal. De Zenne verdient een landschappelijke opwaardering. Ook de waterkwaliteit moet worden verbeterd. Rond de Zenne werkt VMM een bijkomend buffergebied voor water uit. ANB heeft interesse voor een natuurinrichtingsproject en WenZ is hier aan de slag met de verbreding en verdieping van het Kanaal Brussel-Charleroi.

De zone van de Zenne en het kanaal vormen een hiaat in de recreatieve verbindingen. Het kanaal biedt naast potentie voor vrachtvervoer ook mogelijkheden voor pleziervaarten.

De streek en de ruimere regio hebben heelwat (h)eerlijke streekproducten te bieden.

Boomgaarden zijn typisch in de streek van het Pajottenland & Zennevallei, maar tegenwoordig moet voor streekbieren en –sappen buitenlands fruit worden aangevoerd. Betere vermarkting van streekproducten en lokale kwaliteitsproducten behoort tot de mogelijkheden.

De omgeving kan visueel worden opgewaardeerd door een esthetische impuls in het landschap dankzij Landart. In de bedrijvenzones kunnen de Zenne en haar oevers worden ingeschakeld voor rust- en picknickplekken voor de werknemers van de bedrijven. Op sommige plaatsen is bijkomende ingroening van bedrijventerreinen een meerwaarde.

De groene site van het museum FeliXart en ‘het Moeras’ in Drogenbos kan fungeren als toeristische poort tussen Brussel en de Zennevallei. Drogenbos is één van de sterkst verstedelijkte gemeentes van heel België. Het nieuwe natuurpark dat werd aangelegd dankzij het strategisch project ‘Zuurstof voor de Zennevallei’ is hier een noodzakelijke groene long, die als natuurpark de sociale cohesie in Drogenbos zal versterken. Het VSGB kleurde het naastliggend gebied groen in en dat biedt, in combinatie met het vervallen historisch pand van de Catalasite perspectieven. Recent werd er een grote waterkrachtcentrale op de Zenne gebouwd naast dit pand.

Den Beemd (of groen Ruisbroek) in Sint-Pieters-Leeuw ligt in een sterk verstedelijkt gebied. Veel inwoners beschikken niet over een privétuin. Den Beemd is nog te onbekend voor zijn recreatiemogelijkheden.

Vraag naar landinrichting

In het verleden was de Zennevallei een functionele groene ruimte die diende voor voedselproductie, grondstoffen, planten en dieren. De Zenne en haar vallei hebben zwaar ingeboet als natuurlijke en hydrologische drager. Toch blijft de functionaliteit van de Zenne cruciaal. Vandaag is de uitdaging om opnieuw meer groene ruimtes te vinden, te behouden, te herwaarderen, te versterken en vooral aan elkaar te rijgen. Een groen lint, dat als een snoer parels van parken aaneenrijgt, biedt mogelijkheden voor ontspanning, water en zuurstof en is van belang voor de volksgezondheid.

De maatregelen die VMM plant voor een bijkomend buffergebied, de ambities van ANB voor een natuurinrichtingsproject en de plannen van WenZ rond de verbreding en verdieping van het Kanaal Brussel-Charleroi met herinrichting van de bijbehorende omliggende waterstructuren, kunnen worden afgestemd tot een groter geheel, waarin waterberging, ecologische opwaardering en recreatief medegebruik tot synergieën komen. Landinrichting kan daarbij een waardevol instrument worden, dat wordt ingezet om de open ruimte te vrijwaren, te clusteren en te vergroenen. Het biedt daarbij nieuwe kansen voor de biodiversiteit van fauna en flora.

Om oplossingen te bieden aan de overstromingsproblematiek, ecologische en landschappelijke opwaardering, recreatieve mogelijkheden en lokale vermarkting is procesbegeleiding en coördinatie en vooral afstemming nodig met partners die werken aan overlappende thema’s.

Een belangrijk item in dit gebied is grondverwerving om zo mogelijkheden te creëren om de bestaande landbouw in het gebied uit te ruilen of gedeeltelijk nieuwe functies te geven, zodat ook landbouw als medewinnaar uit dit verhaal komt.

De meerwaarde van een landinrichtingsproject wordt algemeen behandeld in hoofdstuk 5.

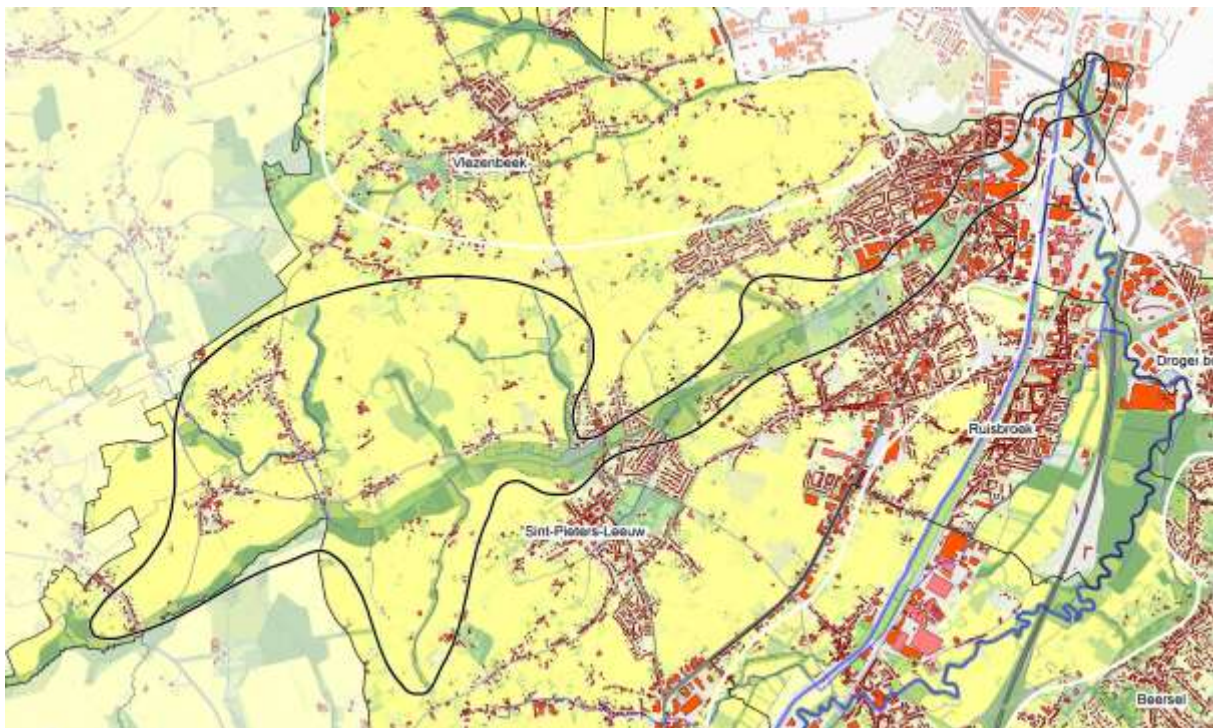
4.1.4 Planzone 3: Zuunbeekvallei

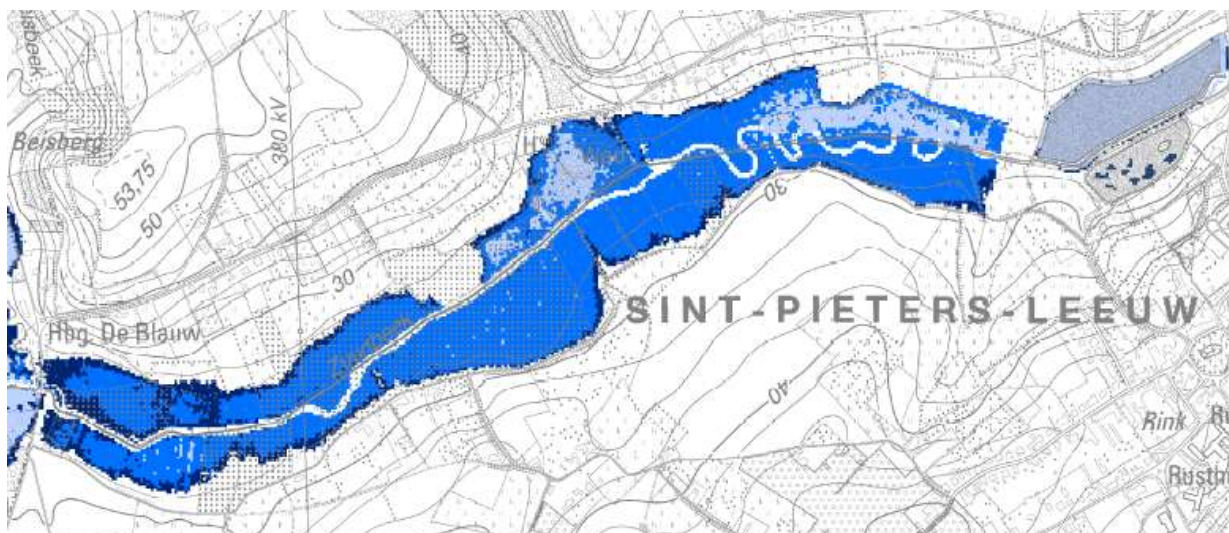
Situering en kaart

De Zuunbeekvallei loopt centraal door Sint-Pieters-Leeuw van west naar oost, van het idyllische Pajottenland tot de verstedelijkte stadsrand. Het is een belangrijke groen-blaauwe ader die enerzijds een poort is tot het Pajottenland en anderzijds Brussel linkt aan zijn groen ommeland.

De vallei dringt er door in landbouwgebied met agrarische, landschappelijke en bufferfuncties. De Zuunbeekvallei met de valleien van de omliggende beken omvat een aantal bronbeken met nog waardevolle visfauna. Natuurpunt heeft in de vallei al verschillende hectare in eigendom en beheer. De Zuunbeekvallei is een omvangrijk natuurlijk waardevol gebied binnen de gemeentegrenzen. De Zuun stroomt in het oosten van de gemeente het stedelijk gebied binnen en vormt er de scheiding tussen Negenmanneke en Zuun. Hier is de inrichting parkgebied en nog meer stroomafwaarts is de Zuun zelfs ingebuisd, verdwijnt ze letterlijk onder de stedelijke inrichting of komt ze terecht in een verrommeld landschap, waar ze een tweederangsrol krijgt. Dat doet evenwel niets af aan de grote natuurwaarde die de Zuunbeekvallei heeft voor de gemeente.

In het verleden werd de Zuun hier en daar rechtgetrokken en versteend met het oog op een betere waterbeheersing. Mogelijke wateroverlast werd toen opgevangen in kunstmatige bekkens.

Probleemstelling

Het stroomgebied van de Zuun vormt een onderdeel van het hydrografisch bekken van de Zenne. Vanaf het gehucht Oudenaken stroomt de Zuun dwars door Sint-Pieters-Leeuw over een afstand van 12 km. Ter hoogte van de gemeentegrens met Drogenbos stroomt ze in de Zenne. De Zuun is gekenmerkt door zeer grote schommelingen in debiet en waterpeilen wegens de beperkte doorlatendheid van de lemige ondergrond en het heuvelig karakter van het stroomgebied. Vooral in het benedenstroomse deel blijven overstromingsproblemen mogelijk.

De VMM voorziet in een verhoging van de waterbergingscapaciteit, gecombineerd met een ecologisch herstel en een verhoging van de landschappelijke waarden.

Daarvoor zijn diverse ingrepen gepland, zoals:

1. Volsem: een groot gecontroleerd overstromingsgebied voor structureel herstel, hermeandering en aanpak van de verdroging.
2. Gaspeldoornbeek: om de vulling van het groot wachtbekken af te remmen zal de beek worden omgelegd en de meandering worden hersteld.
3. Heidries: een stuw wordt geplaatst en de historisch meanderende loop wordt hersteld.
4. Oude Zuun: de historisch meanderende loop van de Oude Zuun wordt hersteld en er komt een stuw.

Voor de hele Zuunloop betekent dat een optimalisatie van de waterberging die het periodiek probleem van overstromingen aanpakt o.m. door een peildaling in Negenmanneke.

Daarnaast is er ook een structuurherstel, een meer aangepaste waterhuishouding met het oog op een meer natuurlijke ontwikkeling en een verbetering van de vismigratie.

De VMM begint op korte termijn met de grondverwervingen.

Daarnaast biedt de vallei tal van zachte recreatieve mogelijkheden en toeristische en economische (plattelands-)potenties, mede door de nabijheid van Brussel en andere verstedelijkte delen van de Rand.

De vallei kent knelpunten tussen landbouw en natuur, is versnipperd, ziet de lintbebouwing en de verstedelijking toenemen, ziet het landschap verarmen en de doorwandelbaarheid afnemen.

Vraag naar landinrichting

Vanuit de noodzaak aan een geïntegreerde aanpak binnen het hydrografisch bekken biedt het instrument landinrichting mogelijkheden. De VMM als waterbeheerder zou bij dit inrichtingsproject duidelijk de rol van trekker moeten kunnen opnemen.

Vanuit landinrichting kan er worden ingespeeld op een bredere inpassing in het omgevende landschap. Een specifieke lokale grondenbank, eventueel gefinancierd door meerdere partners, kan voor de noodzakelijke grondverwervingen instaan en kan die grondverwervingen breder bekijken en voor alternatieven zorgen, als grondgebruikers daar nood aan hebben.

De gemeente Sint-Pieters-Leeuw waarbinnen nagenoeg het volledige traject van de Zuunbeek ligt, is vragende partij om van de Zuunbeek een groene as te maken. De beekvallei heeft heel wat potenties en door de herinrichting open te trekken naar meerdere partners kan het beekherstel ruimer worden bekeken in de context van de hele vallei. De focus moet uiteraard uitgaan van de waterbeheersing, maar kan worden uitgebreid naar een integrale inrichting van de hele vallei. Uitgaande van de maatregelen die de VMM plant met het oog op de herinrichting van de beek met natuurlijke hermeandering en wateropvang- en bufferbekkens kan bijkomende grondverwerving extra's brengen voor een natuurlijke inrichting, vertraging van de afstroming en waterstockering hogerop.

Door de beperkingen van het gebied zelf kunnen overstromingen bij hevige stormen niet altijd worden uitgesloten. Door bovenstreams maatregelen te nemen (erosiebestrijding, bijkomende grondverwerving, inrichting wetlands, e.a.) kan de afstroming naar de benedenbekkens worden verminderd, waardoor de maatregelen van VMM nog effectiever zullen worden. De landschaps- en natuurwaarden kunnen in een ruimer gebied dan alleen de beekbedding worden verhoogd en de toegankelijkheid en doorwandelbaarheid van het hele gebied kan worden verhoogd, zodat de Zuunbeekvallei een kansrijk gebied wordt voor mens en natuur. Bestaande recreatieve structuren kunnen daar worden op aangesloten of aangepast. Linken kunnen worden gelegd met de meer stedelijke entiteiten van Klein-Bijgaarden en Drogenbos.

De zijvalleien kunnen worden versterkt en door gebiedsgericht bedrijfsplanners in te zetten kan de erosie en afwatering in de Zuunbeekvallei worden geoptimaliseerd. Tegelijk kan de landbouw in de regio worden versterkt, o.a. door uitruiling uit de meer kwetsbare valleigedeelten naar de landbouwkundig interessantere en meer rechtszekere plateaugebieden.

Ook de geplande verbreding en verdieping van het kanaal Brussel-Charleroi door Waterwegen en Zeekanaal (WenZ) in Drogenbos, Sint-Pieters-Leeuw en eventueel Halle en de omkaderende maatregelen daarbij (zoals herinrichting toestromende rivieren) kan voor tijdelijke extra bergingscapaciteit zorgen. In dat kader zou een afstemming met alle waterbeherende instanties een nuttige aanzet kunnen zijn.

Belangrijke partners bij het voorgestelde inrichtingsproject zijn de VMM, WenZ, de gemeente Sint-Pieters-Leeuw, de natuursector (ANB, Natuurpunt), de provincie (recreatie, erosieknelpunten, ...), de landbouw (verbreding, plattelandspotenties, beheer landschap, ...) en het regionaal landschap Pajottenland en Zennevallei.

De meerwaarde van een landinrichtingsproject wordt algemeen behandeld in hoofdstuk 5.

4.1.5 Planzone 4: Neerpede

Situering en kaart

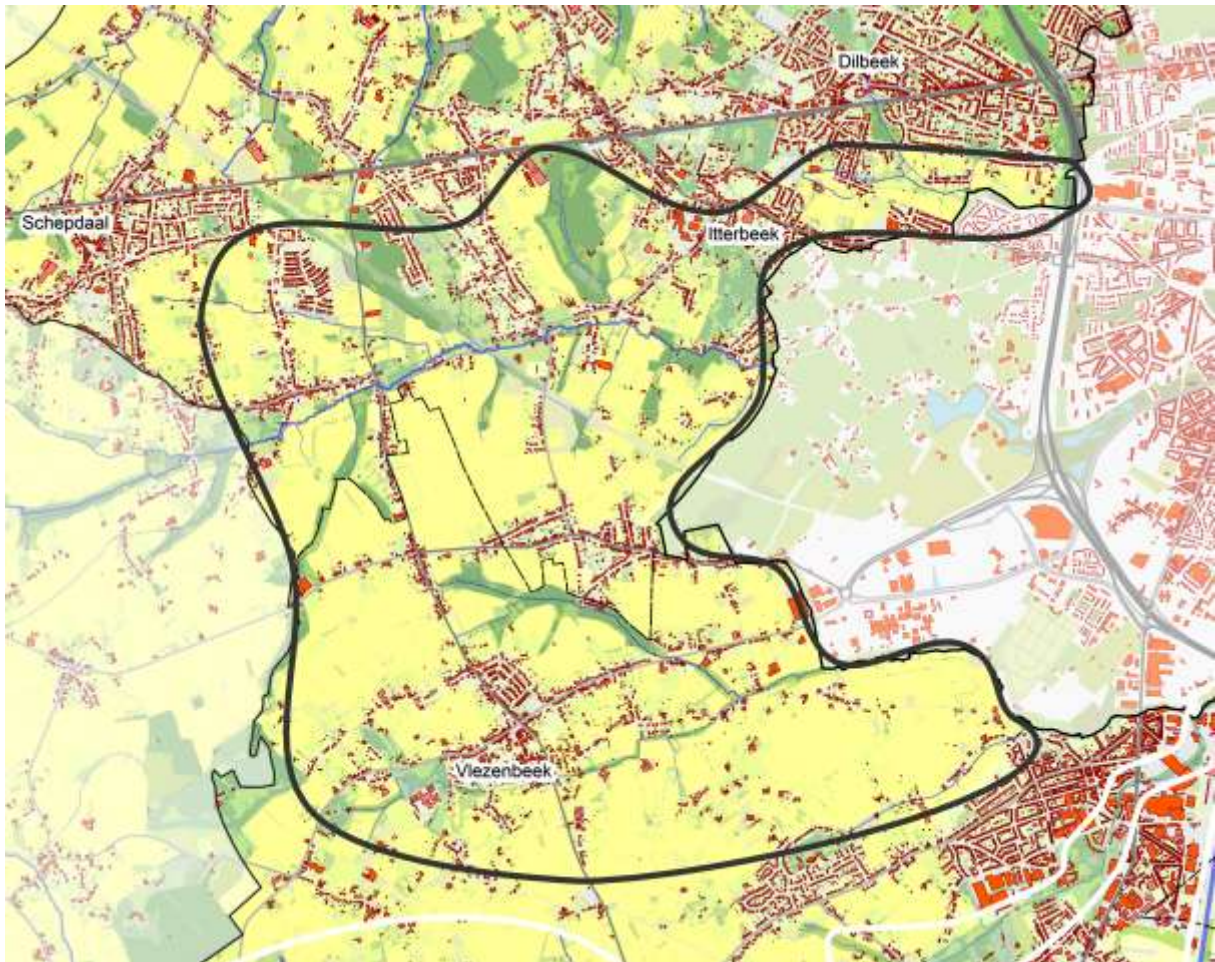
De oostgrens van deze planzone wordt gevormd door de overgang van de stedelijke ruimte met de landelijke, bepaald door de R0. Neerpede zelf en het vijverpark dat onder het viaduct van de ring de stad indringt, zijn opgenomen in de planzone, omdat het een potentieel interessante interactiezone is. Vermits ze binnen de omschrijving van het Brussels Gewest vallen, valt de formele werking buiten de mogelijkheden van landinrichting voor dat gedeelte op het grondgebied van het Brussels Gewest. Via een nauwe samenwerking met het Brussels Gewest zal er een geïntegreerde visie worden ontwikkeld die elke partner dan binnen zijn omschrijving kan uitvoeren. De verwevenheid tussen twee gewesten is de grootste uitdaging en ook de grootste troef voor deze planzone. Wie langsheen de uitvalswegen door de planzone de stad verlaat, is afgesneden van het achterliggende landschap door het suburbane wonen en de verlinting. Pas na ongeveer 5 km openbaart zich ook voor de automobilist, ongeveer ter hoogte van de as Ijsbergstraat - Vlezenbeeklaan, de westelijke grens van de planzone.

De grenzen van de valleien bakenen de deelgebieden af: Broekbeekvallei van de Ninoofsesteenweg tot de Itterbeeksebaan; de Lenniksebaan vormt de grens tussen de Pedebeekvallei en de Sobbroek/Vogelzangvallei (grondgebied Dilbeek).

De zuidgrens van de planzone is tot slot de Brusselbaan, met een uitbreiding langs de Vogelzangbeek die de connectie maakt met het kanaal (grondgebied Sint-Pieters-Leeuw).

Het gebied vormt ten westen van het Brussels Gewest de eerste open ruimte die aansluit bij het stedelijk gebied. De stad blijft sterk aanwezig, visueel met verrassende uitzichten op de Brusselse skyline, maar ook via uitvalswegen en infrastructuur die de stad bedienen. Het suburbane wonen is sterk aanwezig en verhult voor de haastige passant de open ruimte. De valorisatie van die open ruimte in de onmiddellijke omgeving van het stedelijk gebied wordt de uitdaging. De nabijheid van de stad biedt immers bijzondere kansen voor of verhoogt de waarde die kan worden gehecht aan landbouw, natuur en recreatie voor het open gebied. Tegelijkertijd legt de nabijheid van de stad ook een bijzondere druk op het gebied. Wonen, grootschalige voorzieningen, pendelbewegingen, harde en zachte recreatie claimen evenzeer de beschikbare ruimte.

De bijzondere kansen die deze planzone biedt, liggen in de schaal van het projectgebied en het gewestgrensoverschrijdend karakter. Twee gewesten nemen hier samen initiatief om samen met de gemeenten Anderlecht, Dilbeek en Sint-Pieters-Leeuw een gezamenlijke reflectie uit te bouwen en tot een coherentie visie voor een gebied te komen.

Probleemstelling

Deze planzone is geografisch verdeeld over twee gewesten: het Vlaams Gewest (VG) en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (BHG) en drie gemeentes: Dilbeek, Anderlecht en Sint-Pieters-Leeuw. Neerpede is één van de weinige open ruimtes op grondgebied van het Brussels Gewest. Als men daar de open ruimte rondom bijneemt, ziet men een landschappelijk geheel dat aansluit bij het actuele Pajottenland. De structuur wordt gedomineerd door drie beekvalleien, die vanuit Vlaanderen rustig doorstromen tot in het Brussels Gewest zonder zich iets aan te trekken van de gewestgrenzen en uitmonden in de Zenne.

De zone kenmerkt zich door een relatief grote landbouwactiviteit, die de open ruimte heeft gevrijwaard van verdere verstedelijking. Veel landbouwers bewerken meerdere kleine percelen. In het landbouwverhaal speelt de nabijheid van een grootstad een interessante rol om hier een proeftuinproject voor de Rand te starten om de afzet van lokale productie in de stad te brengen en te bestendigen.

Er is een blijvende vraag naar bijkomende woonzones, harde recreatie en grond tegenover een (vermoedelijk) afnemende activiteit in landbouw wegens veroudering van de actuele bedrijfsleiders en een beperkte bedrijfsopvolging. Er is heel wat oneigenlijk gebruik van landbouwgronden. Hobbylandbouw en hobbypaardenhouderij komen frequent voor. De toegang tot de open ruimte is momenteel allesbehalve optimaal en leidt tot wildparkeren en sluipverkeer.

Verschillen in het beleid tussen de betrokken gewesten en gemeenten geven aanleiding tot niet op elkaar afgestemde planning en uitvoering. Met het oog op de toekomst is een verdeling van de ruimte en een integratie van de verschillende functies noodzakelijk.

In deze planzone zijn er mogelijkheden voor de inrichting van de open ruimte:

- om het landschap te bestendigen zoals het nu is;
- om ecologische, hydrologische, landschappelijke en recreatieve verbindingen te versterken;
- om er een 'poort' te ontwikkelen;
- om kansen te bieden voor de landbouw met de stad als afzetgebied;
- om omgekeerd de open ruimte op duurzame wijze aan de stad te bieden als ruistruimte, als productieruimte (volkstuinten) en als recreatieve ruimte zonder dat daardoor overlast ontstaat;
- om het beleid van de verschillende gemeentes op elkaar af te stemmen.

Daarom is het belangrijk om grensoverschrijdend te kunnen werken aan een gezamenlijk gedragen visie.

Vraag naar landinrichting

Het grensoverschrijdend karakter van de planzone is kenmerkend. Een visie voor de ontwikkeling van de open ruimte in het gebied over de gewestgrenzen heen, is van primordiaal belang. Daaruit kunnen enkele grensoverschrijdende actieplannen volgen, die dan worden uitgevoerd in samenwerking met Leefmilieu Brussel – BIM en de verschillende gemeenten en andere relevante partners. Partners zijn hier het Brussels Gewest (Leefmilieu Brussel/BIM), Sint-Pieters-Leeuw, Dilbeek, Anderlecht, de landbouwsector, de provincie Vlaams-Brabant, het Regionaal Landschap Pajottenland en Zennevallei, Natuurpunt, de vzw Trage wegen, ... Alle partners zijn actief betrokken bij de opmaak van een gezamenlijke visie van Neerpede en omgeving.

Sint-Pieters-Leeuw heeft onlangs een RUP open ruimte opgesteld, dat nog moet worden goedgekeurd. Landinrichting is het uitgelezen instrument om tot een optimale coördinatie tussen de verschillende partners en de verschillende plannen te komen in dit gebied.

De meerwaarde van een landinrichtingsproject wordt algemeen behandeld in hoofdstuk 5.

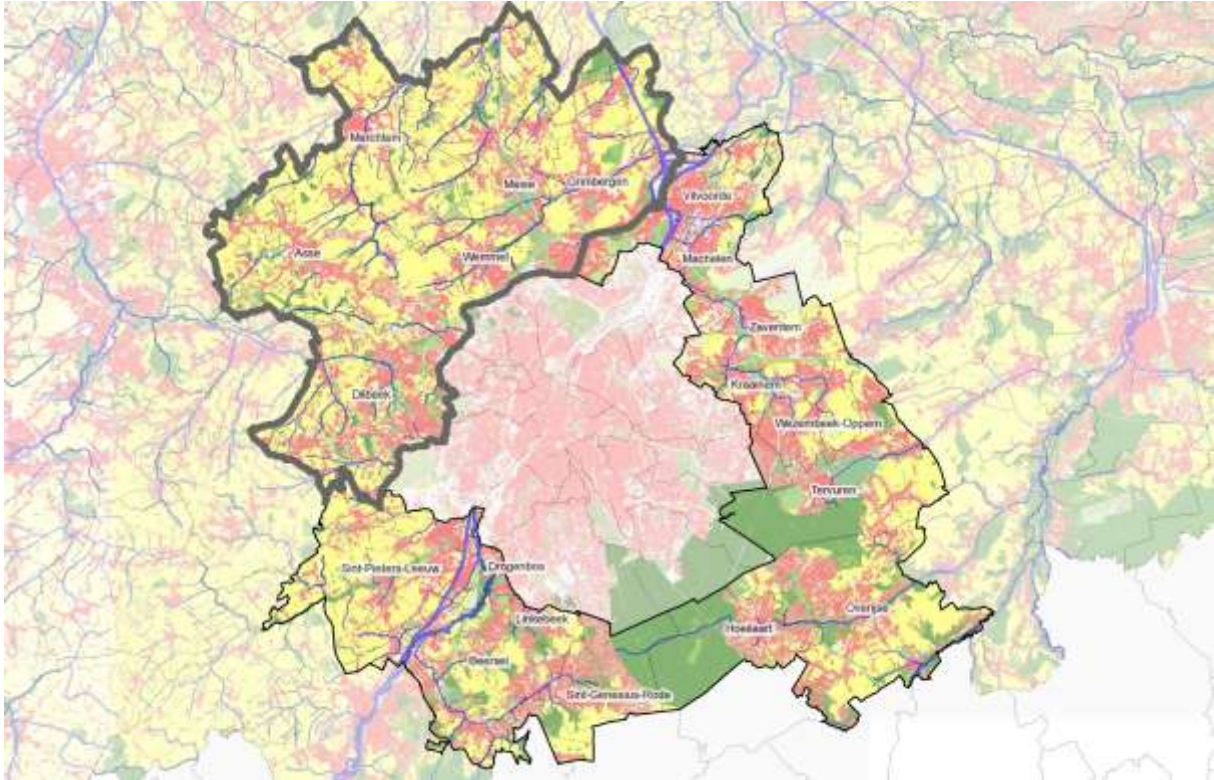
4.2 Inrichtingsproject Dilbeek - Grimbergen

4.2.1 Inleiding en ruimtelijke situering

Omdat een van de voorgestelde planzones doorloopt naar het volgende inrichtingsproject, is in dit inrichtingsproject de gemeente Dilbeek nogmaals opgenomen met het oog op een optimale coördinatie en afstemming. Dit inrichtingsproject loopt van Dilbeek over Asse, Merchtem, Meise, Wemmel en Grimbergen. Het bevat de grotere landbouwgebieden en –kouters in de Vlaamse Rand en met de achterliggende delen van Asse, Merchtem en Meise meteen ook de breedste 'rand' van de Vlaamse Rand.

Dit inrichtingsproject bevat drie mogelijke planzones:

- Openruimteparels Dilbeek-Wemmel (Dilbeek, Asse, Wemmel met correlatie met Brussel)
- Asbeek – Steenhuffel (Asse, Merchtem met uitlopers naar Londerzeel)
- Maalbeekvallei (Wemmel, Meise, Grimbergen)

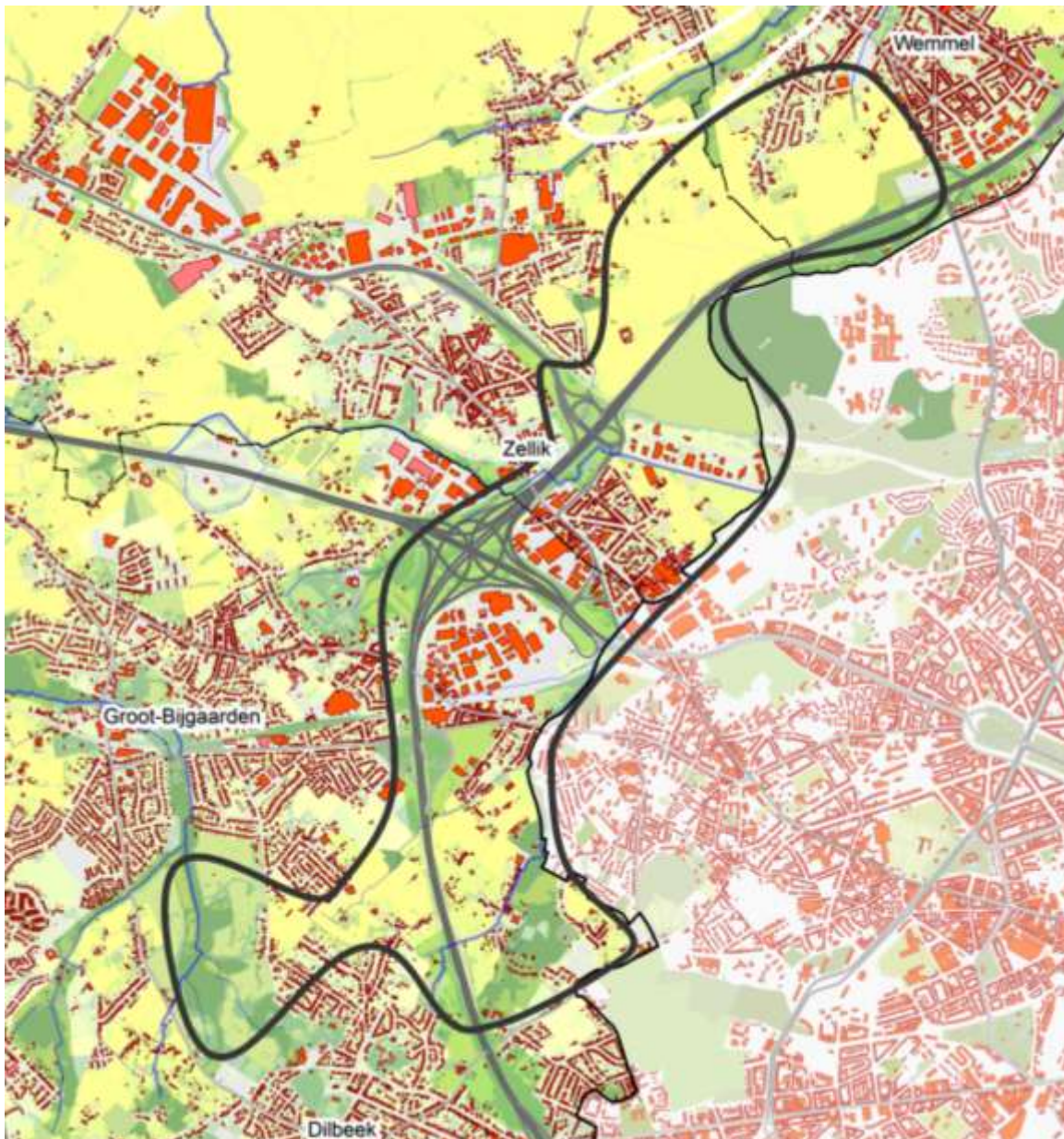

4.2.2 Planzone 5: Openruimteparels Dilbeek-Asse-Wemmel

Situering en kaart

Het gebied omvat de voornaamste openruimtegebieden, die 'te paard' liggen rond de R0 op het grondgebied van Dilbeek, Asse en Wemmel. Het loopt van Wolfspuiten en de Thaborberg in het zuiden, langs Hunderenveld, Horing en langs Hooghof tot Ronkelhof in Wemmel.

Het gebied wordt overwegend gekenmerkt door een dichte bebouwing en staat onder sterke verstedelijkingsdruk vanuit Brussel. De oostelijke kant sluit aan bij het stedelijke gebied van de hoofdstad. Lintbebouwing en infrastructuurassen versnijden de landschappelijke structuur. De structuur van het landschap wordt gevormd door een golvende topografie en verstedelijkt weefsel, waarin open ruimten en bebouwing complex verweven zijn met elkaar. Kleine landschapselementen komen geïsoleerd voor en zijn nog weinig structurerend of herkenbaar.

Probleemstelling

Het is een van de gebieden in de Vlaamse rand waar de verstedelijking zo geëvolueerd is dat de natuurlijke structuur van beekvalleien en plateaus nog nauwelijks herkenbaar is. Wat rest, zijn meestal geïsoleerde openruimtegebieden, die op zich bijzondere kwaliteiten hebben en nét omwille van de verstedelijking van bijzondere waarde zijn voor de omgevingskwaliteit.

Elk gebied heeft zijn eigen te ontwikkelen karakter: vanuit natuuroogpunt is het gebied van de Wolfspuiten het meest waardevolle. Het behoort tot het Natura 2000-netwerk als onderdeel van de grotere beschermingszone 'Hallerbos en nabije boscomplexen met brongebieden en heide'. Het gebied strekt zich uit ten noorden de kern van Dilbeek. Het totale gebied beslaat circa 90 ha. Wolfspuiten biedt een rijke variatie aan biotopen: bossen, graslanden, ruigten en akkers in allerlei gradaties van vochtigheid en voedselrijkdom. De kalkrijke bronnen in het zuiden van het gebied zorgen voor een heel specifieke flora in de centrale beekvallei.

Thaborberg is een bosgebied op de heuvelruggen ten oosten van de R0. Bebouwing (zonevreemd) heeft de kwaliteit en de samenhang van het bosbestand al ernstig aangetast. Het gebied heeft een

hoge biologische kwaliteit en is een erkend natuurreservaat. Het sluit aan bij Kattebroek, een vallei op de grens met het Brussels gewest. Via het Hunderenveld, geprangd tussen de activiteitenzone van Groot-Bijgaarden en het Brussels gewest kan aansluiting gezocht worden met Horing, een gebied waarvan de ontwikkelingskansen meer in de parksfeer liggen. Langs Laarbeekbos gaat het ten slotte naar Hooghof en Ronkelhof, waar landbouw een kernkwaliteit van het open gebied is.

Van elk van deze zones kan de kwaliteit versterkt worden bij een multifunctionele benadering. Door verder ook de verschillende open ruimtes te verbinden, zowel zachte ontsluiting in een fiets- en wandelnetwerk als met fysieke groenstructuur waar mogelijk, krijgen de open ruimte een betekenis voor een groter gebied. Het parelsnoer van open ruimtes kan zo de brug slaan tussen de open ruimte van de Molenbeek in Wemmel tot de Broekbeek en de Laarbeek-Molenbeek in het zuiden van de gemeente Dilbeek.

Vraag naar landinrichting

Het gebied overlapt deels met het lopende landinrichtingsproject Molenbeek-Maalbeek op het grondgebied van de gemeente Asse. De ontwikkeling en verbinding van de verspreide openruimtegebieden op het grondgebied van Zellik in het kader van dat landinrichtingsproject toont er de mogelijkheden aan van landinrichting in het gebied. De aankoop van 63 ha landbouwgrond en parkgebied in de omgeving rond hoeve Hooghof bood daarbij de kans om met een hoog ambitieniveau verder na te denken over een kwalitatieve inrichting van dat gebied.

Dit gebied reikt heel wat kansen aan voor de inrichting van de open ruimte:

- het landschap bestendigen zoals het nu is en vrijwaren van verdere aantasting;
- de ecologische, hydrologische (inclusief waterberging), landschappelijke en recreatieve structuur van de deelruimten versterken;
- de open ruimten zodanig beter ontsluiten dat ze functioneel worden voor de bewoners;
- ecologische, hydrologische, landschappelijke en recreatieve verbindingen verbeteren of creëren tussen de open ruimten en de barrièrewerking ertussen opheffen, zodat ze als netwerk kunnen fungeren;
- poorten tot de open ruimte of op grensgebieden ontwikkelen en linken leggen met het Brussels gewest;
- kansen bieden voor de landbouw met de stad als afzetgebied;
- fietssnelwegen realiseren die Brussel en de rand verbinden en ze ook lokaal inzetten voor een betere zachte ontsluiting en verbinding van woongebieden en openruimtegebieden;
- de open ruimte op duurzame wijze aan de verstedelijkte ruimte aanbieden als ruistruimte, als productieruimte (volkstuinten) of als recreatieve ruimte.

De meerwaarde van een landinrichtingsproject wordt algemeen behandeld in hoofdstuk 5.

4.2.3 Planzone 6: Asbeek – Steenhuffel

Situering en kaart

Met de planzone Asbeek-Steenhuffel clusteren we eerder diverse vragen van verschillende partners. Precies daarom is het afgebakend gebied niet overal echt te vatten met natuurlijke grenzen of een natuurlijke afbakening.

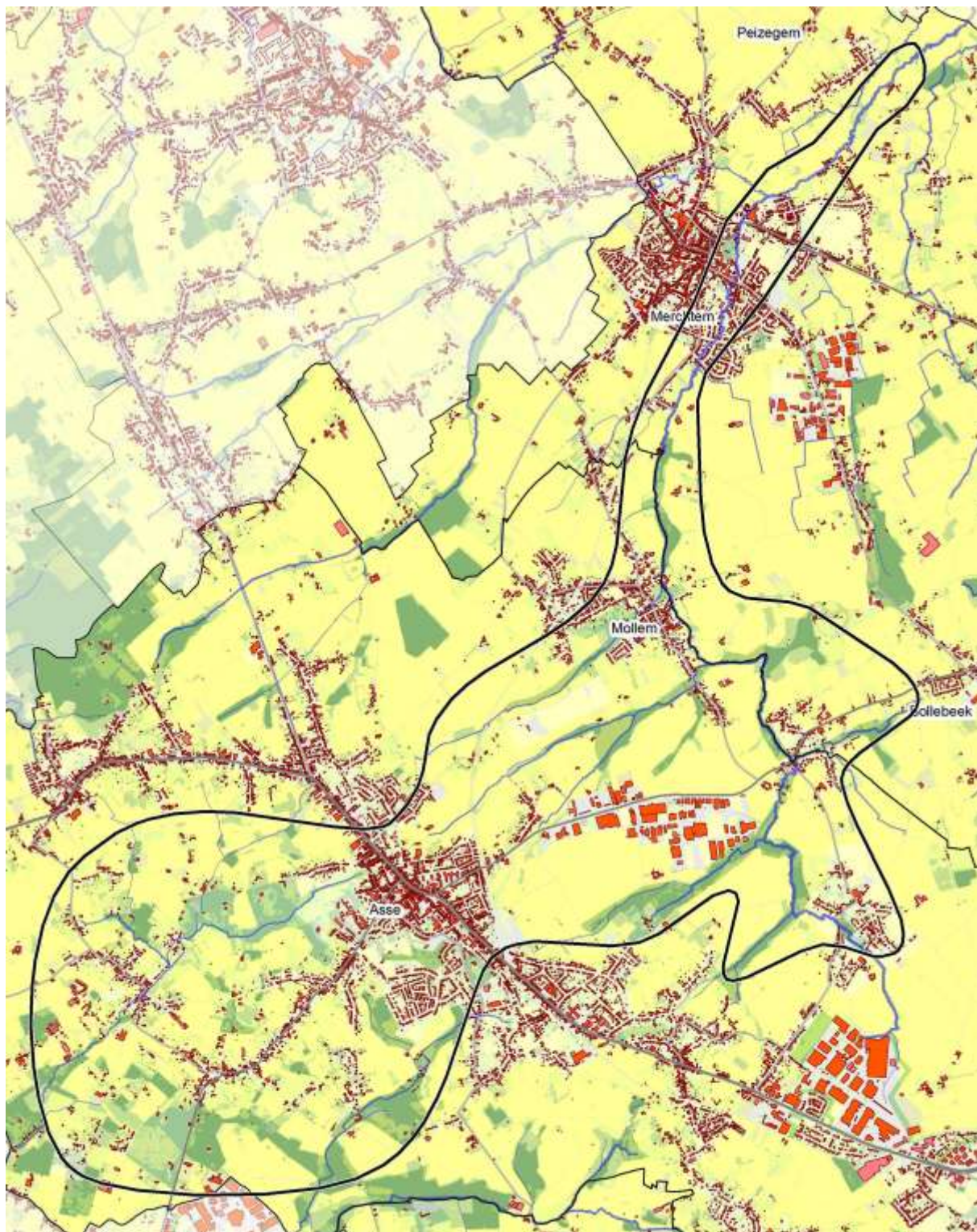
Het afgebakende gebied bevat in het westen het kleinschalig gebied van de deelgemeente Asbeek met landbouw- en natuurstructuren, een vrij diep uitgesneden en bijna pittoreske valleistructuur met op de flanken een aanzet van parkbossen, boomgaarden en bosgebieden. Het valleigebied Grote Wijtsbeek–Overnellebeek heeft een grote potentiële waarde. Een deel van de vallei is niet

beschermd op het gewestplan. Het valleigebied kan eigenlijk niet los worden gezien van de omringende bosgebieden Putberg Kasteelpark, Asbeek en Eenhoorn en van het landbouwgebied Koudertaveerne. De Grote Wijtsbeek sluit aan op de Kleine Wijtsbeek. Voor het netwerk van beken zijn de kleine landschapselementen, vooral in de gedeelten zonder grote beekbegeleidende elementen, belangrijk.

Centraal in het gebied liggen de dorpskernen van hoofdgemeente Asse en deelgemeente Mollem. De aanleg van de geplande omleidingsweg rond het centrum van Asse zal de landschappelijke omgeving bijkomend aantasten, maar kan tegelijk ook een lichtpunt zijn. Het kan als het ware de morfologische begrenzing vormen van het stedelijk woonweefsel van Asse-centrum en zo de bebouwing beletten om zich verder uit te breiden in het openruimtegebied.

Rond het kerngebied Asse is onder impuls van de provincie Vlaams-Brabant de voorbije jaren het Kleinstedelijk Gebied Asse afgebakend. Dat kleinstedelijk gebied wordt gevormd door Asse-centrum, de bedrijvzone Mollem en de bebouwingsstrook langs de N9 tussen Wijndruif (Krokegem) en Walfergem. Die afbakening wordt in hoofdzaak ingegeven door de ligging van het industrieterrein Mollem, de ontwikkeling van activiteiten vanuit Asse-centrum langs de N9 en de 'invloedszone' van Asse-centrum (randzone met woonwijken). De bedrijvzone Mollem conflicteert sterk met de omgevende open ruimte. Maatregelen ontbreken om de individuele terreinen en de site te integreren in het landschap.

In het oosten volgt het voorgestelde projectgebied wel een natuurlijke grens, namelijk het stroomgebied van de Grote en de Kleine Molenbeek. De Grote Molenbeek ontspringt op het grondgebied van Asse en stroomt door Merchtem, Londerzeel, Sint-Amands, Puurs en Brussel naar het Zeekanaal Brussel-Rupel. Het stroomgebied van de Grote en de Kleine Molenbeek is erg gevoelig voor overstromingen. Bijzonder kwetsbaar zijn de gemeenten Merchtem en Londerzeel.

Probleemstelling

Het westelijk deel van deze planzone is zowel voor natuur als voor landbouw zeer versnipperd. Dat mag dan wel leiden tot een vrij idyllisch en pittoresk landschapsbeeld, maar het leidt ook tot heel wat punten van wrijving tussen de verschillende sectoren die in dit deelgebied actief zijn en bovendien hypothekeert de versnippering voor een stuk de optimale werking van de verschillende sectoren in dit deelgebied.

Centraal in het gebied is er niet onmiddellijk toegang tot een ruim gedeelte openbaar toegankelijk groen vanuit de bevolkingsspoel Asse. Anderzijds zijn de omliggende openruimtegebieden voornamelijk ingetekend en in gebruik voor landbouw. Daar een andere bestemming aan geven lijkt niet opportuun. De geplande ringweg rond Asse, een bevoegdheid van AWW, ligt momenteel stil, maar bij een hervatting van de plannen en de uitvoering ervan, veroorzaakt de ringweg in elk geval een aantal nieuwe barrières voor mens en dier en kan er best ook aandacht gaan naar de landschappelijke inkleding van de nieuwe 'harde' infrastructuur.

De kmo-zone richting Mollem biedt een abrupte overgang tussen landschap en bedrijvzone. Ondanks de multimodale ontsluitingsmogelijkheden wordt de gemeente Asse geconfronteerd met problemen op het vlak van ontsluiting, hoofdzakelijk van de bedrijvzones, waarvan het belangrijkste knelpunt ligt in de ontsluiting van de site in Mollem. Ruimtelijk ligt die verkeerd ingeplant (in de open ruimte tussen Asse-centrum en Mollem) en ontbreekt een volwaardige ontsluiting naar het hogere wegennet. Momenteel moet alle verkeer van en naar het bedrijventerrein door het centrum van Asse. Dat zorgt daar voor een grote verkeersoverlast. Het stroomgebied van de Grote en de Kleine Molenbeek wordt momenteel heringericht om wateroverlast te voorkomen. De vallei bevat evenwel cultuurhistorische toeristisch-recreatieve potenties die kunnen worden opgewaardeerd.

Vraag naar landinrichting

In het deelgebied Asbeek vragen zowel de gemeente Asse als de landbouwraad een ruilverkaveling. De perceptie is evenwel dat een ruilverkaveling in dit gebied een te drastische ingreep zou kunnen zijn en het lijkt dan ook opportuun om hier gebruik te maken van de mogelijkheden van een eventueel nieuw decreet op de landinrichting, waarin een beperkte kavelruil uit kracht van wet met een planologische ruil kan worden gecombineerd. Een zekere mate van ontsnippering, met voldoende respect voor de kleinschaligheid en de doorwandelbaarheid van het landschap, kan zowel landbouw als natuur ten goede komen. Bosuitbreiding en de versterking van kleinschalige landschapselementen kunnen hier, waar mogelijk, het breugeliaans aspect van het landschap mogelijk nog versterken.

Rond het bebouwde landschap van de kern Asse is er vraag naar de landschappelijke integratie van de te realiseren rondweg rond Asse. De barrièrewerking van de ringweg kan worden gemilderd en de openruimtelinks moeten maximaal worden gevrijwaard. Bij de aanleg van de ringweg moet er maximaal worden ingezet op het omringende landschap en moet de landschappelijke omkadering worden verhoogd.

De kmo-zone rond Mollem kan landschappelijk beter worden ingepast door een inrichting van de kouter tussen het kleinstedelijk gebied Asse en de kmo-zone in overleg met de landbouw of na uitruil van de landbouw in die zone. Bij eventuele uitruil kan een bosuitbreiding of de aanleg van een stadsrandbos worden overwogen, maar dan moet er vooraf voldoende alternatief worden geboden aan de landbouw.

De beekvalleien van de Grote en de Kleine Molenbeek worden ecologisch en landschappelijk versterkt. De cultuurhistorische relictten in de beekvalleien worden opgewaardeerd en de aanleg van een toeristisch-recreatieve fietsverbinding die de vallei volgt, wordt overwogen.

De meerwaarde van een landinrichtingsproject wordt algemeen behandeld in hoofdstuk 5.

4.1.5 Planzone 7: Maalbeekvallei

Situering en kaart

De Maalbeek omvat een stroomgebied van 42,1 km². Zij wordt gevormd door de samenvloeiing van de Grote en de Kleine Zandbeek in Relegem en wordt op het grondgebied van Wemmel gevoed door

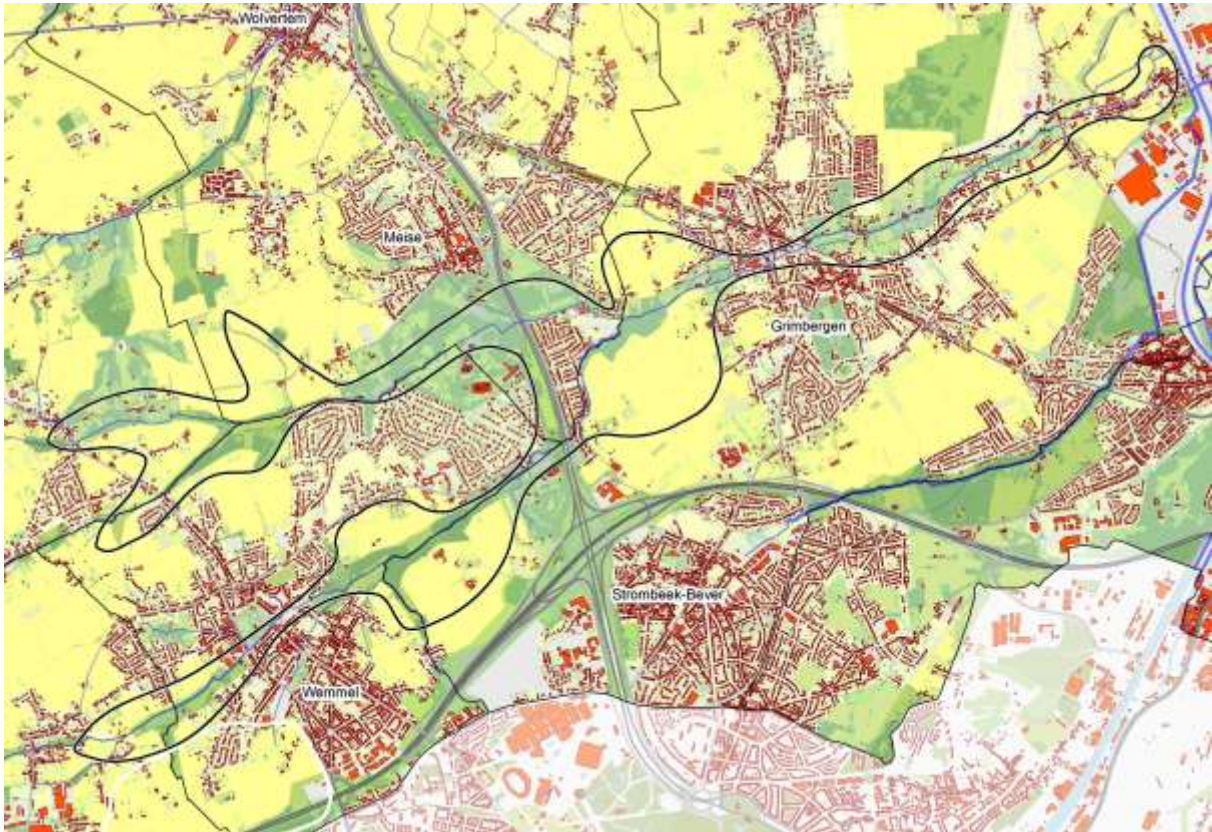
de Moerbeek, de Ronkelbeek, de Reekbeek en in het gebied van Beverbos door de Molenbeek en de Leestbeek. Ten oosten van Wemmel vloeit ze samen met de Amelvonnisbeek en zo vormt ze de as van de oorspronkelijke dorpsgemeenschap van de gemeente Grimbergen. De Maalbeek vloeit van zuidwest (Nationale Plantentuin in Meise en Beverbos in Wemmel) naar noordoost en mondt ten noorden van Vilvoorde in de Zenne uit.

Langs de Maalbeek bevinden zich grote landbouwgebieden en verschillende beboste gebieden, bomenrijen en kleine boomgaarden. In Wemmel neemt de vallei van de Maalbeek met haar zijbeken twee derde van het grondgebied in. De verstedelijking in Wemmel is het sterkst in het zuidelijke deel van de gemeente, maar de Maalbeekvallei is grotendeels onbebouwd wegens de vochtige bodem. Daar rijst het probleem van waterkwaliteit, overstromingen en bodemvervuiling wegens het gebruik als stortplaats. In de zone van de Maalbeekvallei in Wemmel liggen de meeste parken en natuurgebieden. Het noordelijke deel van de gemeente bestaat nog uit open ruimte met verkavelingen.

Het Beverbos is dankzij de grote landschappelijke diversiteit en de biotooprijkdom (open water, rietveld, natte weiden, moerasbos, ...) bijzonder waardevol qua vegetatietypes. Het gebied herbergt een rijke fauna en strekt zich uit tot in Grimbergen.

De in het gewestplan aangeduide natuurzones aan de Amelvonnis- en de Maalbeek zijn aangeduid als natuurontwikkelingsgebied. Beide gebieden zijn verbonden met elkaar door stroomafwaarts gelegen natuurverbindingsgebieden.

In Grimbergen ontwikkelden de oudste woonkernen zich langs de valleirand. De abdij en het dorp van Grimbergen liggen op de hoogste plek, terwijl het Prinsendomein zich in een kleine zijdepressie nestelde. De valleibodem ligt niet hoger dan 30 meter boven het zeeniveau. Het laagste punt ligt in de buurt van de Tommenmolen, een watermolen uit de 16de eeuw. Noordwaarts stijgt het terrein zachtjes naar Beigem en Humbeek toe. Zuidwaarts klimt het veel sterker in de richting van de heuvelrug die de Maalbeekvallei van de Tangebeekvallei scheidt. Daar bevindt zich het hoogste punt (67 m), vanwaar men een mooi uitzicht heeft op het dorp en zijn omgeving, maar ook op de noordrand van Brussel en de Zennevallei. De vallei vormt een belangrijke schakel in een netwerk van natuurgebieden. Naast die verbindingswaarde herbergt de vallei ook belangrijke natuurwaarden: waardevolle ruigten, hooilanden en poelen. Sinds 1980 is de Maalbeekvallei een beschermd dorpsgezicht. Ook de molens en andere monumenten in de vallei zijn beschermd.

Probleemstelling

In de gemeentelijke startnota voor 'het oostelijk deel van een gedeelte van het beschermd dorpsgezicht de Maalbeekvallei' (zone Oyenbrugstraat en omgeving) werd een beschrijving en analyse gemaakt van alle gebiedsverstorende elementen die de structurele, landschappelijke en ruimtelijke samenhang van het gebied in het gedrang (zouden) brengen. Die worden hoofdzakelijk gevormd door recreatiegebied met o.a. een skatepark, een voetbalclub, 2 hondenscholen, een landelijke rijvereniging en een jeugd ontmoetingscentrum, een recreatief vliegveld (eigendom van de gemeente, maar in erfpacht gegeven), maar ook een zone voor openbaar nut (containerpark en loodsen) en particuliere woningen.

Het domein Ter Tommen is een openbaar bos van ongeveer 30 ha. Het bos ligt ten westen van het centrum van de gemeente Grimbergen en ten noorden van de stad Vilvoorde – niet ver van het kanaal Brussel-Willebroek. Het gebied wordt begrensd door de Humbeeksesteenweg in het noorden, de Tangebeek en de Oude Humbeeksesteenweg in het oosten, het park van Borgt en de private eigendommen langs de Fazantenstraat in het zuiden en de Wielewaallaan, Koekoekslaan en Leeuwerikenstraat in het westen.

Voor het domein Ter Tommen werd door de gemeente Grimbergen reeds een uitgebreid bosbeheerplan opgesteld. Het bos is nog niet recreatief of educatief uitgebouwd. Niettemin bezit het verschillende troeven die de uitbouw verantwoorden van een recreatieve en educatieve infrastructuur die bij het gebied zou passen. De terreinomstandigheden laten niet toe om het gebied te allen tijde en in zijn geheel vrij toegankelijk te maken. Het gebied kan wel op gepaste wijze gedeeltelijk toegankelijk gemaakt worden en opengesteld.

Het project 'Over de rand' zou de inrichting en geleiding door dit toegankelijk gedeelte (incl. de aansluiting op de – nog meer natuurlijk in te richten – wandelroutes die naar dit gebied leiden) kunnen omvatten.

Vraag naar landinrichting

De gemeente is vragende partij voor de inzet van landinrichting om de toegankelijkheid en de natuurwaarden in deze beschermde beekvallei te vergroten in harmonie met het historisch karakter van de aanwezige beschermde monumenten (o.a. Liermolen, Tommenmolen en Oyenbrugmolen). Voor de omgeving van de molens wordt een landschapsplan uitgewerkt om ze meer en beter te integreren in de vallei.

Het voorgeschreven beheer moet de natuurwetenschappelijke, de historische, de esthetische en de sociaal-culturele waarden van het beschermde landschap te vrijwaren en te versterken.

Er kan een herinrichtingsvoorstel opgemaakt worden voor de aanleg van een natuurlijke buffer tussen het cultuurhistorisch landschap en het naburig Lintbos (in erfpacht bij ANB) met landschappelijke integratie van de aanwezige recreatie en infrastructuur.

Daarenboven is aandacht vereist voor het bestendigen en vrijwaren van de verbindingen tussen de Maalbeekvallei en het Lintbos (via natuurlijke herinrichting) o.a. Wezenhaag (verharde veldweg), Diegemput en Lintbaan.

In het gebied Ter Tommen zou landinrichting kunnen instaan voor de inrichting en geleiding door het toegankelijk gedeelte (incl. de aansluiting op de – nog meer natuurlijk in te richten – wandelroutes die naar dat gebied leiden). Aansluitend is er vraag naar een ‘zachte verbinding’ voor voetgangers en fietsers, die op termijn autovrij wordt (?) tussen het natuurgebied Ter Tommen en Tangebeekbos via de doorsteek onder de gewestweg (tunnel Sint-Donatuslaan-Dressaert). Extra aandacht moet uitgaan naar een natuurlijke verbinding tussen die route en de Jean De schampstraat (of eventueel de Reigerstraat) via het park van de Borgt op het toegankelijk gedeelte van Ter Tommen.

Het prille geboortebos tegenover Caterpillar kan via 2 nog in te richten ‘onthaal- en toegangspercelen’ ook aansluiting geven op het publiek toegankelijk gedeelte van het domein Ter Tommen.

Wemmel vraagt het behoud van het open karakter van de vallei en het behoud en de versterking van de bestaande bossen. Een gedeelte van het gebied is eigendom van de gemeente. Met het oog op de biodiversiteit kan dat gebied ecologisch en landschappelijk worden versterkt. De vervuiling van de Maalbeek moet worden in kaart gebracht en de knelpunten moeten worden aangepakt. Wemmel zou ook de bestaande natuurgebieden via verwerving willen uitbreiden en ze bovenlokaal willen laten herinrichten en beheren.

De meerwaarde van een landinrichtingsproject wordt algemeen behandeld in hoofdstuk 5.

4.3 Inrichtingsproject Vilvoorde – Hoeilaart

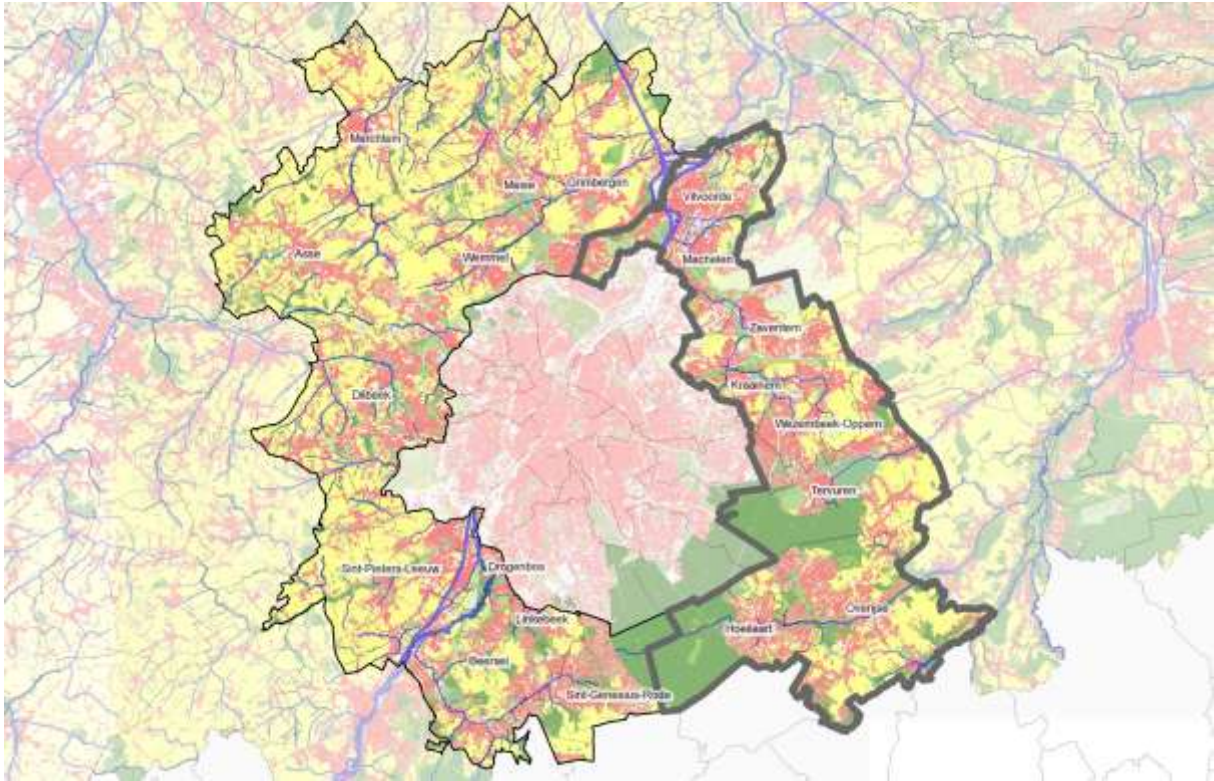
Inleiding en ruimtelijke situering

Het derde inrichtingsproject bevat de volledige gemeenten Vilvoorde, Machelen, Zaventem, Kraainem, Wezembeek-Oppem, Tervuren, Overijse en Hoeilaart. Dit gedeelte ligt voornamelijk ten oosten van Brussel en zit geprangd tussen provinciehoofdstad Leuven en hoofdstad Brussel. De nabijheid van beide steden, van veel verbindingswegen, van heel wat bedrijvigheid en van de nationale luchthaven maakt van dit gebied het meest verstedelijkte van de Vlaamse Rand. Deze acht gemeenten herbergen samen ruim 170.000 inwoners van de 410.000 in de Vlaamse Rand. Vijf van de acht overstijgen ruim de gemiddelde bevolkingsdichtheid van de gemeenten in de Vlaamse Rand. De druk op de open ruimte is hier wellicht het hoogst, maar dat is waarschijnlijk recht evenredig met de behoefte aan open ruimte.

Voor het derde inrichtingsproject is er geografisch niet in overlapping voorzien met de twee overige inrichtingsprojecten. In het zuiden vormt het Zoniënwoud een voldoende buffer tussen mogelijke inrichtingsplannen en in het noorden zijn er de Tangebeekvallei en het domein Drie Fontein. Als er toch interferentie zou ontstaan tussen dit inrichtingsproject en een aangrenzend inrichtingsproject, dan kan dat worden gecoördineerd op het niveau ANB-VLM.

Dit inrichtingsproject bevat drie mogelijke planzones:

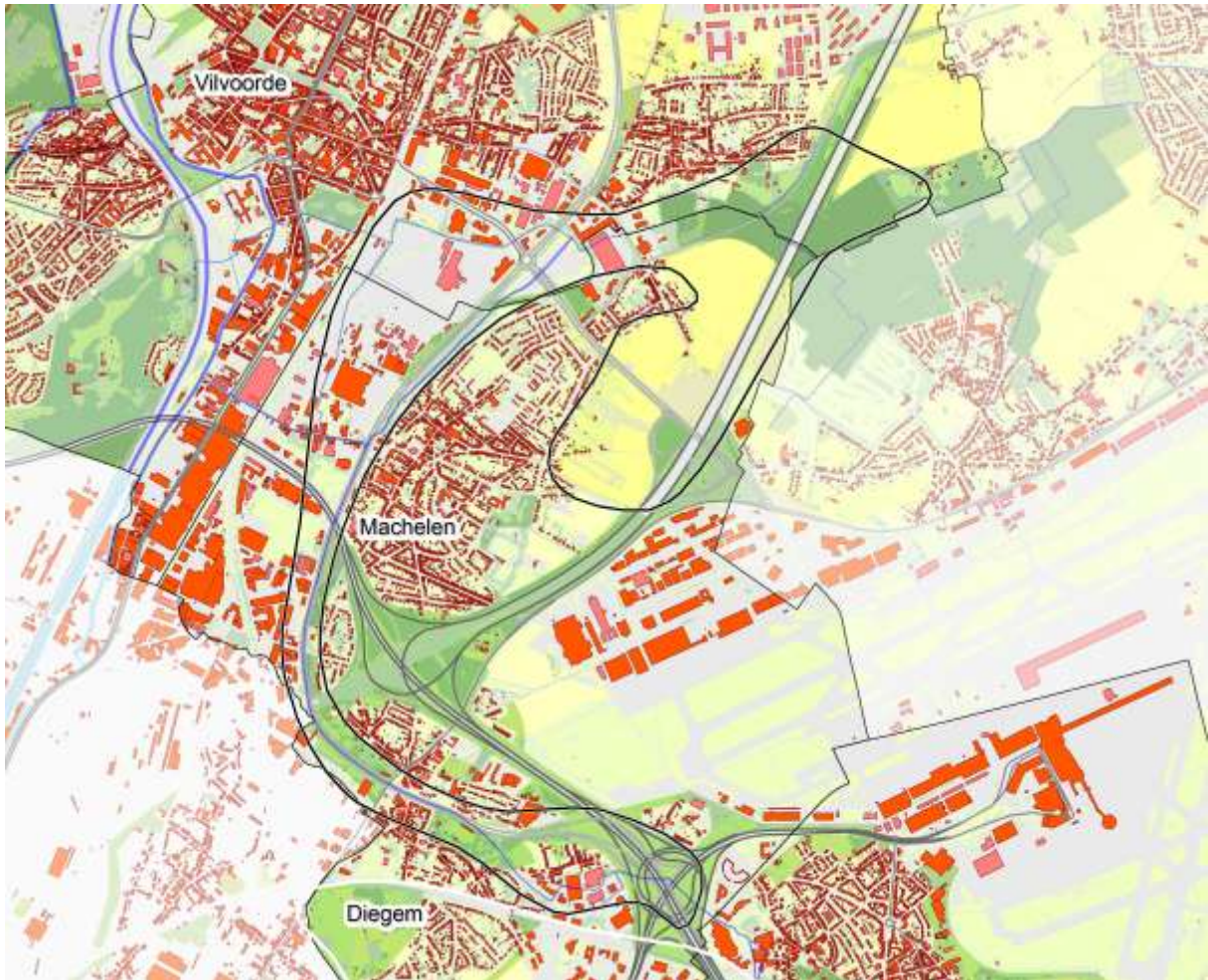
- Woluwe-Trawool-Floordambos (Vilvoorde – Machelen met uitlopers naar Steenokkerzeel)
- Parkenlandschap Woluwe (Machelen, Zaventem, Kraainem, Wezembeek-Oppem, Tervuren met correlatie met Brussel)
- IJsevallei (Hoeilaart, Overijse met uitlopers naar Huldenberg)

4.3.2 Planzone 8: Woluwe-Trawool-Floordambos

Situering en kaart

Het gebied omvat de voormalige benedenlopen van de Woluwe en de Trawool. Het strekt zich uit op het grondgebied van Vilvoorde en Machelen, van Floordambos in het noorden, tot de Woluwelaan in Diegem in het zuiden. Het omvat de Woluwelaan en de omliggende activiteitenzones, woongebieden en parken en groene restgebieden en wordt doorsneden door de R0 en de E19. Deze randstedelijke zone kent een verregaande verstedelijking, in hoofzaak van grootschalige industriële ontwikkelingen. Er zijn slechts weinig grote openruimtegebieden terug te vinden, tenzij de landbouwgebieden rond de Luchthavenlaan en het Floordambos.

Probleemstelling

In weinig gebieden in Vlaanderen werd er de voorbije eeuwen zo gesleuteld aan het natuurlijke watersysteem. Historisch stroomde de Woluwe in Buda in de Zenne. Al op de Ferrariskaart (1794) is te zien hoe de Woluwe ter hoogte van Diegem wordt afgeleid richting Machelen, langs Kasteel Beaulieu en Kasteel Pellenberg. Ter hoogte van het huidige spaarbekken van Trawool kruiste de Woluwe zelfs de Trawoolbeek om uiteindelijk pas ter hoogte van de Leuvensesteenweg Vilvoorde binnen te stromen en uit te monden in de Zenne.

Na Wereldoorlog I werd de Woluwe in een collector geleid en op de oude bedding van de Woluwe werd vervolgens de Woluwelaan aangelegd. Aan de Kerklaan werd de ingebuisde Woluwe afgetakt naar de Zenne. Langs de loop werden een tiental onder- en bovengrondse wachtbekkens gebouwd. De grootste twee liggen langs de oude loop ter hoogte van de Trawoolbeek. Bij grote debieten wordt het water aan de Kerklaan naar de Trawool gestuurd, langs een vloedgracht die parallel loopt met de Woluwelaan.

Niet alleen het watersysteem onderging sterke antropogene invloeden. Het beemdengebied tussen Zenne en Woluwe werd verregaand geïndustrialiseerd vanaf het begin van de 20ste eeuw en dat resulteerde vooral in grootschalige inplantingen, zoals de voormalige site van Renault, de retailsite van de Makro en de 55 ha grote Cat-site die in hoofdzaak uit parking bestaat. Tegelijkertijd werden ook de grote verkeersaders door het gebied getrokken: de R0, E19, de Woluwelaan en de Luchthavenlaan verdelen het gebied als het ware in eilanden. Tot slot drukte ook de uitbouw van de luchthaven en Brucargo hun stempel op het gebied.

Het resultaat van die ontwikkelingen is een grote amorfe stedelijk zone met een verweving van grootschalige functies en eilanden van bewoning. De natuurlijke structuur van het gebied is nog

nauwelijks herkenbaar. De valleigebieden zijn verkeersaders geworden en zijn versteend. Open ruimten en natuurlijke elementen zijn er schaars. Toch zijn er in het gebied nog enkele waardevolle openruimterelicten terug te vinden, zoals tussen Machelen en de E19. Maar ook de verschillende parken langs de Woluwe vormen groene stapstenen en de groene ruimten langs de infrastructuur zelf. Het openruimtegebied langs de Luchthavenlaan is in het RUP VSGB bestemd als bosgebied en parkgebied in het zuiden en bouwvrij agrarisch gebied en bosgebied in het noorden.

Vraag naar landinrichting

Het activiteitengebied is momenteel in volle transformatie: aan de ene zijde ligt het reconversiegebied van de kanaalzone: 250 hectare verouderde en vervuilde industriegronden tussen het Zeekanaal, Vilvoorde, de Woluwelaan R22 en de grens met Brussel. Hier worden de oude industriesites ingevuld met nieuwe functies als wonen, kantoren en diensten, hedendaagse industrie en 'onderzoek en ontwikkeling' en commerciële ruimten. Aan de andere zijde zijn er de ontwikkelingen rond de nationale luchthaven en Brucargo. Samen met de bijbehorende initiatieven rond mobiliteit, zoals de aanpassing van de Woluwelaan, de ontsluiting van Brucargo, de optimalisatie van de RO, de geplande tramlijn Jette-Vilvoorde-Zaventem, ... zorgen zij ervoor dat het gebied een ware metamorfose doormaakt.

Anderzijds biedt de transformatie van het gebied ook de mogelijkheid om weer meer omgevingskwaliteit in het gebied in te brengen. De verregaande verstening en versnippering door infrastructuur van het gebied maakt het echter onmogelijk de natuurlijke structuur en het fysisch systeem in grote mate te herstellen. In een groot deel van het gebied kan er enkel nog gewerkt worden via strategische punt- of lijningrepen. Zo blijkt uit een recente studie dat het weer volledig openmaken van de Woluwe niet mogelijk is door plaatsgebrek van het geplande gabarit van de Woluwelaan en om hydrologische redenen. Wel liggen er in de vallei nog verassend veel restruimtes die via een betere inrichting zouden kunnen bijdragen tot de omgevingskwaliteit, zeker als men erin zou slagen om ze met elkaar te verbinden. Dooradering met natuurlijke structuren en ontsluiting en ontsnippering van de zachte netwerken zijn daarbij de twee speerpunten.

Het openruimtegebied ten noorden en vooral ten zuiden van de Luchthavenlaan vraagt om een totaalrichting. Het zuidelijke deel, dat volledig herbestemd is in het RUP VSGB naar parkgebied en bosgebied, kan ontwikkeld worden als randstedelijk park ten behoeve van de dorpskern van Machelen. Een fiets- en wandelverbinding tussen de twee gebieden kan worden onderzocht, zodat vanuit de dorpskern van Machelen de open ruimte én de werkgelegenheidszone van Brucargo makkelijk bereikbaar worden.

De meerwaarde van een landinrichtingsproject wordt algemeen behandeld in hoofdstuk 5.

4.3.3 Planzone 9: Parkenlandschap Woluwe

Situering en kaart

Het plangebied 'Parkenlandschap Woluwe' ligt in het oostelijk deel van de Rand. Kenmerkend voor de open ruimtes is dat ze er voorkomen in de vorm van een cluster die ingesloten is in bebouwd gebied. De gebieden in deze cluster worden met elkaar verbonden door beekvalleien. Hogergelegen plateaugebieden zijn vooral landbouwruimtes. In de lagergelegen valleigebieden gaat het om parkachtige groengebieden.

Het gebied is in grote lijnen te situeren tussen de luchthaven van Zaventem, het park van Tervuren (Zoniënwood) en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

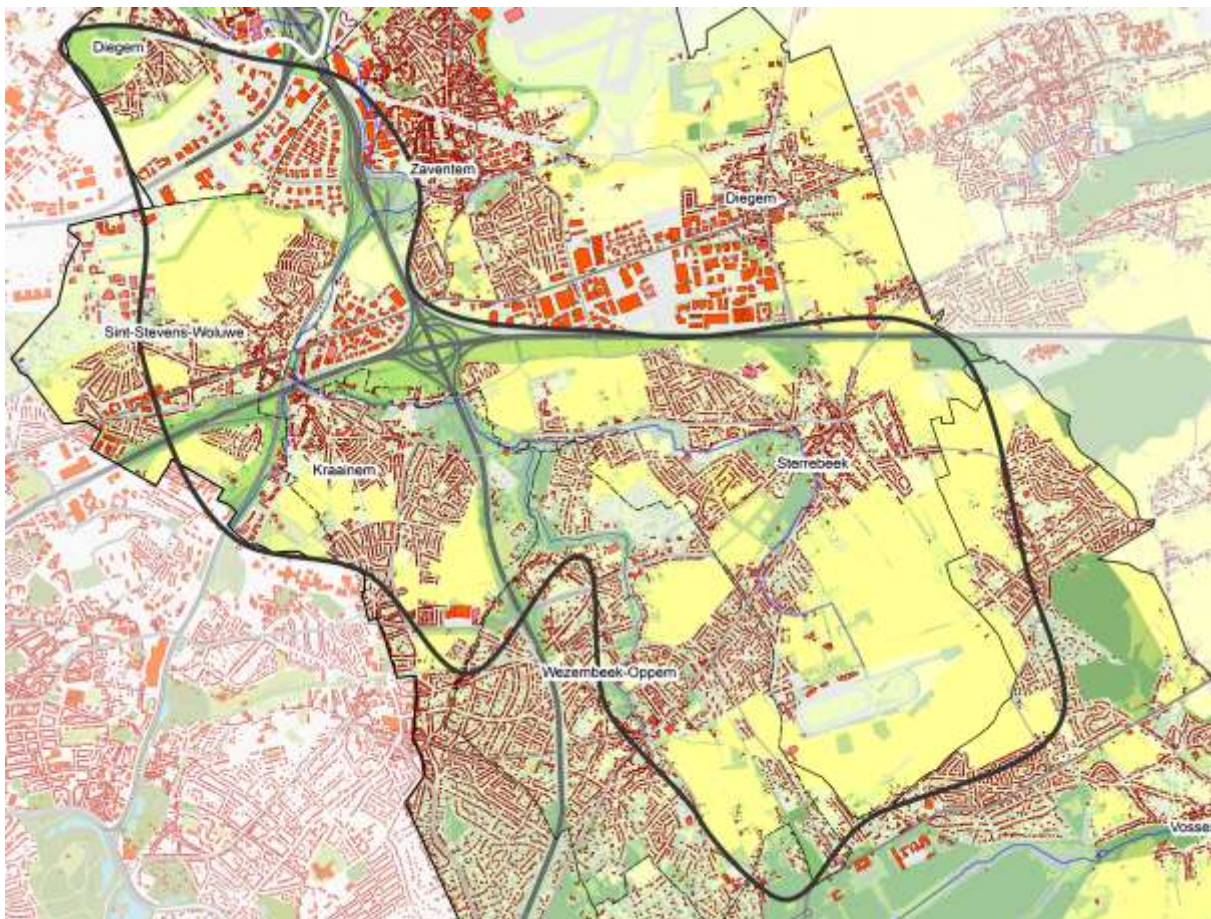
Wat Brussel betreft, gaat het om de volgende gemeentes : Evere, Haren, Sint-Lambrechts-Woluwe en Sint-Pieters-Woluwe.

In het meer noordelijke deel bevinden we ons in de luchthavenzone : de open ruimte is er ingesloten tussen kantoorgebied en drukke wegen. Het zuidelijke deel richting Tervuren heeft een meer residentieel karakter.

Het 'parkenlandschap Woluwe' komt hydrografisch ook overeen met het Vlaams deel van het Woluwebekken. De Woluwe en haar zijlopen vormen een belangrijk fysisch gegeven. Ze vormen de onderliggende structuur van het huidige (randstedelijke) landschap en verbinden de open ruimtes. Ze vormen een logische kapstok voor een openruimteproject.

De ingesloten open ruimtes in 'Parkenlandschap Woluwe' kunnen in de toekomst een veel belangrijkere rol vervullen voor de leefbaarheid. Dat houdt, eigen aan het gebied, ook in: een economisch aantrekkelijke zone worden, met een groen imago en een vlotte bereikbaarheid voor werknemers.

De benaming Parkenlandschap is een term die ook in het in het afbakeningsproces 'Vlaams Strategisch gebied rond Brussel' werd gehanteerd. De open en groene ruimtes in deze regio werden er vaak beschouwd als 'parken', zij het niet volgens de traditionele invulling van dat begrip.

Probleemstelling

Door de hoge druk worden de open ruimtes hier tegen een hoog tempo aangetast. Zo gaan de kansen voor meer leefbaarheid verloren en zo schuift de zone van verstedelijking langzaam maar zeker op richting Leuven. Een actieve inrichting en verbinding van de open ruimtes - waar mogelijk liefst op korte termijn - is nodig om dat tegen te gaan. Zo kan er een invulling worden gegeven aan de keuzes die zijn gemaakt in het afbakeningsproces 'Vlaams Strategisch gebied rond Brussel', waar

werd uitgegaan van een actief inschakelen van de open ruimtes in het bebouwd weefsel om ze te kunnen bewaren voor de toekomst.

Het probleem van een openruimteproject in dit gebied kunnen we illustreren met tal van voorbeelden.

De open ruimte is hier complex: de open ruimtes zijn zo versnipperd dat ze vaak geïsoleerd en op projectniveau - als een restructuur - worden bekeken. De open ruimtes - vaak landbouwgebieden - worden hier nog al te vaak gepercipieerd als nog te bebouwen zones. Hun relatief klein en ingesloten karakter draagt daar ook toe bij. Het is een moeilijke opdracht om die gebieden een actieve rol te geven in allerlei hardere projecten of ze er te verdedigen.

Precies door hun geïsoleerd karakter zijn de open ruimtes hier ook weinig bekend en hun belang wordt vaak onderschat. De zone rond de voormalige renbaan van Sterrebeek is bijvoorbeeld een topgebied voor akkervogels.

In deze regio loopt ook een veelvoud aan processen. Dat bemoeilijkt geïntegreerd werken en open ruimte - vaak het kneusje in deze regio - krijgt dan weinig kansen. De complexe planningscontext is vaak oorzaak van het gebrek aan coördinatie en bemoeilijkt het behoud en de versterking van open ruimtes.

Waterlopen en riolen lopen door elkaar, want de hoge bevolkingsdichtheid en de overstromingsgevoeligheid hebben ervoor gezorgd dat heel wat waterlopen werden ingebuisd. De mobiliteitsdruk zet het verkeer strop in deze regio. Vervoer met de auto valt niet aan te raden en er zijn onvoldoende snelle en veilige fietspaden als alternatief. Vaak zijn er belangrijke missing links in een fietspadennetwerk.

Veel bedrijventerrenen in de luchthavenregio staan door een combinatie van verschillende factoren leeg. Eerder dan nieuwe bedrijventerrenen aan te snijden verdient het de voorkeur om leegstaande bedrijventerrenen op te waarderen en te werken aan de bescherming van de open ruimte.

In deze regio loopt de verstedelijking in een veel hoger tempo dan in de rest van Vlaanderen. De grondprijzen liggen hoog. De laatste open ruimte wordt vaak ingepalmd door particulieren en bedrijven, wat de kansen om nog een netwerk van open ruimtes uit te bouwen, hypothekeert. De leefbaarheid van het gebied voor de inwoners is vaak ondergeschikt aan de doorkruisbaarheid van het gebied door de auto. Veilige oversteken voor bewoners of fauna vertragen de file nog meer. Een oplossing die aan beide partijen tegemoetkomt, is meestal te duur.

Vraag naar landinrichting

Door die complexe problematiek rond open ruimte en leefbaarheid is er een duidelijke vraag gekomen naar de VLM en meer bepaald naar het instrument landinrichting. In de eerste plaats kwam die vraag vanuit de gemeentes en de afdeling Ruimtelijke Planning (Afbakeningsproces Vlaams Strategisch Gebied rond Brussel). Een eerste landinrichtingsproject 'Openruimtenetwerk Woluwebekken' kwam daaruit voort. Bij de uitwerking van dat eerste landinrichtingsproject kwam ook uitdrukkelijk de vraag van de betrokken partners om het werk voort te zetten. De vragen zijn grotendeels een samenvatting van de ervaringen die werden opgedaan in het al bestaande landinrichtingsproject 'Openruimtenetwerk Woluwebekken'.

De vraag vanuit het gebied is om de talrijke geïsoleerde open ruimtes en natuurelementen in te richten en te gaan verbinden tot een groen netwerk. Daarbij is het van belang open ruimte en groen ook te integreren in andere, vaak hardere, projecten en daarbij te zoeken naar winwinstituaties. Er wordt gevraagd om vanuit een grotere visie op de open ruimte te werken, maar dat is niet altijd evident in de luchthavenzone. Praktisch elk project in dit dichtbebouwd gebied beïnvloedt op één of andere manier de laatste ingesloten open ruimtes en beekvalleien. Inrichten in die open ruimtes kan onmogelijk los worden gezien van die processen.

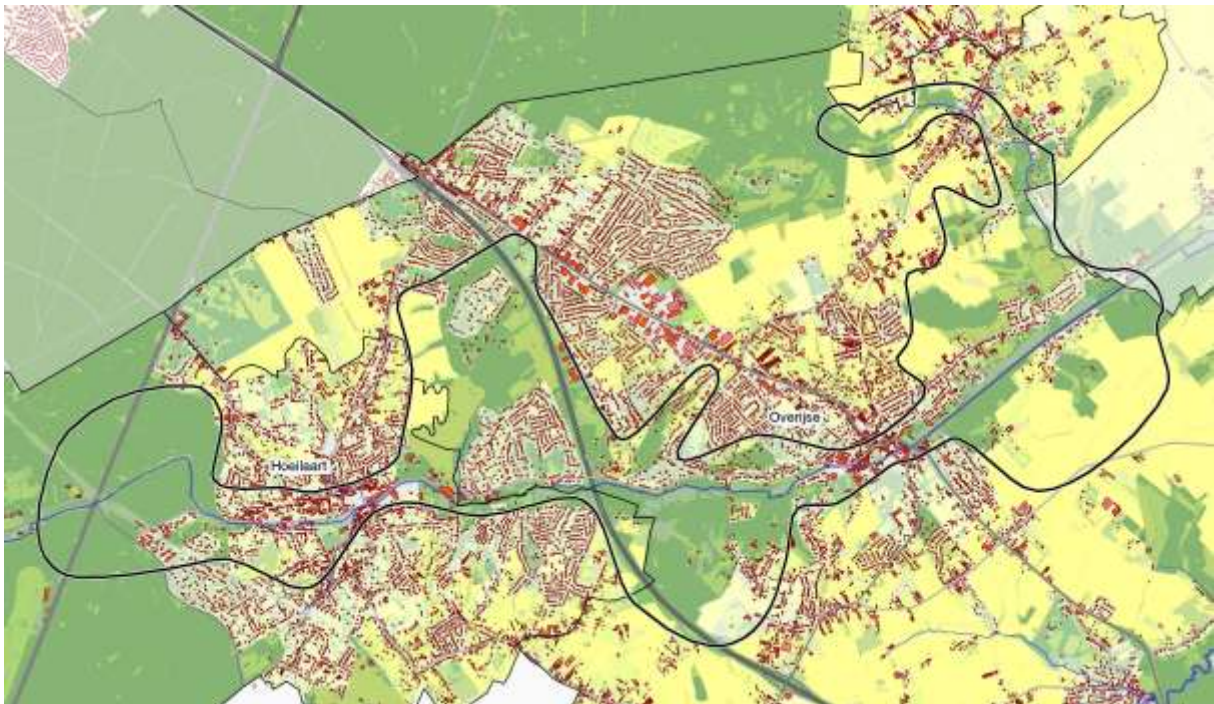
Daarnaast is er ook de vraag niet enkel te focussen op inrichting, maar tegelijk ook aandacht te geven aan het creëren van samenhang en identiteit. Het inschakelen van kunst in projecten kan daarbij een meerwaarde bieden. De regio kan een veel aantrekkelijkere regio worden om te wonen en te werken, dicht bij Brussel, met groene fietsboulevards, mooie velden, open waterlopen, ...

De meerwaarde van een landinrichtingsproject wordt algemeen behandeld in hoofdstuk 5.

4.3.4 Planzone 10: IJsevallei

Situering en kaart

De IJse loopt binnen de Vlaamse Rand vanaf de bron in het Zoniënwoud tot de grens tussen Overijse en Huldenberg. Buiten de afbakening van de Vlaamse Rand loopt de IJse vanaf de grens Overijse-Huldenberg verder door Huldenberg tot ze in de Dijle uitmondt. Het is de bedoeling om via landinrichting onder andere via de IJsevallei de verbinding te maken tussen de twee grote boscomplexen van het Zoniënwoud en het Meerdaalwoud. Binnen de Vlaamse Rand kan dat op het grondgebied van de gemeenten Hoeilaart en Overijse, maar om tot een geïntegreerde, bovenlokale ecologische verbinding te komen moet ook Huldenberg worden betrokken bij de afweging en de uitvoering. Bovendien kan worden aangetakt op de plannen en realisaties in het Plateau van Moorsel, waar ook met de deelprojecten Voervallei en Dijleland wordt gestreefd naar een sterkere verbinding tussen Zoniënwoud en Meerdaalwoud.

Probleemstelling

Belangrijke infrastructuurwerken, zoals de aanleg van snelwegen, secundaire wegen en spoorwegen hebben de vallei van de IJse in het verleden sterk aangetast. Een groot gedeelte van de vallei werd vergraven en bebouwd. De natuurlijke bodem van delen van de vallei (o.a. ten oosten van de V. Marchandstraat in Hoeilaart) werd opgehoogd. Die grootschalige ingrepen hebben breuken gemaakt in de vallei: de aanleg van de snelwegen R0 en E411 en de volledige overwelling van de IJse in het

centrum van zowel Hoeilaart als Overijse deden het valleilandschap daar volledig verdwijnen. De sterke compartimentering van de IJse tast de verbindingsfunctie aan.

In de loop der tijden werden langs de IJse tientallen vijvers aangelegd die vaak een recreatief karakter hebben en die – op enkele uitzonderingen na (vb. Jan van Ruusbroecpark) – doorgaans in privébezit zijn. Hun natuurwaarde, hun landschappelijke waarde en hun inpassing in een doordacht recreatief netwerk laat evenwel vaak te wensen over.

Een van de laatste relictten van de moerasbossen langs de IJse, het natuurreservaat Paardenwater, ligt vlak bij een oprit voor de E411 en staat onder druk van die zware verkeersader.

De beboste hellingen zijn klein in oppervlakte en de kleine landschapelementen zijn hier en daar sterk verspreid.

In Overijse krijgen de openruimtekamers in de vallei van de IJse als functie landbouw, passieve recreatie, natuurontwikkeling, helling- en speelbos of kasteelpark. Zij bepalen grotendeels de kwaliteit van het gebied. De gemeente heeft ervoor gekozen om de onderlinge samenhang van de open ruimten te vrijwaren en, waar mogelijk, te versterken. Het is de optie van de gemeente om de vallei van de IJse te vrijwaren van nieuwe urbane ontwikkelingen en eerder te gaan voor bosversterking en natuurverbinding.

Naast de IJse- is ook de Lanevallei in Overijse structuurbepalend voor de natuurlijke en landschappelijke structuur. Beide zijn landschappelijk sterke elementen die de plateaus begrenzen en verschillende woonkernen met elkaar verbinden. De holle wegen en de kleine depressies zorgen voor de samenhang met en de overgang naar de plateaus.

De IJsevallei heeft hier relatief steile flanken en loopt centraal door het grondgebied van de gemeente van het zuidwesten naar het noordoosten. Ze draagt belangrijke natuurwaarden en doorsnijdt ook de dorpskern van Overijse-centrum.

Her en der in het gebied komen nog kleinschalige serrecomplexen voor druiventeelt voor. Ze zijn eerder klein van oppervlakte en liggen versnipperd over de hellingen. Doorgaans zijn ze volledig of deels ingesloten door bebouwing. De klassieke perceelsstructuur – lange en smalle stroken – maakt reconversie niet altijd eenvoudig, maar een grondig onderzoek, met bijbehorend uitvoeringsplan, dringt zich op.

Zowel de vallei van de IJse als die van de Lane zijn twee belangrijke dragers van landschap en groene aders voor natuur en open ruimte. Ze worden daarom gevrijwaard van nieuwe urbane ontwikkelingen en in hoofdzaak versterkt als samenhangend en onbebouwd geheel. De barrières van kruisende infrastructuren en bebouwing worden zoveel mogelijk gemilderd om de continuïteit van de valleien te garanderen voor de toekomst.

De historische uitgestrekte agrarische openruimtegebieden op de flanken van de IJse en de aangrenzende plateaus bevatten typische vergezichten, kleine depressies en houtkanten. Ze zijn zeer waardevol en structurerend voor de ruimtelijke ontwikkelingen. Beide reiken een stuk verder dan de gemeentegrenzen.

Het plateau van Overijse is de hogergelegen open ruimte tussen de IJsevallei en de Lanevallei. Het grondgebruik is overwegend agrarisch, maar ook het landbouwgebied bevat bijzondere landschappelijke kwaliteiten. Het plateau wordt doorsneden door de Rozierensesteenweg, de autosnelweg E411 en de Waversesesteenweg. Het plateau van Duisburg bevat de hogergelegen open ruimte ten noordwesten van de IJsevallei tot tegen het Zoniënwoud. Ook dit plateau wordt vooral agrarisch gebruikt, maar bevat nog belangrijke natuurwaarden, die op termijn een belangrijke rol kunnen spelen als verbindend element tussen Zoniën en Meerdaal. Denk maar aan Ketelheide, waar Regionaal Landschap Dijleland vzw samen met onder andere de gemeente Overijse een project heeft lopen rond de vroedmeesterpad.

Vraag naar landinrichting

Het valleikarakter kan deels worden hersteld met natuurlijkere beplanting. De breuken in het valleigebied kunnen worden verzacht door herinrichting van enkele gebieden en door andere

gebieden in openbaar domein te brengen of er de doorwandelbaarheid te verhogen. Natuurtechnische versterking en een meer natuurtechnisch beheer in het centrale, nog onbebouwde valleigebied komt zowel de aaneenschakeling van natuurlijke gebieden, het waterbeheer als het ecologische aspect ten goede. Er kan daarbij ook aandacht gaan naar natuurlijkere vijverstructuren. De vervuiling en verzanding van de 'Koningsvijvers' kan worden tegengegaan. Het moerasbos 'Paardenwater' werd in 2007 erkend als natuurreserveaat, maar kan op het terrein nog worden versterkt en beter gelinkt aan het natuurgebied Tentrappen en het onbebouwde valleigebied rond de E411. Een mogelijke ontsnippering langs de E411 moet een aandachtspunt zijn. Een voorbeeld is de bestaande brug ter hoogte van de Leemveldstraat op het plateau Overijse-Rosières. De groene valleias kan nog worden versterkt, maar ook op hellingen en plateau zijn er nog mogelijkheden. De resterende openruimteverbindingen tussen vallei en plateau moeten worden versterkt (holle wegen, bijkomende aanleg van kleine landschapselementen, ...). Die versterkingen zijn interessant voor de IHD-soort het vliegend hert, waarvan zich een van de belangrijkste populaties in Overijse bevindt. Het vliegend hert is een koesterbuur van Overijse, net als de eikelmuis, de veldkrekkel en de vroedmeesterpad, die alle baat hebben bij verbeterde vallei- en bosstructuren. De IJse moet worden versterkt tot een vallei als drager van natuurwaarden en zoveel mogelijk worden aaneengesloten met vochtige weilanden, ruigten, broekbossen en vijvers. Daarbij moeten er ook nog bijkomende mogelijkheden worden voorzien voor waterberging en waterbuffering. De samenhang tussen alle ruimten met een min of meer natuurlijk karakter kan worden versterkt. Ecologische en recreatieve verbindingen kunnen onder meer worden versterkt tussen het Zoniënwood en de bossen van IJse (Koningsberg) en Laan (Tempeliersbos–Bilandebos), in de omgeving Kaalheide/Lindaal (Nellebeekvallei), in de omgeving van de wijken Koedaal en Barbizon. Het bosuitbreidingsproject Smeyberg van ANB geeft daar al deels invulling aan. Voor de agrarische structuur wordt gestreefd naar een evenwicht tussen ecologische, maatschappelijke en economische componenten. De agrarische structuur moet worden gevrijwaard en versterkt om blijvend een leefbare landbouw te kunnen verzekeren. Bij het landbouwgebruik moet voldoende aandacht gaan naar de landschappelijke waarde. Er gaat aandacht naar voldoende ruimte voor landbouwbedrijven. Grondgebonden landbouw blijft hier onontbeerlijk als beheerder van de open ruimte, vooral op de valleiflanken en de plateaus. Een duurzame landbouw zal hier mee inspelen op de erosieproblemen, aanleg en onderhoud van kleine landschapselementen, holle wegen, soortbescherming (akkervogels), enz. In de vroegere serregebieden kunnen nieuwe ontwikkelingen worden onderzocht, zoals bijvoorbeeld natuurontwikkeling. Natuur en open ruimte kunnen zowel in de lengterichting van de valleien als in de dwarsrelaties tussen vallei en plateau worden versterkt. Bescherming en versterking van holle wegen en andere kleine landschapselementen kan die dwarsrelaties helpen vormgeven: holle wegen, kleine landschapselementen, zijbeken en insnijdingen in het reliëf van de valleiflank slaan de brug tussen de rivier en de plateaus. In afspraak met de landbouw kunnen bosuitbreidingsprojecten worden onderzocht en kunnen de hellingbossen en de kasteelparken op de valleiflanken worden versterkt. Het parkkarakter van de bestaande, veelal beboste kasteeldomeinen op de hellingflanken en in de woonwijken op die hellingflanken kan nog worden versterkt met bijkomende aanplantingen op openbaar of privédomein. Hier en daar kunnen mogelijk enkele van de historisch talrijke hoogstamboomgaarden worden hersteld of heraangelegd. Het netwerk van trage wegen kan worden hersteld en vervolledigd om de doorwandelbaarheid van het gebied te verhogen. Waar mogelijk, wordt ook privédomein opgenomen om die doelstelling te halen. Bij de natuurverbindingen en de bosversterking en –uitbreiding in het gebied is een doorkijk wenselijk naar Huldenberg, zodat de link kan worden gelegd met het Meerdaalwood.

De meerwaarde van een landinrichtingsproject wordt algemeen behandeld in hoofdstuk 5.

4.4 Thematische en gebiedsdekkende inrichtingsprojecten

Inleiding en ruimtelijke situering

De tien voorgaande planzones zijn geënt op een afgeijnde regio, verbonden met een welomschreven – meestal bovenlokaal – probleem of geografisch onlosmakelijk verbonden met een bepaalde landschapstypologie, bv. een vallei. Naast die tien geselecteerde planzones met hun specifieke problematiek zijn uit alle vragen naar landinrichting ook vier thema's naar voren geschoven, die gebiedsdekkend zullen worden benaderd voor de hele Vlaamse Rand. De thema's 'uitbouwen en aantakken van zachte netwerken', 'erosiebestrijding', 'grote investeringsprojecten flankeren' en 'Brussel als kans' worden dus gebiedsdekkend benaderd voor de 19 gemeenten van de Vlaamse Rand. Ze verder ruimtelijk situeren hoeft dus niet, vermits ze aandacht krijgen in het hele werkgebied van de Vlaamse Rand.

4.4.1 Uitbouwen en aantakken van zachte netwerken

Inleiding

Al verschillende jaren op rij is Brussel de Europese filehoofdstad. Nergens in Europa zijn de autowegen zo dichtgesluid als in Brussel en de situatie verslechtert nog. De situatie is niet alleen nefast voor de bereikbaarheid, maar ook voor de leefbaarheid en bedreigt zelfs de economische aantrekkelijkheid. De uitbouw van een netwerk van fiets- en wandelverbindingen komt tegemoet aan de nood aan alternatieven voor de auto voor korte verplaatsingen van minder dan 15 km. Die dragen immers sterk bij aan de congestie, zeker in de Vlaamse Rand. Met landinrichting willen we de

noodzakelijke zachte netwerken – van trage wegen tot fietssnelwegen – mee uitbouwen, missing links wegwerken en gewestgrensoverschrijdend verbinden. De netwerken kunnen zowel functioneel als recreatief van aard zijn en functioneren op verschillende schaalniveaus.

Probleemstelling

De congestieproblematiek in Brussel en de Vlaamse Rand is een permanente bedreiging voor de leefbaarheid van de Rand en is een van de belangrijkste barrières voor de verdere economische ontwikkeling van dit gebied. Als de regio nog bijkomende tewerkstelling wil genereren, is er nood aan een drastische trendbreuk inzake automobilititeit. Een groot deel van de stijging van de pendel naar Brussel is de laatste jaren opgevangen door het openbaar vervoer dankzij investeringen op de grote assen in het kader van het GEN. Een blijvend probleem is het hoge autogebruik op korte afstanden. Het aandeel fietsverplaatsingen ligt in Brussel en de Vlaamse Rand onder de 4%, terwijl het aandeel korte verplaatsingen in dit stedelijke gebied zeer hoog is. In Brussel en de Vlaamse Rand zijn 71% van de verplaatsingen korter dan 15 km en het aandeel verplaatsingen korter dan 5 km bedraagt 51%. Een zeer groot aandeel van die korte verplaatsingen gebeurt vandaag met de auto, onder meer bij gebrek aan veilige en comfortabele infrastructuur voor zachte mobiliteit. Zo gaan bijvoorbeeld meer dan 2.000 inwoners van de gemeente Zaventem binnen de eigen gemeente naar het werk met de auto. Het zijn die korte autoverplaatsingen die mee oorzaak zijn van de nagenoeg permanente verkeerscongestie in dit gebied. Investeringen in alternatieven voor de auto zijn daarom noodzakelijk voor iedereen die zich in deze regio verplaatst.

Maar zachte netwerken zijn niet enkele van belang om de mobiliteitsknoop te helpen ontwarren. Ze zijn ook cruciaal voor lokale recreatie en om open ruimte en groengebieden te ontsluiten: om een wandeling te maken, de hond uit te laten, een rondje te joggen. Ze vormen onrechtstreeks een belangrijk element in de leefkwaliteit van een plek. Ze vormen ook een veilige verbinding en kunnen bijvoorbeeld voor kinderen een autovrije verbinding naar school vormen. Trage wegen vormen ook een cultuurhistorisch gegeven. Vele van de wegjes zijn honderden jaren oud en vormen historische verbindingen tussen dorpskernen of gehuchten. Tot slot vervullen ze een ecologische rol. Bermen van trage wegen - en zeker van holle wegen - hebben een eigen specifieke biotoop. Zij vormen ecologische verbindingen tussen verspreid liggende natuurgebieden.

De Vlaamse Rand, en dan vooral de oostrand, kende een sterke stedelijke ontwikkeling vanaf de jaren '70 met de aanleg van de R0 en de daaropvolgende kantoorontwikkelingen rond de luchthaven en een sterke focus op automobilititeit. In het gebied zijn veel zachte verbindingen verdwenen, omdat ze werden afgesneden door grote infrastructuurwerken en ontwikkelingen. Op andere plaatsen in de rand vond de aantasting van het netwerk meer gradueel plaats door de langzaam oprukkende verstedelijking en de bijbehorende 'privatisering' van het landschap.

Een bijkomend probleem in de Vlaamse Rand is de gewestgrens als breuk of barrière. Niet alle verbindingen lopen door over de gewestgrens en wandel- en fietsnetwerken zijn nog niet optimaal afgestemd.

Vraag naar landinrichting

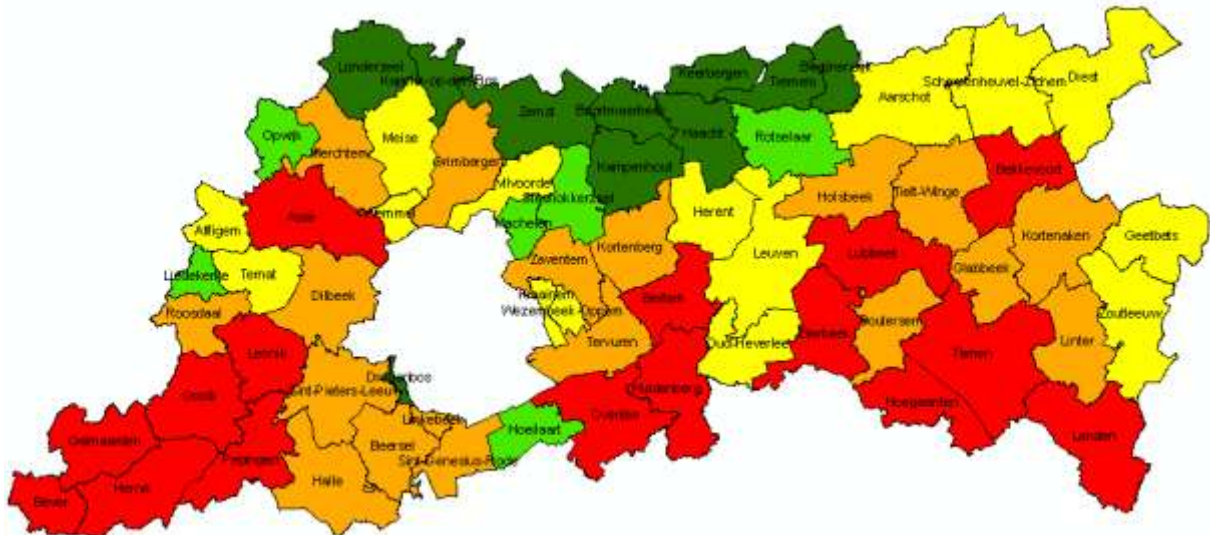
Het belang van trage wegen en andere zachte fiets- en wandelverbindingen is een aandachtspunt dat door vele partners in de Vlaamse Rand wordt erkend, maar waarvoor niet steeds de nodige instrumenten ter realisatie voorhanden zijn. De meeste gemeenten, de provincie (dienst mobiliteit), de vzw trage wegen, de regionale landschappen en Natuurpunt zijn allen spelers die activiteiten ontplooiën rond dit probleem en daarbij ondersteuning en coördinatie kunnen gebruiken vanuit landinrichting.

Het uitbouwen van zachte netwerken komt in alle geselecteerde gebieden als mogelijk thema aan bod. Maar het probleem beperkt zich niet zo die gebieden en wordt dan ook een generiek thema met heel de Vlaamse Rand als werkingsgebied.

De meerwaarde van een landinrichtingsproject wordt algemeen behandeld in hoofdstuk 5.

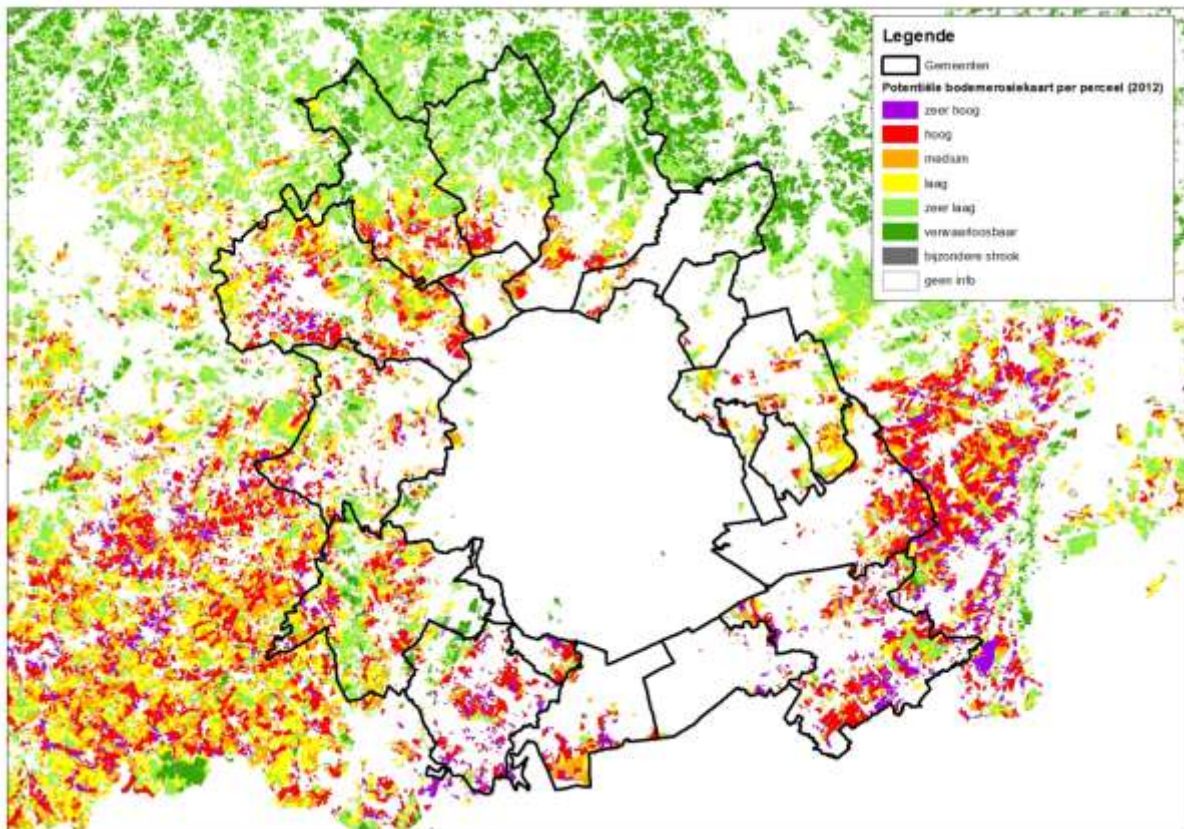
4.4.2 Erosiebestrijding in de rand

Inleiding

Bovenstaande kaart geeft in een kleurgradiënt van groen over geel, oranje naar rood de actuele erosiegevoeligheid van laag naar hoog weer voor de provincie Vlaams-Brabant.

Van de 19 gemeenten zijn er 16, die deel uitmaken van de Vlaamse Rand, matig tot erg erosiegevoelig. In Hoeilaart zorgt de bedekking van de helft van de gemeentelijke oppervlakte door het Zonieënwoud voor een geringe erosiegevoeligheid. In Linkebeek is er door het vrijwel ontbreken van landbouwgronden nagenoeg geen plaatselijke erosie, maar er is wel overlast van erosie uit omliggende gemeenten.

Bovenstaande kaart geeft een verdere analyse op perceelsniveau en detailleert de knelpunten. Gezien het heuvelachtige karakter van het grootste deel van de Rand is de erosiegevoeligheid dus wijdverspreid.

Probleemstelling

Bodemerosie is een proces waarbij bodemdeeltjes (sediment) losgemaakt en verplaatst worden door water, ijs, wind of bodembewerking. In Vlaanderen neemt vooral bodemerosie door afstromend water zorgwekkende proporties aan. In Vlaanderen rijzen de problemen vooral in de hellende leem- en zandleemgebieden van Midden-België: de Vlaamse Ardennen, het Pajottenland, het Hageland en Haspengouw. De gemeenten die deel uitmaken van de Rand horen bij de hellende leem- en zandleemgebieden en deels tot het Pajottenland.

Erosie kan worden veroorzaakt door:

- 1) neerslag: hevige of langdurige regens veroorzaken bodemerosie.
- 2) het reliëf: in vlakke gebieden komt bijna geen watererosie voor. Als de hellingen steiler en langer worden, neemt het erosierisico toe. Bodemerosie komt het meest voor op steile hellingen en in zones waar veel water geconcentreerd wordt (droge valleities).
- 3) het bodemtype: onze zandleem- en leemgronden behoren tot de meest erosiegevoelige bodems van de wereld.
- 4) de bodemstructuur: door een goede bodemstructuur kan meer water (sneller) infiltreren en worden bodemdeeltjes minder gemakkelijk losgemaakt en verplaatst. Bodems verliezen hun stabiele kruimelstructuur, o.m. door een afname van het organisch stofgehalte, het bodemleven en de bodem-pH als gevolg van een verminderd gebruik van organische mest en het wegnemen van gewasresten na de oogst. Bovendien zijn de bodems meer en meer onderhevig aan compactatie door het gebruik van zware landbouwmachines.
- 5) de vegetatie: onder een dichte en permanente begroeiing (bv. bos, permanent grasland, ...) is er relatief weinig bodemerosie. Bodemerosie wordt evenwel problematisch, als de beschermende

werking van de vegetatie permanent of tijdelijk wegvalt (bv. ontbossing, intensieve landbouw met eenjarige teelten, ...).

De verplaatsing van het geërodeerd bodemmateriaal blijft in veel gevallen beperkt tot het perceel zelf. Een deel wordt verder hellingafwaarts getransporteerd en wordt afgezet aan de voet van de helling (als colluvium), nog een ander deel komt in de waterlopen terecht. Wanneer we het sedimenttransport in de rivieren van Midden-België (o.a. Zenne en Zuun) vergelijken met de erosiebedragen op de hellingen, dan blijkt dat uiteindelijk ca. 10% van het geërodeerde bodemmateriaal de rivieren bereikt. Dat percentage varieert sterk naargelang de kenmerken van het gebied. Waterlopen die een hellend akkerbouwgebied draineren, vervoeren vaak meer sediment. Erosie en het afstromend water kunnen zowel lokaal als stroomafwaarts voor problemen zorgen. Heel wat woonwijken in Midden-België worden regelmatig geconfronteerd met wateroverlast na lokale, hevige (late voorjaars- en zomer-) of langdurige (winter-)regens. Vaak hebben die overstromingen een modderrijk karakter. Dat is meestal het gevolg van aanzienlijke bodemerosie op de hogergelegen landbouwgronden, waardoor, samen met het afstromend water, veel bodemdeeltjes worden vervoerd. De aanwezigheid van sediment in het overstromingswater verergert de schade en de ellende voor de getroffen bewoners aanzienlijk. Tal van gemeenten in de rand worden periodiek geconfronteerd met water- en modderoverlast: lokale overstromingen, modder op wegen en in huizen, enz. De schade voor gemeenten en particulieren loopt jaarlijks op tot miljoenen euro's. Het gedeelte van het geërodeerde bodemmateriaal dat in de waterlopen terechtkomt, zorgt onder meer voor verhoogde kosten voor het onderhoud van waterlopen en voor het verwerken van de bagger- en ruimingsspecie. Metingen tonen aan dat 60 tot 80% van het slib in de waterlopen afkomstig is van bodemerosie. Via het geërodeerde sediment komen bovendien nutriënten en bestrijdingsmiddelen in het oppervlaktewater terecht met negatieve gevolgen voor de oppervlaktewaterkwaliteit. Rioolwaterzuiveringsinstallaties krijgen af te rekenen met een verhoogde slijtage aan de pompinstallaties.

Via bedrijfsplanners en erosiecoördinatoren worden er op vrijwillige basis met de lokale betrokkenen maatregelen genomen o.m. door erosiebestrijdingsplannen. Aanpak op 'Rand'niveau stimuleert de bereidheid tot intergemeentelijke en intergewestelijke samenwerking

Vraag naar landinrichting

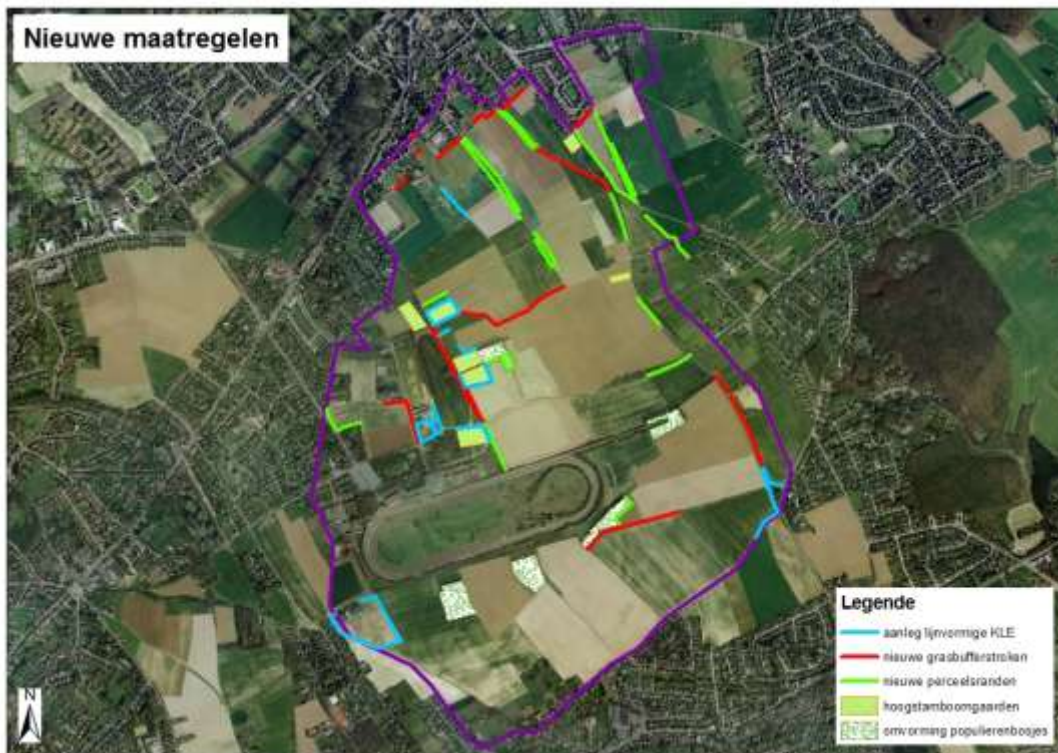
De Vlaamse overheid heeft ruim 10 jaar geleden met de steun van Europa een programma van agromilieumaatregelen opgestart. Met landbouwers wordt op vrijwillige basis en tegen een vergoeding een beheerovereenkomst afgesloten. Die overeenkomst slaat op telkens verlengbare periodes van 5 jaar. Diverse beheerovereenkomsten, zoals niet-kerende bodembewerking, directe inzaai, erosiestroken, erosiepoelen, buffers – gekoppeld aan landschappelijke en ecologische winsten zijn erop gericht om erosie te verminderen. VLM-bedrijfsplanners zorgen voor sensibilisatie van de landbouwers en sluiten de overeenkomsten af.

Daarnaast wordt erosie ook aangepakt via het erosiebesluit voor gemeenten. Na opstelling van een gemeentelijk erosiebestrijdingsplan worden kleinschalige erosiebestrijdingsmaatregelen uitgevoerd. De erosiecoördinator begeleidt de uitvoering van het erosiebestrijdingsplan. De provincie is daarbij de sturende kracht. Al de relevante gemeenten - 13 van de 19 gemeenten in de Vlaamse Rand - hebben een erosiebestrijdingsplan. Erosieproblemen worden veelal op een gecombineerde manier aangepakt. Beheerovereenkomsten worden gecombineerd met meer specifieke ingrepen, zoals de aanleg van aarden dammen met erosiepoel, dammen uit plantaardige materialen e.d. De gemeentelijke erosiebestrijdingsovereenkomsten worden voor 20 jaar afgesloten.

In het kader van het ontwerpplangrogramma Vlaamse Rand kan de VLM instaan voor de geïntegreerde opname van erosiebestrijding in alle projectinitiatieven in samenwerking met alle betrokkenen. Bijzondere aandacht kan gaan naar een gewestgrensoverschrijdende aanpak, zoals in Laarbeekbos.

Naast de al bestaande samenwerking tussen bedrijfsplanner en erosiecoördinator kan er ook met andere besturen zoals VMM /Aquafin worden samengewerkt.

De meerwaarde van een landinrichtingsproject wordt algemeen behandeld in hoofdstuk 5.

Geïntegreerde aanpak binnen landinrichting Plateau van Moorsel – Sterrebeek

4.4.3 Grote investeringsprojecten flankeren

Inleiding

In de Vlaamse Rand staan een aantal grote investeringsprojecten op stapel, die nodig zijn om de economische sterkte van de Brusselse metropool te bestendigen. Om de soms negatieve effecten van die ingrepen op de omgeving de milderden of te compenseren kan landinrichting ingezet worden. Maar landinrichting kan ook een stap verder gaan en de dynamiek rond grote projecten gebruiken om lokaal te werken aan een verbetering van de omgevingskwaliteit.

Probleemstelling

Grote ruimtelijke investeringsprojecten – in vele gevallen infrastructuurprojecten, maar bijvoorbeeld ook de ontwikkeling van bedrijventerreinen of grote constructies – zijn in Vlaanderen vaak moeilijk te realiseren. Voor een deel is dat toe te schrijven aan bestuurlijke en procedurele complexiteit, een aandachtspunt waar de Vlaamse regering de laatste jaren sterk heeft op ingezet met het project 'versnelling investeringsprojecten'.

Minstens zo belangrijk is de ruimtelijke complexiteit en de dichtheid van al aanwezige functies in Vlaanderen. Zo heeft elk nieuw initiatief onvermijdelijk een impact op de omliggende ruimte en haar bewoners. Zeker is een randstedelijke context als de Vlaamse Rand speelt dat bijzonder sterk. Grote investeringsprojecten vragen dan ook een flankerend beleid waarmee de impact op de omgeving gemilderd en geremedieerd wordt. Een knelpunt dat daarbij rijst, is dat die flankerende activiteiten niet tot de kerntaak van de initiatiefnemers van grote investeringsprojecten behoren en dat zo het risico bestaat dat ze slechts minimalistisch worden ingevuld.

Vanuit de ambitie de open ruimte te verstrekken kan er juist een stap verder worden gegaan. Projecten met een grote impact op de open ruimte moeten zodanig worden ontworpen dat ze geen nettoverlies aan omgevingskwaliteit met zich meebrengen. Ze zouden integendeel een katalysator moeten zijn voor een regionale, maar ook voor een lokale opwaardering van de ruimtelijke kwaliteit. Dat vraagt om een bredere gebiedsgerichte en multidisciplinaire benadering die verder gaat dan het projectgerichte en (milieu)-technische milderen, bufferen, compenseren, ... Dat vereist een integrerende en creatieve blik naar de ruimere omgeving van het project, om er opportuniteiten voor 'zachtere' ontwikkelingen te detecteren.

Die benadering is complex. Een mogelijkheid om daaraan tegemoet te komen is voor een ruimer gebied een integrerend streefbeeld of gebiedsvisie op te stellen, waarin via een methode van ontwerp onderzoek een totaalconcept wordt onderzocht. Het maakt de mogelijkheden zichtbaar en bespreekbaar. Een project wordt zo méér dan een technisch vraagstuk met een bepaalde impact die moet worden gemilderd, maar kan structurerend worden voor een ruimere omgeving.

Grote investeringsprojecten meer integraal en in de context van de ruimere omgeving benaderen houdt het risico in dat moeilijke projecten nog complexer, langer en duurder worden. Dat hoeft niet zo te zijn. Integendeel. Door een bredere benadering en andere initiatieven te laten meeliften met een groot project worden globaal ook efficiëntiewinsten bij de uitvoering geboekt én wordt er getimmerd aan een breder draagvlak door de lokale meerwaarde.

Vraag naar landinrichting.

Landinrichting kan worden ingezet om grote investeringsprojecten sneller en beter uit te voeren. Randvoorwaarde daarbij is dat het instrumentarium slechts wordt ingezet om een positieve bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van de open ruimte in relatie tot het grote project. De vraag naar, het nut of de noodzaak voor het inzetten van landinrichting ontstaat maar bij het uittekenen van de projecten of zelfs maar in de loop van de procedure van de projecten. Er kan dus niet vooraf en zeker niet limitatief worden opgesomd aan welke projecten landinrichting zal bijdragen. De optimalisatie van de R0, de modernisering van het Kanaal, de tramlijnen van Brabantnet die Brussel, de Rand en het ommeland met elkaar verbinden en de uitbouw van enkele grote activiteitszones zijn grote investeringsprojecten die binnen de tijdshorizon van dit ontwerpplanprogramma op stapel staan.

De meerwaarde van een landinrichtingsproject wordt algemeen behandeld in hoofdstuk 5.

4.4.4. Brussel als kans!

Inleiding

Het Brussels Gewest heeft op diverse vlakken een erg bepalende invloed op zijn omgeving. De toenemende verstedelijking vindt - in vergelijking met de rest van Vlaanderen – sterker plaats in de Vlaamse Rand en dat geldt ook voor daarmee verbonden problemen. Mobiliteitsproblemen en aantasting van (en druk op) de resterende open ruimten komen ook in grotere mate voor dan elders in Vlaanderen. Maar anderzijds biedt de stad ook kansen voor de omgeving. Naast werkgelegenheid kan ook de lokale voedselvoorziening een winwin bieden. Er bestaan al diverse 'regio Brussel'-producten: Lambiekbieren, Brusselse kaas (*ettekeis*), plattekaas, wafels, 'pain à la grecque', ... De Zenne loopt door 3 (4) gewesten en kan een gemeenschappelijk bindmiddel zijn.

Probleemstelling

Er is een groot potentieel voor winwinstituaties op vele domeinen: toerisme, lokale economie (productie, afzet), maar vooral nood aan een gewestoverschrijdende aanpak met mogelijkheden en kansen voor beide gewesten.

Om ons wat meer te focussen spelen we hier onze *Jeroen Meus-kaart* uit: voeding, het lokale eten en drinken is een culinair bindmiddel dat beide gewesten verbindt. Het boek van Sarah Luyten 'Brussel gesmaakt – een wisselwerking met Vlaams-Brabant' dat in opdracht van het Centrum van Agrarische geschiedenis, de Erfgoedcel Pajottenland en Zennevallei en de provincie Vlaams-Brabant, geschreven werd, geeft een aantal treffende illustraties van de stad als kans. Het illustreert perfect hoe de lokale Vlaams-Brabantse productie al eeuwenlang verweven is met de stad Brussel.

Naast de al eerder vermelde stinckas en geuze – worden hier ook nog de choux de Bruxelles of de spruitjes, witloof, bloempens en Brusselse kip opgevoerd. *Kiekefretter* is niet voor niets de bijnaam van de Brusselaar. Al dat lekkers werd van het omliggende Vlaams-Brabant naar Brussel gevoerd en verwerkt. De probleemstelling draait er dus om die belangrijke historische band met de streek opnieuw aan te halen en te versterken.

Dat sluit eigenlijk aan bij de rol die de boerkozen vroeger speelden in de rand van de stad. Boerkozen waren oorspronkelijk hoveniers, boeren, die vanaf een gegeven moment een beetje van alles teelden en dus ook groenten. Zij vormden een ambacht en werkten oorspronkelijk in het broek in de stad Brussel. Later teelden ze buiten de stadsmuren en namen de nabijgelegen dorpelingen hun taak over. Zij verkochten hun waar op de markt op basis van een 'vertrouwelijk gesprek': de oude wijze van markten.

Daarnaast is er nood aan een hedendaagse verruiming van die invulling. Zelf groenten kweken is een trend. Sommigen versterken daarmee hun band met de natuur, anderen doen het uit bittere noodzaak. Dat is ook in Brussel zo. Een volkstuintje pachten, met burens een collectieve tuin bewerken, verwilderde boomgaarden nieuw leven inblazen of gewoon fruit plukken op braakliggende terreinen en in parken ... Het gebeurt allemaal. Het internationale karakter van Brussel en van de Rand kan als een troef worden uitgespeeld. Die multiculturaliteit opent tal van nichemarkten.

Vraag naar landinrichting en een plattelandsproject

Een plattelandsproject en landinrichting kunnen inspelen op het belang van de regionale/lokale voedselketen. De Vlaamse overheid en de provincie Vlaams-Brabant zetten in op de lokale vermarkting en de promotie van streekproducten.

Het Brussels Gewest kiest voor een groene stad: stadslandbouw, lokale afzet en productie. Het wil daarmee naast de verhoging van de betrokkenheid bij de productie van ons voedsel (ruimte, energie, water) ook de lokale cohesie, de buurtveiligheid en de zelfredzaamheid van inwoners bevorderen.

In het kader van het Plattelandsprogramma Vlaamse Rand wordt gewezen op (gewestoverschrijdende) mogelijkheden tot samenwerking voor stadslandbouw in Neerpede, Sint-Anna-Pede, Vlezenbeek (Vogelzangbeek), aan het Harenheideveld in het Woluweveld, in de Tangebeekvallei, aan het Laarbeekbos en tussen het Kattebroek en Scheutbos.

Lokale besturen kunnen als bestuur dat het dichtst bij de bevolking staat, mee een faciliterende en stimulerende rol spelen.

Het betrokken middenveld is zeer divers en bestaat naast de lokale horeca en de commerciële landbouwsector uit tal van onafhankelijke groepen, particuliere organisaties en spontane burgerinitiatieven. Die hebben een sterk maatschappelijke dimensie en hebben in mindere mate een winstoogmerk.

Daarnaast zijn er (eerder klassieke) gevestigde land- en tuinbouwbedrijven en lokale producenten die op een professionele manier produceren, verwerken en/of verkopen.

De korte keten tussen landbouw en stad, tussen producent en gebruiker moet ook het sociaal weefsel versterken en de maatschappelijke betrokkenheid van nieuwkomers op het platteland verhogen.

Maar in deze context mag het niet alleen over afzetmarkten en korte keten gaan. Ook verblijfstoerisme, zakelijke reizen, zorgboerderijen, de link tussen onderwijs en landbouw, de link tussen horeca en eerlijke korteketenproducten behoren tot het thema 'Brussel als kans'. De opsomming is niet exhaustief.

Met een potentiële markt van meer dan een miljoen residenten in Brussel, ruim 400.000 residenten in de Vlaamse Rand en nog heel wat tijdelijke verblijvers in beide regio's worden er vandaag veel te veel kansen gemist om nauw samen te werken met het oog op onderlinge economische verrijking. Brussel wenkt. De Vlaamse Rand ook. Alleen moeten ze elkaar beter weten te vinden.

De meerwaarde van een landinrichtingsproject wordt algemeen behandeld in hoofdstuk 5.

5. Meerwaarde van landinrichting

Landinrichting is coördinerend en uitvoeringsgericht

Op basis van de prioritaire inrichtingsbehoeften, zoals gebieds- en themaspecifiek omschreven in dit rapport, wordt geoordeeld dat voor de Vlaamse Rand de inzet van het instrument landinrichting een belangrijke meerwaarde betekent. Die meerwaarde komt tot stand door de sector- en beleidsdomeinoverstijgende en geïntegreerde aanpak op het vlak van onder andere de opwaardering van de omgevings- en leefkwaliteit, natuurlijke netwerken en groen-blauwe dooradering, integrale benadering van het watersysteem, onroerend erfgoed, zachte functionele en recreatieve ontsluitingen, ...

De rol van landinrichting is hierin op hoofdlijnen tweeledig: coördinatie, afstemming en procesbegeleiding enerzijds, effectieve realisatie via de inzet van het palet aan landinrichtingsinstrumenten anderzijds.

Met landinrichting kan de veelheid van processen met een impact op de open ruimte **gebiedsgericht gecoördineerd, afgestemd en begeleid** worden om tot een meerwaarde te komen in het afgestemd

realiseren van verschillende doelen. Het hoeft lang geen betoog meer dat de Vlaamse Rand een zeer complex gebied waar een veelheid aan processen samenvloeien. Dat maakt coördinatie, afstemming en procesbegeleiding tot een eerste belangrijke opdracht voor landinrichting. Met landinrichting volgen we de lopende processen in het gebied op die een risico inhouden of opportuniteiten bieden voor de open ruimte. Open overleg met en tussen de gebiedsactoren is daarbij primordiaal. Zo kan landinrichting, indien nodig, in een vroege fase van een proces structureel verankerd worden.

Vanuit die afstemmende rol kan landinrichting ook inspirerend zijn en ervoor zorgen dat maatregelen worden meegenomen in andere projecten die niet direct gericht zijn op de open ruimte, maar er wel een impact op hebben of kunnen nieuwe concepten ingebracht worden in traditioneel 'hardere' ontwikkelingen. Denken we daarbij aan groen-blauwe dooradering van industriezones, landschappelijke inpassing van grote infrastructuurwerken of milderen van de barrièrewerking ervan.

Afstemming kan ook betrekking hebben op het zoeken naar de meest geschikte partner voor uitvoering en **financiering**. Bij infrastructuurwerken bijvoorbeeld is het in de eerste plaats de uitvoerende instantie die financiert. Landinrichting kan worden ingezet om de werken beter in te bedden in een ruimere omgeving.

Veel openruimteproblemen zijn ook gemeente- of gewestgrensoverschrijdend. Ze vragen dus een grensoverschrijdende, bovenlokale aanpak, afstemming en een overkoepelende visie. Hoewel landinrichting niet over de gewestgrens in Brussel kan worden ingezet, kunnen projecten op Vlaams grondgebied ook als kapstok dienen voor de Brusselse partners om tot realisatie over te gaan om zo tot gewestgrensoverschrijdende, samenhangende realisaties te komen van gebieden en netwerken.

In een dichtbevolkt gebied als de Vlaamse Rand is betrokkenheid van (buurt)bewoners en gebruikers een vereiste. Ze hebben als meest directe belanghebbenden een belangrijke rol te spelen bij het zoeken naar een geslaagde invulling van de open ruimte. Betrokkenheid creëren via participatieve processen is dan ook een vast onderdeel van een geslaagd inrichtingsproject.

Integratie van oplossingen vraagt ook specifieke kennis. Zowel thematische terreinkennis, kennis van het actorennetwerk als kennis van het mogelijk in te zetten instrumentarium dragen bij tot kwalitatieve, geïntegreerde projecten. De VLM beschikt over een voldoende gespecialiseerd team om voorstellen voor open ruimte uit te werken tot technische, gebudgetteerde en haalbare voorstellen. Kennis wordt opgebouwd en ondersteund door thematische of integrerende en ontwerpstudies. Die studies onderbouwen inrichtingsvoorstellen en inspireren partners om tot geïntegreerde oplossingen te komen. Het eindresultaat is daarbij steeds een winwinoplossing voor zowel de verschillende partners als de omgevingskwaliteit.

Naast een overleginstrument om tot afgestemde inrichting te komen is landinrichting ook een **uitvoeringsinstrument**. Via landinrichting kan de VLM in dit gebied, in samenspraak met partners, al haar instrumenten inzetten om de open ruimte te vrijwaren en te versterken: kavelruil, natuurinrichting, grondenbank, vergoedingssystemen, beheersovereenkomsten, plattelandswerking, grondenruil, ... De VLM is lokaal géén belanghebbende partij en dat maakt het makkelijker om op een onpartijdige manier voorstellen te formuleren.

Een grondenbank kan een belangrijke hefboom zijn om gebiedsgerichte initiatieven, zoals tijdelijke waterberging, natuurversterking, optimalisatie van landbouwstructuren, ... een impuls te geven. Afhankelijk van de te realiseren doelen kan ook de waterbeheerder, wegbeheerder, provincie of gemeente partner zijn in de grondenbank.

Uitvoering kan op verschillende schaal- en tijdshorizonten: van snelle strategische interventies die inspelen op lokale opportuniteiten via oproepen tot het uitvoeren van quickwins tot grote strategisch inrichtingsprojecten die over verschillende jaren worden gerealiseerd, maar de ruimte op een

fundamentele wijze transformeren. VLM kan voor integrale projecten waar veel doelen samenkomen een trekkersrol vervullen voor coördinatie én uitvoering.

Na de goedkeuring van het nieuwe decreet landinrichting kunnen ook alle middelen die in dat decreet zijn voorzien, worden ingezet.

Sluitstuk van realisatie is financiering: daarbij gaat landinrichting ervan uit dat elke partner financiert vanuit de geëigende budgetlijnen, maar kan voor specifieke kwalitatieve openruimtedoelstellingen die een meerwaarde geven, subsidies laten aanwenden. Sluitende afspraken tussen de verschillende partners over uitvoering en financiering zijn dan ook de beste garantie voor een effectieve realisatie.

Landinrichting focust sectoroverschrijdend en integrerend op toekomstgerichte uitdagingen

Landinrichting is hét instrument ter **ondersteuning van een uitvoeringsgericht ruimtelijk beleid**. Een lang gehoorde maar moeilijk te remediëren verzuchting is dat het ruimtelijk beleid te weinig uitvoeringsgericht is. Landinrichting wil zich expliciet profileren als een uitvoeringsinstrument van ruimtelijk beleid.

Landinrichting ondersteunt de opmaak van actiegerichte ruimtelijke uitvoeringsplannen en versterkt omgevingskwaliteit in het gebied door – na herbestemming – de inrichting van het gebied effectief uit te voeren volgens de vooropgestelde bestemming of de uitvoering ervan in elk geval te stimuleren. De uitvoering kan worden toevertrouwd aan tal van mogelijke partners binnen hun specifiek bevoegdheidsdomein. Iedere betrokken partner blijft wel verantwoordelijk voor de onderdelen die tot zijn bevoegdheid horen. De realisatie van de bestemmingen, zoals omschreven in het ruimtelijk uitvoeringsplan van het Vlaams Strategisch Gebied rond Brussel is daarbij een van de speerpunten: belangrijke herbestemde gebieden bevinden zich in de Zennevallei, in de zone Dilbeek-Wemmel en in het luchthavengebied.

Een vernieuwde aanpak van ruimtelijke uitvoeringsplannen is maar een van de elementen van een actiegericht ruimtelijk beleid. Zo zou elk strategische project van ruimtelijke ordening bij de uitvoering kunnen worden ondersteund door het instrument landinrichting.

Met landinrichting kan **meervoudigheid, verwevenheid en dooradering** gerealiseerd worden. In een randstedelijk gebied is het watersysteem sterk antropogeen gemodificeerd en de natuurlijke structuur is doorgaans aangetast of verdwenen. Oplossingen voor een herwaardering van die structuren moeten dan ook soms gezocht worden in combinatie met andere, veelal harde functies. Landinrichting brengt daarbij openruimtestructuren in een versteende ruimte in via groen-blauwe dooradering van hardere functies. Ingroening van bedrijventerreinen en het weer open leggen van ingebuisde waterlopen zijn klassieke voorbeelden. Maar indien creatiever wordt nagedacht, kan misschien ook het ambitieniveau verhogen: een groen lint door een bedrijventerrein kan zorgen voor een aangename werkomgeving, picknickplaats voor de werknemer maar ook voor waterberging enz.

Landinrichting kan proactief worden ingezet voor **de versnelde realisatie van het RUP VSGB**. Aan de hand van een uitgebreide landbouwstudie (2013-2014) wordt een actieplan opgesteld voor een flankerend beleid met eventuele grondverwerving en met een actieplan voor inschakeling van landbouwers in VSGB-gebieden.

Zo wordt uitgeklaard welke gronden moeten worden verworven, voor welke gronden alternatieven moeten worden gezocht, welke impact grondverwerving op de afzonderlijke bedrijven heeft en hoe dat kan worden gemitigeerd.

Ook volgt er een fasering (timing van realisatie naargelang specifieke ruimtelijke en bedrijfssituaties) en een taakverdeling (te verwerven gronden kunnen ook worden aangekocht door andere instanties) en wordt er afgestemd welke flankerende en pro-actieve maatregelen er nodig zijn om de verwervingen te realiseren.

Er wordt nagegaan welke bedrijven kunnen en willen worden ingeschakeld in het beheer van de nieuw afgebakende gebieden, onder welke randvoorwaarden dat kan (bedrijfsmatig en

gebiedsspecifiek) en welke flankerende en pro-actieve maatregelen er nodig zijn om die inschakeling te realiseren?

Met landinrichting en grondenbank(en) kan de (nieuwe) bestemming van gebieden sneller worden gerealiseerd, terwijl tegelijk wordt rekening gehouden met de leefbaarheid van landbouwbedrijven, omdat er – waar dat nodig, nuttig en gewenst is – alternatieven worden aangereikt om de landbouwers toe te laten op een leefbare manier hun bedrijf voort te zetten in een juridisch meer zekere context.

Op 24/10/2013 waren voor de landbouwstudie al 49 van de 59 ‘getroffen’ landbouwbedrijven geënquêteerd. Er was een plan van aanpak uitgewerkt om daarnaast nog een representatieve steekproef van 110 bijkomende landbouwbedrijven te enquêteren voor het eind van 2014. De inventarisatie van de verbrede landbouw is bijna rond en de diepte-interviews in dat kader starten in principe in april 2014. De 1071 landbouwers die in de Vlaamse Rand nog actief zijn, zullen ook worden ingelicht over de landbouwstudie en gevraagd of zij zelf ook willen worden bevroegd, als zij niet tot de steekproef behoren. De resultaten van de steekproef en eventueel bijkomende bevestigingen worden statistisch wel gescheiden.

Beide aspecten – het flankerend en het proactief beleid – die uit de uitgebreide landbouwstudie voortvloeien, worden het voorwerp van een uitgebreid actieplan om de landbouw in de Vlaamse Rand meer kansen te geven, onder meer als beschermer van de open ruimte in het gebied. Dat actieplan moet enerzijds resulteren in een aantal inrichtingsprojecten en anderzijds in een plattelandsproject, waar inrichting minder primordiaal is dan sensibilisering en facilitering van een aantal processen met het oog op een betere afstemming tussen vraag en aanbod.

Met landinrichting kan **multifunctionele én robuuste natuur in de standsrand** mee gerealiseerd worden. Ook in de randstedelijke context van de Vlaamse Rand is er ruimte voor grote gebieden met robuuste natuur. Het Zoniënwoud, de Zennevallei en de valleien van enkele zijbeken bieden heel wat potenties. Tegelijk kan bij de ontwikkeling van die gebieden de randstedelijke context niet ontkend worden: afwegen of meervoudigheid kan gerealiseerd worden moet ook hier het uitgangspunt zijn. Zo is de Zennevallei met de Zennebeemden niet alleen een potentieel waardevol en relatief groot natuurgebied, het kan mogelijk ook een rol vervullen voor waterberging én als groene long voor de omliggende woongebieden van Drogenbos, Linkebeek, Ruisbroek, Beersel, ... Met landinrichting kunnen de mogelijkheden en de randvoorwaarden voor die meervoudigheid onderzocht en mee gerealiseerd worden.

Met landinrichting kan **integraal waterbeleid** gerealiseerd worden **met aandacht voor integratie van ook andere doelen**. Het watersysteem van de Zenne en haar zijbeken vrijwaren, herstellen en optimaliseren zowel wat betreft de waterkwantiteit als –kwaliteit is een permanente opdracht. Daarbij is uiteraard de waterbeheerder de motor. Met het oog op integraal waterbeleid kan landinrichting nagaan welke maatregelen geïntegreerd kunnen worden uitgewerkt en waarvoor het instrumentarium kan worden ingezet. Het overtollige water bij zware regenval kan ruimte vinden in natuurlijke overstromingsgebieden, poelen en wadi's. Daarvoor kan een grondenbank opgericht worden om er de nodige gronden voor vrij te maken. Om het water dat van hoger komt op te houden en de sedimentvrucht te verminderen kunnen bijkomende erosiebestrijdingsmaatregelen worden genomen. Ook daarbij is het inzetten van een palet aan instrumenten nodig. Maar landinrichting kan ook worden ingezet om andere doelen te koppelen aan integraal waterbeleid om tot integrale vallei-inrichting te komen: herstel van onroerend erfgoed (watermolen, waterkasteel, motte, ...). Toegankelijkheid van een vallei voor zachte recreatie, natuurontwikkeling, ... zijn alle doelen die niet direct verbonden zijn met waterbeheer, maar in een totaalvisie en een totaalproject mee kunnen worden opgenomen.

Met landinrichting kan **weer betekenis gegeven worden aan verloren gewaande ruimte**. De beste bescherming voor open ruimte en landschap is er weer betekenis aan te geven. In het randstedelijk gebied wordt open ruimte nog veelal ervaren als restruimte. Door open ruimte meervoudige functies

te geven, bij voorkeur functioneel gelinkt aan de omgeving, ze te connecteren en toegankelijk te maken, krijgt de ruimte weer betekenis. Door het gebrek aan actuele waarden – behalve soms de harde ontwikkelingen - zijn initiatiefnemers die de handschoen willen opnemen moeilijk te vinden: te slecht ontsloten voor landbouw, te klein voor echte natuurwaarden, te rommelig voor recreatie, ... En dan dreigt verstarring. Landinrichting werpt zich op als betekenisgever van de ruimte door zelf te interveniëren of partners te mobiliseren.

Een specifiek aspect dat daarbij aan bod kan komen, is land-art. Schoonheidsbeleving van stukken landschap accentueren kan door - al dan niet tijdelijke - kunstingrepen. Ruimtelijke connecties kunnen worden gelegd tussen verschillende interventies. Landschap en kunst gaan hand in hand.

Met landinrichting kan er gewerkt worden aan **zachte netwerken die de basislaag vormen voor een toekomstgerichte duurzame mobiliteit**. De mogelijke meerwaarde van landinrichting bij de realisatie van zachte netwerken is divers. De inzet van landinrichting focust enerzijds op procesbegeleiding, coördinatie en onderzoek van initiatieven, anderzijds op het fysiek realiseren van verbindingen. Bij die laatste wordt er gefocust op die buiten het werkingsgebied of de instrumentele mogelijkheden van andere partners. De inzet van een grondenbank kan daarbij erg nuttig zijn. Voor de realisatie worden zoveel mogelijk geëigende financieringsstromen gebruikt, bijvoorbeeld als fietsverbindingen een onderdeel vormen van het bovenlokaal functioneel fietsrouten netwerk, het recreatief netwerk, of het fiets-GEN.

Fiets- en wandelverbindingen worden, waar mogelijk, als planonderdeel meegenomen in alle inrichtingsprojecten.

Partners die initiatieven nemen voor de uitbouw van zachte netwerken kunnen worden ondersteund met subsidie, via het uitvoeren van studiewerk, door grondverwerving of door delen effectief te realiseren. Daarbij wordt er vooral complementair gewerkt met initiatieven die partners binnen hun bevoegdheid uitoefenen en wordt gefocust op initiatieven die dreigen uit de boot te vallen. Zo zal de focus eerder liggen op de realisatie van aansluitingen op het fiets-GEN-hoofdnetwerk eerder dan op het netwerk zelf, waar andere organisaties het voortouw kunnen nemen. Met landinrichting willen we ook op zoek gaan naar te ontwikkelen meerwaarde langs de lijnen: stukjes landschap of natuur ontwikkelen, een rustpunt of een uitzichtpunt, een 'poort' tussen belevingsferen, ... Zo wordt er méér gemaakt dan louter een fietspad of een wandelpad, maar worden de netwerken ook werkelijk structurerend voor de omgeving. De meerwaarde van landinrichting ligt zo ook letterlijk in de meerwaarde die aan de lijnen wordt gegeven. Tot slot wordt er ook over de grens met Brussel gekeken. Waar mogelijk, worden netwerken verbonden en missing links weggewerkt. Op strategische plaatsen kunnen 'poorten' tussen Brussel en de Vlaamse Rand ingericht worden, poorten met verschillende grootte en hiërarchie, die ook als groene- of openruimtepolen ontwikkeld kunnen worden.

Met landinrichting kunnen **grote investeringsprojecten versneld** worden door ze **beter en geïntegreerder te concipiëren en de realiseren**. In het kader van de realisatie van grote investeringsprojecten kan landinrichting bijdragen aan snellere, betere en meer gedragen realisaties. Vooreerst kan het instrumentarium ingezet worden bij de realisatie zelf en dan vooral voor grondgerelateerde initiatieven, bijvoorbeeld als alternatief voor of ter begeleiding van onteigeningen. Er kan een grondenbank opgezet worden waarbij gronden in een groter gebied worden gezocht die als alternatief worden aangeboden voor de gronden die worden ingenomen door het project. Vooral voor getroffen landbouwers kan dat belangrijk zijn om hun bedrijfsvoering te handhaven. Percelen die een ongunstige structuur krijgen, kunnen herverkaveld worden en problemen van toegankelijkheid van percelen kunnen worden opgelost via infrastructuuringrepen of door de gebruikers te verplaatsen naar een alternatief perceel.

Grote investeringsprojecten gaan vaak ook gepaard met activiteiten die niet direct verwant zijn met de kerntaak van de initiatiefnemer of met de uitvoerende partij. Denken we daarbij bijvoorbeeld aan verplichte realisatie van bos- en natuurcompensaties. Landinrichting kan worden ingezet om die

opdrachten te coördineren of uit te voeren, waarbij een brede expertise in de materie kan worden ingezet.

Grote investeringsprojecten kaderen in een logica van een hoger schaalniveau en leveren niet steeds een meerwaarde voor de omgeving. In een proces van landinrichting kan worden onderzocht of lokale projecten of ideeën kunnen meeliften met het investeringsproject. De heraanleg van een snelweg is misschien dé gelegenheid om een lang gewenste onderdoorgang te realiseren, de boscompensatie kan functioneel gekoppeld worden aan de inplanting van nieuwe jeugdlokalen en zo ook als speelbos dienen, maar tegelijk ook een bestaand bos uitbreiden, ...

Tot slot kan landinrichting ook een meerwaarde geven door inrichtingsmaatregelen, geënt op de grootschalige ontwikkelingen: zo kan bijvoorbeeld gewerkt worden aan een netwerk van veilige wandel- en fietsverbindingen die nieuwe tramhaltes of treinhalttes ontsluiten.

Met landinrichting kan **erosie gebiedsgericht versterkt aangepakt** worden. VLM beschikt over een set aan instrumenten die gecombineerd en gebiedsgericht kunnen worden ingezet om de erosieproblemen aan te pakken. Er kan een visie en timing in de vorm van een meerjarenplanning worden opgesteld door bedrijfsplanner en erosiecoördinator en ze kan geïntegreerd worden in de diverse landinrichtingsinitiatieven die worden genomen.

Diverse partners - niet in het minst de regionale landschappen - kunnen daarbij een taak opnemen. De aanleg en het herstel van kleine landschapselementen sluiten dikwijls aan bij gebiedsdekkende terreinprojecten van een regionaal landschap. Gezamenlijk overleg, infomomenten en vorming verhogen de efficiëntie. Via landinrichting kunnen gemeente- of gewestgrensoverschrijdende erosieknelpunten vlotter worden aangepakt. Met landinrichting als kader kan ook projectmatig financiering verkregen worden van Vlaanderen, Europa...

Met landinrichting kan de **meervoudige rol van een toekomstgerichte landbouw in de stadsrand ondersteund** worden. De meervoudige rol van landbouw in de stadsrand, als producent van producten en diensten én als openruimtebeheerder wordt ten volle erkend en ondersteund door landinrichting. De agrarische structuur moet worden gevrijwaard en versterkt om blijvend een leefbare landbouw te kunnen garanderen. Er gaat aandacht naar voldoende ruimte voor landbouwbedrijven. Grondgebonden landbouw blijft hier onontbeerlijk als beheerder van de open ruimte, vooral op de valleiflanken en de plateaus. Bij het landbouwgebruik moet voldoende aandacht gaan naar de landschappelijke waarde. Voor de agrarische structuur wordt gestreefd naar een evenwicht tussen ecologische, maatschappelijke en economische componenten. Een duurzame landbouw zal daar mee inspelen op erosieproblemen, aanleg en onderhoud van kleine landschapselementen, holle wegen, soortbescherming (akkervogels), enz. De levensvatbaarheid van de landbouw is in de eerste plaats ook verbonden aan de beschikbaarheid van gronden voor land- en tuinbouw. Een grondenbank kan daarbij ondersteunend zijn, al dan niet gelinkt aan ruimtebehoeften van andere sectoren.

Haar historische relatie met de stedelijke markt is nog slechts beperkt aanwezig, gezien het sterk afgenomen aantal tuinders en de inschakeling in de grootdistributie. Enkele voorbeelden tonen aan dat die rol wel toekomst heeft. Het verduurzamen van de landbouw en het stimuleren van het korteketenverhaal kan door een volgehouden beleid waarbij transitie en innovatie worden gestimuleerd. Landinrichting biedt daarbij de mogelijkheid om studies uit te voeren en te begeleiden naar de ontwikkeling van een geïntegreerde visie in samenwerking met de betrokken partners. Meer gerichte studies zoals een onderzoek naar de mogelijkheden van de lokale vermarkting in de stad zijn ook mogelijk en wenselijk. Via quickwins kunnen ook voorbeeldprojecten op Vlaams grondgebied gestart worden. Dat zou als stimulans kunnen dienen om doe voorbeeldprojecten voort te zetten in het Brussels gewest.

6. Toetsing van de gewenste projecten aan de kwaliteitscriteria en beleidsdoelstellingen van de Vlaamse regering

Het ontwerpplanprogramma Vlaamse Rand speelt in op heel wat Vlaams beleid, zoals dat is uitgetekend in het regeerakkoord 2009-2014, in de beleidsnota's van de verschillende beleidsdomeinen en in het Pact 2020. We halen hieronder slechts een bloemlezing uit die documenten aan van de beleidsdoelstellingen waar het ontwerpplanprogramma Vlaamse Rand op inspeelt.

Open ruimte

- De kwaliteit van de open ruimte verbetert via een gebiedsgericht beleid en gebiedsgerichte investeringen. De projecten kunnen uitvoering geven aan onder meer volgende punten van het regeerprogramma: een levendige landbouw- en visserijsector, investeren in stappers en trappers (o.a. trage wegen), investeren in openbaar vervoer, beperken van hinder en verontreiniging, een nieuwe visie voor ruimtelijke ordening in Vlaanderen, archeologisch en kunsthistorisch erfgoed renoveren en beschermen, naar een groene economie, verstandig omgaan met energie, plattelandsbeleid, minder afval en meer recyclage, integraal waterbeleid, luchtbeleid, biodiversiteit en natuur- en bosbeleid.
- Bij gebiedsontwikkeling wordt gestreefd naar meer synergie tussen de betrokken beleidsvelden milieubeleid, plattelandsbeleid, natuurbeleid, integraal waterbeleid, mobiliteit en ruimtelijk ordeningsbeleid, en de omgevingskwaliteit. De voorbije jaren formuleerden onder andere de beleidsvelden milieu, platteland, natuur, integraal waterbeleid, mobiliteit, landbouw en ruimtelijk ordening, toekomstgerichte visies voor de open ruimte. Ik zie meer mogelijkheden voor een gebiedsgerichte samenwerking tussen deze verschillende beleidsvelden zodat ook bij de uitwerking van streekprojecten meer synergie tussen de verschillende visies tot stand komt. Dit alles moet leiden tot een meer gecoördineerde en duurzame aanpak. Via ruilverkaveling-, natuurinrichting- en landinrichtingsprojecten, zal ik deze synergie in concrete geïntegreerde realisaties vertalen.
- Via landinrichting wordt de kwaliteit van de open ruimte versterkt. De landinrichting biedt zeker in de Vlaamse Rand een meerwaarde, zoals ook het regeerakkoord stelt. De globale, geïntegreerde ontwikkelingsvisie van het Vlaams Strategisch Gebied rond Brussel krijgt zo een concrete invulling. In 2009 en 2010 wordt het bestaande landinrichtingsproject Plateau van Moorsel, dat deels in de Vlaamse Rand ligt, verdergezet met middelen vanuit landinrichting. Vanaf 2011 wordt geïnvesteerd in de verdere concretisering van de nog goed te keuren ruimtelijke uitvoeringsplannen in de Vlaamse Rand. Over de periode 2009-2014 wordt 10% van het landinrichtingsbudget gereserveerd voor de Vlaamse Rand. Ook in de lopende landinrichtingsprojecten wordt verder geïnvesteerd. Daarnaast kunnen ook initiatieven die lokaal heel sterk gedragen zijn, rekenen op ondersteuning vanuit landinrichting.
- De gebiedsgerichte projecten zijn duurzamer door een inhoudelijke verbreding. Ik zal de VLM de opdracht geven om haar gebiedsgerichte projecten verder inhoudelijk te verbreden via: mogelijkheden voor duurzame energievoorzieningen, het ondersteunen van lokale initiatieven van kleinschalige tewerkstelling, het verbeteren van de omgevingskwaliteit voor bewoners en bezoekers en impulsen aan cultuurbeleving dienen onderzocht te worden. Samen met mijn collega bevoegd voor plattelandsbeleid wil ik de gebiedsgerichte projecten zien bijdragen aan een duurzame plattelandsontwikkeling. Door een bundeling van middelen vanuit leefmilieu, platteland en andere beleidsdomeinen, kunnen we deze projecten ook financieel ondersteunen. Ik zal ervoor ijveren dat Vlaamse projecten met impact op de open ruimte steeds flankerende maatregelen voor landbouw, natuur, landschap en recreatie voorzien. Waar mogelijk moeten we een stap verder gaan en projecten met grote impact inbedden in een breed beleidsdomeinoverschrijdend initiatief van

gebiedsontwikkeling, waarbij de kernkwaliteiten niet aangetast maar in tegendeel op niveau van een gebied versterkt worden via een scala aan maatregelen.

- De mobiliteit van gronden is verhoogd tijdens de regeerperiode en de grondprijs blijft onder controle.

Lokale grondenbanken en de gerichte opbouw van een grondreserve, staan garant voor de nodige grondmobiliteit en beletten dat grondprijzen in de hoogte gaan. De juridische en financiële omkadering van de werking van de lokale grondenbanken, wil ik verbeteren. Dit kan meer mogelijkheden bieden voor het ruilen van gronden, zowel voor eigenaars als voor gebruikers.

Bodem en erosie

- Op het gebied van overstromingsbeleid hanteren we volgens de principes van het integraal waterbeleid de driestapsstrategie: vasthouden-bergen-afvoeren met voldoende aandacht voor beddingbeheer. We werken verder aan multifunctionele maatregelen en aan het concept blauw-groene diensten, die natuur-, water- en landschapsbeheer combineren.

- De bodems in het Vlaams Gewest worden ook bedreigd door erosie. Deze zorgt voor bodemdegradatie en sedimentatie van het watersysteem. In de periode 2002-2008 zijn 7% van de bodemerosieproblemen opgelost.

De werking van de vorige legislatuur opgestarte Vlaamse Grondenbank met zijn e-voorkooploket komt zo snel mogelijk op kruissnelheid. Ik laat onderzoeken op welke wijze de activiteit grondenbanken ten volle kan uitgeoefend worden zonder nadelige invloed op het ESR-vorderingensaldo.

- Door het invoeren van nieuwe pakketten en de gebiedgerichte inzet ervan, neemt de efficiëntie van het instrument beheerovereenkomsten gevoelig toe. Ik zal het instrument beheerovereenkomsten meer gebiedsgericht en projectmatig inzetten. Ik wil hiermee de efficiëntie en de effectiviteit verhogen en daardoor het resultaat zichtbaarder maken. Door het inschakelen van agrobeheersgroepen die op hun beurt samenwerkingsverbanden kunnen vormen met natuurverenigingen, andere openruimteactoren of lokale besturen, wil ik de gebiedsgerichte aanpak versterken. Door het werkgebied van de bedrijfsplanners uit te breiden over het hele grondgebied van Vlaanderen, wil ik meer plattelandsgebruikers motiveren om te investeren in het platteland via beheerovereenkomsten. De VLM krijgt een centrale rol in het stimuleren van de land- en tuinbouwers m.b.t. hun medewerking aan agro-milieumaatregelen. Ik wil met de nieuwe pakketten beheerovereenkomsten resultaten neerzetten voor waterconservering en voor het onderhouden en herstellen van onroerend erfgoed. Deze nieuwe maatregelen passen enerzijds in de klimaatdoelstellingen, anderzijds in het beleid ten aanzien van ons cultureel en onroerend erfgoed, voorzien in het regeerakkoord.

- Het doelgroepenbeleid op gebied van milieu en natuur wordt verder uitgebouwd. Een gecoördineerde samenwerking tussen overheid en specifieke doelgroepen – zoals bedrijven, landbouwers, eigenaars, milieubeweging, ... – wordt steeds belangrijker voor het behalen van de milieukwaliteitsdoelstellingen en het zoeken naar haalbare en aanvaardbare oplossingen van inherente milieuproblemen. Daarom zal ingezet worden op innovatie, zowel naar de milieumaatregelen zelf, als naar vormen van samenwerking en overleg.

De structurele samenwerking met de corresponderende beleidsdomeinen wordt geïntensifieerd, o.m. rond draagvlakverbreding m.b.t. de doorwerking van zorg voor natuur en milieu in economische sectoren.

- We stimuleren gemeenten en landbouwers om over te gaan tot erosiebestrijdingswerken en passende beheersmaatregelen. We maken in versneld tempo werk van de uitvoering van de gemeentelijke erosiebestrijdingsplannen. In dit kader wordt het erosiebesluit bijgestuurd tot een meer werkbaar en resultaatgericht besluit. Tevens worden de bestaande beheerovereenkomsten erosie in het kader van het Vlaams Plattelandsbeleidsplan geëvalueerd en zo nodig bijgestuurd. De individuele landbouwers zullen nog sterker worden gesensibiliseerd om zich vrijwillig ertoe te

verbinden passende beheersmaatregelen uit te voeren, via het sluiten van een beheersovereenkomst erosiebestrijding met de VLM.

Leefmilieu en natuur

- Voor water- en luchtkwaliteit, bodembescherming, geluidshinder en biodiversiteit scoort Vlaanderen in 2020 even goed als Europese economische topregio's.
- De gestage afname van de druk op milieu en natuur maakt dat het aantal gezonde levensjaren dat verloren gaat als gevolg van milieuvervuiling, significant daalt tegen 2020.
- De maatregelen leiden tot een verdergaande verlaging van de broeikasgasemissies conform de voor Vlaanderen vastgestelde doelstellingen in het kader van de Europese klimaatwetgeving, een vermindering in 2020 van de gemiddelde jaarconcentratie aan fijn stof (PM10) met 25% t.a.v. 2007, waarbij alle Europese fijnstofnormen onverkort worden gerespecteerd.
- De meeste Vlaamse waterlopen hebben een goede ecologische toestand bereikt, zodat het effectief mogelijk is dat ten laatste in 2021 voldaan is aan de kwaliteitsvereisten van de kaderrichtlijn water.
- Inzake biodiversiteit kan Vlaanderen in 2020 de vergelijking met de Europese economische topregio's aan.
- Hiertoe heeft Vlaanderen in 2020 voldoende habitat ingericht, herbestemd, verbeterd of afgebakend om 70% van de instandhoudingsdoelstellingen van de Europees te beschermen soorten en habitats te realiseren.
- Zowel de beboste oppervlakte als de kwaliteit ervan nemen aanzienlijk toe en minstens de helft van de stedelijke of kleinstedelijke gebieden beschikt in 2020 over een stadsbos of heeft er een opgestart.
- De biodiversiteit blijft onder grote druk staan in Vlaanderen. Van de gekende soorten zijn 28% Rode-Lijstsoorten (dat betekent dat ze met verdwijnen bedreigd, bedreigd of kwetsbaar zijn). Van soorten en habitats van Europees belang bevinden zich respectievelijk 37% en 75% in een zeer ongunstige staat van instandhouding. Oorzaken dienen o.a. gezocht te worden bij versnippering van de natuur, een slechte (natuurgerichte) milieukwaliteit, een onaangepast beheer, de impact van de klimaatverandering, de kwetsbaarheid van de natuurlijke systemen en processen en van invasieve soorten.

Natuur-en bosbeleid

- We werken ambitieus aan het behoud, het herstel en de versterking van de biologische diversiteit. Hiertoe stellen we in overleg met alle betrokkenen instandhoudingsdoelstellingen vast voor Europees relevante habitats en soorten, en zetten we de nodige instandhoudingsmaatregelen op het spoor. Tegelijk betrachten we dat alle Vlamingen kunnen beschikken over een basisnatuurkwaliteit in hun directe omgeving. Investeren in het verhogen van natuur- en landschapsbeleving geeft mee vorm aan een warm Vlaanderen en draagt op die manier bij tot het versterken van het welzijn van alle Vlamingen. Bij het beoogde natuur-en bosbeleid krijgen de overheid, de natuurverenigingen, de landgoedeigenaars en bosbeheerders, de landbouwers, de jagers en vissers en ook het bedrijfsleven elk een aangemeten rol en ondersteuning, op grond van hun respectieve sterkten en in functie van effectiviteit en draagvlak. Dit vereist onder meer het optimaliseren van samenwerkingsverbanden om het maatschappelijk draagvlak voor natuur- en landschapsbeleid duurzaam te bestendigen en te vergroten.
- We zorgen voor de effectieve uitvoering van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen: de uitvoering van de bindende bepalingen en de ruimteboekhouding, met name zorgen we voor extra natuur-en bosgebied. Rekening houdend met de ecologische draagkracht, worden er vanuit het natuur-, bos-en groenbeleid bijkomende inspanningen geleverd om de beleefbaarheid en de toegankelijkheid – ook voor personen met een handicap – van de groene domeinen verder te verbeteren. Ook met

betrekking tot steden hebben we aandacht voor de beschikbaarheid van nabije natuur-, bos-of groenwaarden voor elke stadsbewoner. We realiseren daarom bijkomende multifunctionele stadsbossen.

- Door het optimaliseren van de verenigbare recreatieve functies van bossen en natuur, en het bevorderen van duurzaam geproduceerd hout, streven we naar een verbeterde economische functie van het bos en een return die de lokale economie in het buitengebied ten goede komt.
- Bij het nemen van agromilieumaatregelen in het kader van het plattelandsbeleid, ontwikkelen we nieuwe instrumenten, zoals collectieve beheersovereenkomsten met resultaatverbintenissen voor bijvoorbeeld de aanleg, bescherming en het onderhoud van structuurbepalende elementen als plasbermen, houtkanten, holle wegen en trage wegen.

Een levendige landbouw- en visserijsector

- Vlaanderen heeft een intensieve landbouwsector, waarbij de veeteelt- en tuinbouwsector meer dan 80% van de productiewaarde uitmaken. De beschikbare landbouwoppervlakte is sterk versnipperd, waardoor de landbouw sterk interageert met overige vormen van landgebruik. In het bijzonder ondervinden natuurlijke systemen vaak een directe impact van landbouwactiviteiten.
- De volgende herzieningen van het PDPO zullen aangewend worden om het duurzaam karakter van de Vlaamse landbouw verder te versterken via investeringen, beheersovereenkomsten, de diversificatie van landbouwbedrijven (zorgboerderijen, hoevetoerisme, hoeveproducten ...) en specifieke plattelandsmaatregelen.

In nauw overleg met de sectoren zorgen we voor de verdere juridische verankering van het agrarisch gebied en de afbakening van de verschillende buitengebiedfuncties conform de taakstellingen van het huidige Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, de verdere uitwerking van het flankerende beleid bij grote infrastructuurwerken via een decretaal initiatief, de faire uitvoering van de regelingen voor kapitaalschade en gebruikersschade.

- In 2020 heeft Vlaanderen een performante landbouw die de vergelijking met de Europese landbouweconomische topregio's kan doorstaan. Op basis van een zinvolle en werkbare benchmarking voor de Vlaamse landbouw zal een gepast beleid worden ontwikkeld om de Vlaamse positie op zijn minst te handhaven en waar mogelijk te verbeteren. Hierbij denk ik niet alleen aan de economische invalshoek, zoals toegevoegde waarde, rentabiliteit en export, maar ook de sociale en milieuaspecten dienen hierin voldoende aan bod te komen.
- Verschillende bedrijven kiezen voor de weg van de verbreding. De uitbouw van thuisverkoop is één van de verbredingalternatieven binnen de land- en tuinbouwsector. Op die manier kan extra toegevoegde waarde gecreëerd worden. Om zich te onderscheiden is kwaliteit een eerste vereiste. Daarnaast slagen vele bedrijven erin om met innovatieve producten met een lokale herkenbaarheid iets extra's te bieden.
- Het is voor een agrarisch ondernemer van groot belang dat er voor zijn onderneming ruimte bestaat met voldoende juridische zekerheid over de bestemming van die ruimte. In nauw overleg met de sector zal ik zorgen voor de verdere juridische verankering van het agrarische gebied en de afbakening van de verschillende buitengebiedfuncties conform de taakstellingen van het huidige Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen.
- Een degelijke, kwantitatief en kwalitatief onderbouwde afbakening kan ervoor zorgen dat er een groter draagvlak en een betere toekomstvisie is voor de invulling van de diverse gebieden. Hierbij is het van belang dat landbouwbedrijfsleiders voldoende rechtszekerheid krijgen voor het verder uitbouwen van hun landbouwbedrijf. De differentiëring van het agrarisch gebied kan tot stand komen in een breder overleg.

- De ondersteuning van geïntegreerde, gebiedsgerichte projecten zorgt altijd voor economische terugverdieneffecten (hoger inkomen voor landbouwers, revitalisering van dorpskernen, meer inkomsten vanuit recreatief medegebruik, netwerking tussen actoren geven nieuwe economische impulsen). De aandacht voor het landschap en natuur in het plattelandsbeleid is essentieel omdat het een basis vormt voor een goede omgevingskwaliteit, een aantrekkelijke woon- en werkomgeving en een kans op nabije ontspanning. Het plattelandsbeleid vult de ontspanningsfunctie in met aandacht voor de draagkracht en de potenties van het gebied.

- Spoor 3 van het Vlaams plattelandsbeleid: ondersteunen en uitvoeren van gebiedsgerichte projecten. Provincies, gemeenten en andere lokale actoren nemen de gebiedsgerichte invulling van het plattelandsbeleid voor hun rekening. Vlaanderen ondersteunt, stemt af op bestaande beleidsprocessen en instrumenten met een aangepast instrumentarium en is voortrekker om in een aantal gebieden actief geïntegreerde projecten op te starten. Vlaanderen zal op vraag initiatief nemen voor het uitwerken van geïntegreerde gebiedsgerichte projecten op het platteland en in de stadsrand (randstedelijk of peri-urbaan gebied), waar plattelandsfuncties en open ruimte onder druk staan. Dit gebiedsgerichte beleid moet een antwoord bieden op zowel de sociale, economische, culturele als de milieu- en ruimtelijke uitdagingen in de plattelandsgebieden en in de overgangsgebieden naar de steden en kan mee uitvoering geven aan het programma voor de afbakening van het buitengebied.

- In de komende vijf jaar wordt de gebiedsgerichte en projectmatige aanpak verder uitgebouwd. Projecten op het platteland en in de stadsrand bieden ruimte voor participatie en lokale initiatieven. Zo geven ze zichtbare invulling aan een innovatief, open en sociaal Vlaanderen. Zowel de 'gebiedsgerichte' projecten op het platteland en in het randstedelijk gebied als de 'horizontale' plattelandsinitiatieven dragen bij tot onder meer:

- kansen geven aan de ontwikkeling van landbouw in een geïntegreerde context;
- toerisme, recreatie (dagtoerisme) en cultuur op het platteland kansen geven;
- een inclusieve samenleving tot stand brengen met aandacht voor de armoedeproblematiek, ouderenzorg en jongerenwelzijn;
- samenhang scheppen tussen de leefbaarheid op het platteland en in de stad;
- plattelandsbewoners laten participeren in dorpsontwikkeling;
- de open ruimte vrijwaren, herstellen en versterken;
- werken aan een sterkere streekidentiteit ('regional branding');
- de plattelandseconomie ondersteunen en verder diversifiëren;
- bijdragen tot een duurzame mobiliteit en verkeersveiligheid op het platteland
- bijdragen tot de kwaliteit van het milieu, de natuur en de omgeving op het platteland

- De Vlaamse overheid heeft sinds 2005 ook de mogelijkheid om eigen projectsubsidies toe te kennen aan lokale initiatieven inzake plattelandsbeleid. Dit gebeurt via welomlijnde gebiedsgerichte projectoproepen (zoals quickwins die zijn gericht op de realisatie van kortlopende kleine deelprojecten en de bottom-up-aanpak hoog in het vaandel dragen. Op die manier werken ze ook en vooral aan een sensibilisering van de bevolking en richten ze zich op een verhoging van het draagvlak voor langetermijnprojecten op het platteland zoals gebiedsgerichte investeringen in de open ruimte in samenwerking met mijn collega bevoegd voor landinrichting. Vanuit het plattelandsbeleid wil ik meewerken aan een verhoging van de synergie tussen alle betrokken beleidsvelden (milieubeleid, natuurbeleid, integraal waterbeleid, mobiliteit en ruimtelijk ordeningsbeleid, cultuurbeleid, erfgoedbeleid,...). In het bijzonder via ruilverkaveling-, natuurinrichting- en landinrichtingsprojecten voor geïntegreerde realisaties zal ik ook deze synergie in concrete realisaties vertalen.

- Het Regeerakkoord wil dat nieuwe economische dragers (zoals de paardenhouderij, hoevetoe-risme, tuinaanleggers, landbouwwerkers,...) op het platteland kansen krijgen om zich duurzaam te ontwikkelen.

- Het weloverwogen hergebruik van waardevol patrimonium en erfgoed, zoals kastelen of leegstaande hoeves, voor innovatieve bedrijvigheid en dienstverlening kan de plattelandseconomie nieuwe impulsen geven. Ook het inzetten op groene economie op het platteland behoort tot de grote uitdagingen voor de volgende decennia.. De mogelijkheid wordt onderzocht om de beleidsaanbevelingen inzake onderhoud en beheer van landschappelijke en recreatieve infrastructuur, geformuleerd door het IPO, toe te passen in een pilootproject.
- Alle Vlamingen drukken op de een of andere manier hun stempel op het platteland. Dit betekent dat iedereen kan bijdragen aan een meer kwaliteitsvolle, mooiere, aangename, gezondere en beter toegankelijke leefomgeving. Dit kan door regels en verplichtingen, maar gebeurt beter nog vanuit de bevolking of het individu zelf.

Plattelandsbeleid

- Het platteland is een plaats waar wonen, werken en ontspanning hand in hand moet gaan. Het komt er dan ook op aan een efficiënt ruimtegebruik op het platteland te stimuleren. In dat opzicht moet er voldoende aandacht zijn voor een kwalitatief landschap, een kwalitatief woonbestand, kwalitatieve dienstverlening onder meer voor zorg en kinderopvang, het bewaren van het cultuurhistorisch en agrarisch erfgoed enzovoort. Ook moeten nieuwe economische dragers op het platteland (onder meer de professionele paardenhouderij, hoevetoerisme, tuinaanleggers, landbouwloonwerkers...) kansen krijgen om zich verder duurzaam te ontwikkelen.

We werken verder aan de uitbouw van een Vlaams plattelandsbeleid via drie sporen:

- het signaleren en bespreekbaar maken van plattelandsthema's en hiaten in het beleid;
 - het opzetten van horizontale projecten op Vlaams niveau;
 - het ondersteunen en uitvoeren van gebiedsgerichte projecten.
- In 2020 heeft Vlaanderen een performante landbouw die de vergelijking kan doorstaan met de Europese landbouweconomische topregio's. Tegen 2020 zal in Vlaanderen het landbouwareaal uit het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen juridisch verankerd zijn met het oog op rechtszekerheid inzake exploitatie.

Ruimtelijke ordening

- De ruimtelijke ordening, waarbij de diverse maatschappelijke activiteiten gelijktijdig tegen elkaar worden afgewogen, behoudt een integrerende en coördinerende rol ten opzichte van de diverse sectorale aanspraken. Conflicterende regelgeving of grafische overlappingsen worden maximaal weggewerkt. We zorgen voor de effectieve uitvoering van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen: de uitvoering van de bindende bepalingen en de ruimteboekhouding, met name onder meer een verdere snelle, correcte afbakening van het stedelijk gebied, het woongebied, de havengebieden en de 7.000 ha extra bedrijventerreinen, evenals de gelijktijdige afbakening van 750.000 ha agrarisch gebied, extra 38.000 ha natuurgebied en 10.000 ha bosgebied – om zo te komen tot een samenhangend Vlaams Ecologisch Netwerk van 125.000 ha – evenals de 150.000 ha natuurverwevingsgebied. We zorgen, binnen deze taakstellingen voor extra bos en natuur in Vlaanderen. We voorzien ook in voldoende ruimte voor water.
- We zorgen voor meer toegankelijke stadsrandbossen en stimuleren kwalitatief hoogstaande groene ruimte in de stad, speelbossen en natuur- en bosgebieden, waarbij er steeds aandacht is voor toegankelijkheid.

Groen en dynamisch stedengewest

- De Vlaamse Ruit is één van de meest dichtbevolkte streken ter wereld. Daarom kunnen we beter uiterst zorgvuldig omspringen met die ruimte. We moeten werk maken van de bescherming en

versterking van de ons nog resterende open ruimte en tegelijk zorgen voor de aantrekkelijkheid en leefbaarheid van onze steden en platteland.

- We grijpen in om rationeel watergebruik verder te stimuleren en nemen de nodige maatregelen om de kwaliteit van onze waterlopen verder te verbeteren.

Vlaamse Rand

- De afbakening van het Vlaams Strategisch Gebied rond Brussel (VSGB) is een erg belangrijk project voor de Vlaamse Rand. Het VSGB moet immers het behoud waarborgen van de open ruimte, de verdere verstedelijking in de Vlaamse Rand tegengaan, het wonen in eigen streek ondersteunen en een stevige basis vormen voor de versterking van het mobiliteits- en industrieel beleid.

Waakzaamheid bij de toepassing van het ‘Groene Gordel’-principe en het opstellen van stedenbouwkundige voorschriften is geboden.

Om de ruimtelijke opties in het VSGB en de opties voor flankerend beleid op elkaar af te stemmen, is een coördinatieplatform VSGB opgericht. Het moet het beleid in het VSGB en de ruimere Vlaamse Rand nauwgezet opvolgen. Om ervoor te zorgen dat de noodzakelijke investeringen inzake flankerend beleid gerealiseerd kunnen worden, heeft het platform ook als taak om, waar nodig, ervoor te pleiten dat voldoende middelen in de begroting worden opgenomen.

- Het START-project dient voortgezet te worden met een goed evenwicht tussen economische groei, tewerkstelling en de leefbaarheid van de luchthavenregio en de stads- en dorpskernen. Pas nadat de woon-, leef- en milieukwaliteit en de bereikbaarheid van het gebied is verbeterd, is een doorgroei naar een scenario van ‘Europese groei’ aanvaardbaar.
- In Drogenbos bouwen we het Felix de Boeckmuseum om naar een Felixsite, dat wil zeggen de uitbouw van de site tot een geïntegreerd project van kunsten, erfgoed en milieubeleid met toeristische aantrekkingskracht. We kopen daarvoor de nodige gronden aan.
- Om de mobiliteit in de Vlaamse Rand te verbeteren, zijn ingrepen nodig voor het openbaar vervoer (zowel trein als bus en tram) zoals het Gewestelijk Expressnet (GEN), het Diaboloproject en het regionet Brabant-Brussel, het watergebonden transport, het wegverkeer en de wegeninfrastructuur en het fiets- en voetgangersverkeer. Vervoersmogelijkheden die het autosolisme tegengaan moeten worden gestimuleerd. Daarbij streven we actief naar de ‘modal shift’.
- De Vlaamse Regering versnelt de ontwikkeling van de Vlaamse Rand als Groene Gordel. De aankoop en het beheer van natuur- en bosgebieden in de Vlaamse Rand wordt stelselmatig voortgezet volgens de vooropgestelde plannen. Hoewel er al belangrijke aankopen en ontwikkelingen gerealiseerd werden, bestaat er nog altijd een reële nood aan bijkomende bossen en groene zones. Veel aandacht moet ook gaan naar de onderlinge verbindingen tussen de gebieden.
- Het afbakeningsproces voor de landbouw-, natuur- en bosstructuur van het gebied Zenne-Dijle-Pajottenland en de afbakening van het Vlaams Strategisch Gebied rond Brussel (VSGB) moeten een alomvattend, samenhangend en geïntegreerd concept opleveren, dat vanuit verschillende sectorvisies wordt gevoed. Die ruimtelijke visie moet een leidraad vormen bij de inrichting van de open ruimte in de Vlaamse Rand. Daarbij wordt rekening gehouden met de verschillende facetten van de open ruimte: landbouw, natuur, landschap, bos, water, mobiliteit, economie, milieukwaliteit, erfgoed, plattelandseducatie, leefbaarheid van kleine kernen, wonen, recreatie en toerisme.
- Met het instrument van de landinrichting voeren we deze visie geformuleerd in het VSGB uit om het kwaliteitsvol openruimtenetwerk van open kouters met grondgebonden landbouw, rivier- en beekvalleien, bossen en parken en ingesloten open ruimte te versterken. De Vlaamse Landmaatschappij wordt actief ingeschakeld om het groene karakter van de Vlaamse Rand te versterken.
- De provincie Vlaams-Brabant ontwikkelt op haar beurt initiatieven om de open ruimte in de Vlaamse Rand te versterken (Zennevallei, kazerne Eckstein...). Samenwerking is geboden om te komen tot een onderling versterkend effect van de initiatieven van de verschillende overheden.
- De Vlaamse overheid heeft zich in verschillende beleidsdocumenten uitgesproken voor de versterking van de open ruimte in de Vlaamse Rand rond Brussel. De speculatie- en verstedelingsdruk

is erg sterk. Daarom nemen we nu al dringend maatregelen in materies waarover alle actoren het eens zijn. Op die manier versnellen we de stap naar effectieve realisaties. Die concrete realisaties versterken op hun beurt het afbakeningsproces.

- De Vlaamse Rand maakt deel uit van de toeristische regio de Groene Gordel. Het strategisch beleidsplan 'Toerisme en Recreatie voor de Groene Gordel' van Toerisme Vlaams-Brabant en het Groene Gordelactieplan hebben een nieuwe dynamiek op gang gebracht.
- Toerisme Vlaanderen en de regiowerking van Toerisme Vlaams-Brabant zullen verder projecten stimuleren om de toeristisch-recreatieve infrastructuur in de regio uit te bouwen. Het provinciaal domein van Huizingen, waar tijdens de vorige regeerperiode al heel wat middelen in geïnvesteerd werden (zwembad, dierenpark...), blijft daarbij een belangrijke aantrekkingspool in de Vlaamse Rand.
- Het fietsnetwerk Groene Gordel op basis van knooppuntenbewegwijzering dat sinds 2007 gefaseerd uitgebouwd wordt, werk ik volledig af.
- Het verblijfstoerisme in de Vlaamse Rand hinkt achterop in vergelijking met de rest van Vlaanderen. Initiatieven die voor nieuw logies zorgen of bestaande logies verbeteren, stimuleer ik sterk. Door de nabijheid van Brussel biedt de Vlaamse Rand mogelijkheden op het gebied van zaken-toerisme. Onder meer daarom stem ik het toeristisch aanbod en het beleid voor Brussel en de Groene Gordel op elkaar af.
- De Vlaamse Rand, de gordel van Vlaamse gemeenten rond Brussel, herbergt heel wat waardevol onroerend erfgoed. Niet alleen wordt het groene karakter van de Vlaamse Rand mede gevormd door het rijke agrarische erfgoed en de authentieke streekhoeves. Ook staan er tal van pareltjes uit de modernistische Vlaamse architectuur. Het onroerend erfgoed in de Vlaamse Rand staat jammer genoeg onder toenemende druk. Door de groeiende verstedelijking wordt het steeds moeilijker om het groene karakter van de Rand – en het bijhorende erfgoed – te vrijwaren.

Onroerend erfgoed

- Investerings in de restauratie van het onroerend erfgoed in onze steden en gemeenten zijn goed voor de economie en dragen bij tot de aantrekkelijkheid en leefbaarheid.

Stedenbeleid en Vlaamse Rand

- Steden bieden ruimte waar mensen elkaar ontmoeten, waar ze kunnen ontdekken maar ook waar ze tot rust kunnen komen. Rivieren en waterlopen in de steden worden herontdekt en terug aan de stad gegeven. In de steden komt er terug plaats voor onder meer buurtparkjes, speelweiden, volkstuinjes.

Belangrijk voor de steden is dat vervuilde terreinen ('brownfields') versneld gesaneerd worden. Dit laat toe naar aantrekkelijkere steden te evolueren, waar het aangenaam wonen en werken is. De woningen van deze steden worden eveneens duurzaam gebouwd of verbouwd. Daarnaast streven we naar een sterke vergroening van de economie. Het beleidsplan energie bevat daartoe heel wat instrumenten.

- Zoals afgesproken in het Pact Vlaanderen 2020 moet Vlaanderen in 2020 ook op vlak van water- en luchtkwaliteit, bodembescherming, geluidshinder en biodiversiteit even goed scoren als andere economische topregio's. Met de inrichting van emissiearme stadszones zullen steden actief bijdragen aan een gezondere leefomgeving en de beperking van fijn stof.
- Met het oog op de ontwikkeling van een 'groen dynamisch stedengewest' zal veel aandacht gaan naar het overgangsgebied tussen het stedelijk gebied en het buitengebied. Het Randstedelijk gebied moet evolueren van breuklijn tot knooppunt. Geïntegreerde Randstedelijke groenprojecten (bv stadsbossen, stadsrandbos, groenpool) zijn de sleutel voor het realiseren van die knooppunten. Ze verbinden groene structuren die in het stedelijk weefsel indringen met de groene structuren in het buitengebied.
- Niet alleen moet er in de steden meer ruimte en aandacht voor groen komen, ook groeien de steden uit tot ecosteden, met prioritaire aandacht voor klimaatveranderingen, de milieuproblemen

en de gezondheid van hun bewoners. Ondanks investeringen en de verbetering van verschillende milieu-indicatoren, zullen extra inspanningen nodig zijn, vooral voor de reductie van CO2 en het brengen van groen in de stad. Afstemming met de Vlaamse richtlijnen en normen is daarbij cruciaal.

- Vandaag hebben steden een pak ongebruikte ruimte. Het zijn plekken waar mensen niet komen als het niet moet. Die onbenutte plekken teruggeven aan de inwoners geeft zuurstof aan de stad. Het Vlaamse Stedenbeleid zal via een maximale afstemming en samenwerking met de bevoegde entiteiten samenwerken om groene steden te realiseren.

Een sterke band met Brussel, onze hoofdstad

- Vlaanderen laat Brussel niet los. Het is niet alleen zijn hoofdstad, maar een plaats waar vele Vlamingen wonen en werken, een laboratorium van samenleven, een plaats met een rijk cultuuraanbod en een plaats van doorslaggevend economisch belang. Daarom wordt in het toekomstproject 2020 een belangrijke plaats voorzien voor Brussel, dat onder meer wegens zijn internationale en Europese rol een troef is voor Vlaanderen. Waar nodig worden specifieke Brusselparagrafen ingelast in de regelgeving en/of worden specifieke voorafnames in de middelen voorzien om een aangepast beleid te ontwikkelen.

Wonen en welzijn - betaalbaar en kwalitatief wonen voor iedereen

- De Vlaamse overheid ondersteunt de inplanting en de ontwikkeling van aantrekkelijke woonwijken met voldoende ontmoetingsplaatsen en dicht bij stads- of dorpscentra, met speciale aandacht voor ouderen of mensen met een handicap, waar verschillende woonvormen harmonieus in elkaar overvloeien.

Mobiliteit

- Om in 2020 tot de performantste verkeers- en vervoerssysteem van Europa te behoren wordt comodaliteit ondersteund door een gericht locatiebeleid en door het STOP-principe (Stappen, Trappen, Openbaar Vervoer en Privé-Vervoer) als hoeksteen van het Vlaamse mobiliteitsbeleid toe te passen, zodanig dat vanuit economisch, sociaal, ecologisch en logistiek oogpunt de meest optimale modus wordt ingezet.
- Investeringen in de havens, de binnenvaart, de openbaarvervoersinfrastructuur, de fietsinfrastructuur en een aanpak van missing links zijn noodzakelijk. We moeten het onderhoud van de weginfrastructuur versterken en dynamisch multimodaal verkeers- en vervoersmanagement uitbouwen. Een prioritaire opdracht voor het openbaar vervoer is het aanbieden van een echt alternatief tegen aanvaardbare kosten voor het woon-werkverkeer en schoolverplaatsingen. De impact op de mens en het milieu (fijnstof, CO2, NOx, geluid,...) wordt beperkt, conform de Europese doelstellingen. Daarbij hanteren we het STOP-principe ('eerst Stappen en Trappen, dan Openbaar vervoer en ten slotte het Privé-vervoer') en investeren we in verkeersveiligheid.
- De Vlaamse regering neemt maatregelen om een vlotte, veilige en breed toegankelijke mobiliteit te garanderen. Deze globale aanpak voor gans Vlaanderen zorgt er mee voor dat de bereikbaarheid van onder meer de steden tegen 2020 merkbaar verbetert. Door te investeren in Stappers en Trappers, met bijzondere aandacht naar aantrekkelijke en veilige routes.
- Het aantal afgelegde km per persoon in het woon-werkverkeer per auto wordt drastisch verlaagd tegen 2020. Tegen 2020 zullen bovendien 40% van de woon-werkverplaatsingen gebeuren enerzijds door collectief vervoer, waaronder het openbaar vervoer en anderzijds te voet of per fiets.

Gezondheidsbevordering

- In 2020 scoort Vlaanderen op diverse aspecten van de levenskwaliteit bij de hoogste van Europa. Dat blijkt uit een hoog geluksgevoel bij de bevolking, een hoge globale tevredenheid met de eigen leefsituatie, de levensstandaard en langer leven in goede gezondheid.
- De gestage afname van de druk op milieu en natuur maakt dat het aantal gezonde levensjaren dat verloren gaat als gevolg van milieuvervuiling significant daalt tegen 2020.

Geluidsbeleid

- We voeren de actieplannen conform de richtlijn omgevingslawaai uit. Na de opmaak van geluidsbelastingkaarten werken we geluidsactieplannen uit die concrete maatregelen treffen voor de aanpak van hinder door omgevingslawaai, met prioriteit voor de zwaarste knelpunten. Tegen 2020 verminderen we het aantal ernstig gehinderden door verkeerslawaai met 15%.

Warme samenleving

- Het toekomstproject dat de Vlaamse regering concreet uitvoert, wil de ontplooiingskansen van de mensen bevorderen en de sociale banden tussen mensen versterken. Het Pact 2020 wil een inclusieve samenleving tot stand brengen. We zien de inburgering van nieuwkomers en oudkomers als een kans tot meer solidariteit en meer respect, tot meer dialoog; kortom tot meer samen-leven in Vlaanderen. Kennis van het Nederlands blijft daarbij cruciaal. Taal en verdraagzaamheid moeten ervoor zorgen dat de sociale integratie een balans wordt van respect voor de eigen identiteit en een erkenning van de samenleving waarin men leeft.
- Deze Vlaamse Regering wil volop inzetten op een warme samenleving. Wij willen de ontplooiingskansen van de mensen bevorderen en de sociale banden tussen mensen versterken. Alle gezinnen, maar ook het vrij initiatief en het vrijwilligerswerk zijn daarbij steunpilaren van ons Vlaams maatschappelijk bestel en worden dan ook actief ondersteund. De Vlaamse samenleving moet een solidaire samenleving zijn, ook wanneer de budgettaire middelen schaars zijn.

7. Praktische organisatie en financiering

7.1 Praktische organisatie

Bij de opdracht om een ontwerpplanprogramma uit te tekenen voor de hele Vlaamse Rand vroeg minister Schauvliege ook om daarbij rekening te houden met de al goedgekeurde landinrichtingsprojecten. Dat is dan ook gebeurd.

Inhoudelijk laten we de goedgekeurde landinrichtingsprojecten gewoon voort lopen volgens hun planning. Van het project Plateau Van Moorsel weten we al dat het daar voorziene budget ontoereikend is om alle inrichtingsprojecten er te kunnen uitvoeren. Daarom hebben we fase 2 van Plateau van Moorsel in dit ontwerpplanprogramma opnieuw opgenomen als ‘Parkenlandschap Woluwe’. Hetzelfde geldt voor het landinrichtingsproject Molenbeek-Maalbeek, waar de investeringen slechts toereikend zullen zijn voor de inrichtingsprojecten I en II. De resterende inrichtingsprojecten werden in dit nieuwe ontwerpplanprogramma ingekapseld in de planzone Dilbeek-Wemmel. Voor het landinrichtingsproject Land van Teirlinck is op dit moment nog niet helemaal duidelijk hoe de financiering zich zal verhouden tot de initiële planvorming, maar het is erg waarschijnlijk dat ook daar de financiering ontoereikend is. De planzones Molenbeek-Kwadebeek en Zenne en kanaal vangen dat mogelijk hiaat in dit ontwerpplanprogramma op.

Organisatorisch en met het oog op een **optimale coördinatie** en een **werkbaar geheel** kunnen de bestaande planbegeleidingsgroepen worden uitgebreid tot de zone van de drie nieuwe inrichtingsprojecten. Dat zou betekenen dat ze vooral met gemeentelijke vertegenwoordigers moeten worden uitgebreid, van die gemeenten die tot nu toe nog niet te maken hadden met een

landinrichtingsproject. De planbegeleidingsgroep Land van Teirlinck wordt dan uitgebreid tot de planbegeleidingsgroep Rode-Dilbeek. De planbegeleidingsgroep Molenbeek-Maalbeek wordt uitgebreid tot de planbegeleidingsgroep Dilbeek-Grimbergen. De planbegeleidingsgroep Plateau van Moorsel wordt uitgebreid tot de planbegeleidingsgroep Vilvoorde-Hoeilaart.

Een vierde planbegeleidingsgroep is noodzakelijk voor de vier thematische inrichtingsplannen. Voor de continuïteit en een optimale coördinatie lijkt het wenselijk dat die vierde planbegeleidingsgroep wordt samengesteld uit een gedeelte van de leden van de drie overige planbegeleidingsgroepen. De afstemming en coördinatie van de plannen tussen de verschillende inrichtingsprojecten wordt bewaakt op projectteamniveau bij de VLM.

Projectmatig moet er een aanvaardbare cadans komen van opeenvolgende inrichtingsplannen in verschillende planzones. Dat sluit uit dat alleen de VLM projecten zou trekken, plannen en uitvoeren. Het projectteam moet per inrichtingsplan worden samengesteld met medewerkers van de verschillende partners. Eén van de partners kan een projectleider aanwijzen. De VLM blijft het project mee begeleiden, levert het multifunctionele aspect aan en blijft waken over de principes van landinrichting, maar delegeert voor een stuk het plannings-, begeleidings- en/of uitvoeringswerk naar externe partners. Ook de bottom-upaanpak en de creatie van voldoende draagvlak blijft een aandachtspunt voor de VLM-begeleiding.

De **perimeters** op alle kaarten in dit ontwerpplanprogramma moeten worden geïnterpreteerd als indicatief, niet als restrictief.

7.2 Uitzonderingsmaatregelen

Hoofdstuk VII van het decreet van 21 december 1988 houdende oprichting van de Vlaamse Landmaatschappij geeft het kader voor de landinrichting. Artikel 12 van het decreet stelt dat:

1° lid

“landinrichting uitsluitend van toepassing is op de landelijke gebieden en de recreatiegebieden, evenals de woongebieden met landelijk karakter en de ontginningsgebieden, en de met een van deze gebieden vergelijkbare bestemmingsgebieden, aangewezen op de plannen van aanleg of ruimtelijke uitvoeringsplannen van kracht in de ruimtelijke ordening.”

2° lid

“de Vlaamse Regering kan bij wijze van uitzondering gronden in andere gebieden aan landinrichting onderwerpen, voor zover het onmisbaar is voor de uitvoering van een landinrichtingsplan opgesteld krachtens art. 13.”

Al bij de opmaak van het ontwerpplanprogramma is duidelijk dat – om de doelstellingen van het ontwerpplanprogramma te kunnen realiseren in de Vlaamse Rand – een aantal maatregelen moeten worden uitgevoerd in niet-landelijke bestemmingszones, zoals woongebied, woonuitbreidingsgebied, gebied voor luchthavengerelateerde kantoren en diensten, militair domein, bestaande autosnelwegen, gemengd regionaal bedrijventerrein, enz.

Daarvoor is het noodzakelijk dat de Vlaamse Regering beslist om ook die gronden te onderwerpen aan landinrichting bij toepassing van artikel 12 2° lid.

Zelfs al in de algemene context van het ontwerpplanprogramma is duidelijk dat er zeer vaak zal worden gewerkt rond behoud en versterking van openruimtegebieden, behoud, aanleg en versterking van openruimtecorridors, groene dooradering van bedrijventerreinen, woonzones en woonuitbreidingsgebieden, het laten meeliften van zachte infrastructuur en landschappelijke inkleding bij grote infrastructuurwerken, versterking van recreatieve/ functionele infrastructuur, ontsluiting van open ruimtes voor (lokale) recreatie, opheffing van barrières voor wandel- en fietsverkeer, invulling van ontbrekende schakels in fiets- en wandelpaden, aansluiting op culturele en

gemeenschapsvoorzieningen, op pleintjes, herwaardering van veld- en voetwegen, inspelen op multifunctionele invulling van recreatieterreinen met aanleg van natuurlijke zones of recreatieve paden, waterlopen terug ruimte geven voor berging, ingebuisde trajecten van waterlopen, waar mogelijk en haalbaar, openmaken, uitbouw groenbuffers met mogelijk recreatief medegebruik, versterken landbouwstructuur, kavelruil en inrichting voor plaatselijke landbouwer(s), bedrijfszekerheid voor de nog aanwezige, vaak jonge landbouwers of inzet van bestaande beheersovereenkomsten met het oog op het inrichtingsproject.

Onder andere de verregaande verstedelijking, speculatie, verstedelijkingsdruk en mobiliteitsdruk in de Vlaamse Rand hebben tot gevolg dat bijna in elk deelproject uitzonderingsmaatregelen zullen moeten worden aangevraagd om een inrichtingsplan te kunnen realiseren. Inrichting in gewestplanbestemmingen die niet onderworpen zijn aan landinrichting, behoudens uitzonderingen, is voor een deel eigen aan de opdracht die de Vlaamse Landmaatschappij van de Vlaamse Regering kreeg in dit sterk verstedelijkte gebied.

De procedure landinrichting is gebaseerd op consensus met en toestemming van eigenaars, gebruikers en bevoegde overheden van de percelen waarop gewerkt zal worden. De planbegeleidingsgroep die het proces aanstuurt, waakt erover dat de investeringen in niet-openruimtecontext enkel gebeuren waar dat noodzakelijk is vanuit de gehele context van het landinrichtingsproject.

Zulke uitzonderingsmaatregelen moeten normaal worden gemotiveerd en onderbouwd. In de Vlaamse Rand zullen er evenwel zoveel uitzonderingsmaatregelen moeten worden aangevraagd dat het tijdrovend, procesvertragend en weinig efficiënt wordt om voor elke maatregel afzonderlijk de nodige uitzonderingen aan te vragen. Met het oog op een efficiëntere werking, een vlottere doorstroming van de planvorming en een kostenbesparend effect over het geheel van het plannings- en uitvoeringsproces wordt daarom in het kader van dit ontwerpplanprogramma een algemene uitzondering gevraagd om landinrichting ook te mogen uitvoeren in gebieden in de Vlaamse Rand die niet behoren tot 'de landelijke gebieden en de recreatiegebieden, evenals de woongebieden met landelijk karakter en de ontginningsgebieden, en de met een van deze gebieden vergelijkbare bestemmingsgebieden, aangewezen op de plannen van aanleg of ruimtelijke uitvoeringsplannen van kracht in de ruimtelijke ordening'. De Vlaamse Regering wordt gevraagd om die beslissingsbevoegdheid in de Vlaamse Rand voor de duur van het landinrichtingsproject Vlaamse Rand over te dragen aan de planbegeleidingsgroepen.

7.3 Nieuw landinrichtingsdecreet

Als de Vlaamse Regering dit ontwerpplanprogramma goedkeurt volgens het bestaande decreet op landinrichting, dan kunnen de (land)inrichtingsplannen toch worden opgesteld volgens de bepalingen van het nieuwe decreet op de landinrichting, zodra dat nieuwe decreet Landinrichting in voege treedt.

7.4 Prioriteitenstelling

Bij de afwegingen en de beslissing over de drie inrichtingsprojecten en de 14 geselecteerde planzones werden al maatstaven vooropgesteld, waarmee een zekere prioriteit naar voren werd geschoven. Als we nog verder prioriteiten willen leggen tussen de 14 geselecteerde projecten onderling, dan kunnen daarbij volgende criteria naar voren worden geschoven om de prioriteit van een project ten overstaan van de andere mee te bepalen:

- ◆ de hiërarchie van de initiatieven: Vlaamse projecten krijgen voorrang op provinciale en op gemeentelijke in die volgorde; naargelang de evolutie van het beleid kunnen de prioriteiten binnen de 14 projecten bijgevolg verschuiven;

- ◆ de grootte van de openruimedruk die op een bepaald gebied rust, waarbij er veelal kan worden van uitgegaan dat planzones op de gewestgrens met Brussel aan de grootste druk onderhevig zijn;
- ◆ de mate van engagement en inbreng van andere besturen;
- ◆ het aantal partners dat zich voor een project wil engageren;
- ◆ de stand van zaken inzake planvorming in een bepaald project;
- ◆ de planning van de partners die mee investeren;
- ◆ de afweging tussen het lokale draagvlak en het hogere beleidsniveau (bottom-upbenadering afwegen tegen topdownbenadering)
- ◆ het gewestgrensoverschrijdend aspect, omdat net in die projecten de coördinatie en de afstemming het meest nodig zijn;
- ◆ de hoogdringendheid om een bepaald probleem opgelost te krijgen;
- ◆ de vlotte realiseerbaarheid van het project

In haar mandaat tot opmaak van een ontwerpplanprogramma Vlaamse Rand vroeg minister Schauvliege ook om bijzondere aandacht te besteden aan de financiële mogelijkheden van de betrokken partners. Om een eerste ruw overzicht te kunnen krijgen van de engagementen waartoe verschillende partners in de Vlaamse Rand bereid zijn, werd hen gevraagd om een eerste vorm van engagement op papier te zetten. Vermits een ontwerpplanprogramma door zijn algemene karakter geen duidelijke en meetbare financiering of timing kan vooruitschuiven, konden ook de engagementen van de partners slechts als richtinggevend worden beschouwd. Toch hebben heel wat partners aangegeven voor welke projecten zij belangstelling hebben, aan welke projecten zij graag zouden meewerken en bij welke projecten zij bereid zijn tot medefinanciering. Die engagementen komen ook nog toe na indiening van het ontwerpplanprogramma bij de Commissie voor Landinrichting. In bijlage 5 zitten de engagementen die werden ingestuurd voor 20 september 2013.

7.5 Financiering

Het is in deze fase van het landinrichtingsproject moeilijk om de nodige subsidies voor landinrichting te schatten. Heel wat factoren zijn immers nog niet bekend: de concrete inrichtingsmaatregelen, de gewenste grondinnames, concrete medefinanciering door partners, ... Om toch een schatting te kunnen maken, wordt uitgegaan van enkele veronderstellingen en vergelijkingen.

- ◆ De regio van de Vlaamse Rand is een van de meest complexe regio's in Vlaanderen. De druk op grondverwerving en grondgebruik is er immens. Dat gegeven maakt grondverwerving en uitvoering van inrichtingsplannen gemiddeld duurder dan in andere regio's van Vlaanderen.
- ◆ Er zullen meer subsidies landinrichting nodig zijn voor projecten waarvan kan worden verwacht dat ook in 'harde' infrastructuren of grondverwerving geïnvesteerd zal moeten worden dan voor projecten die eerder betrekking hebben op 'zachte' maatregelen. In de Vlaamse Rand zal er meer dan elders in dergelijke 'harde' infrastructuren moeten worden (mee)geïnvesteerd.
- ◆ Vergelijking met andere ontwerpplanprogramma's die enigszins vergelijkbaar zijn met de Vlaamse Rand, zoals Brugse Veldzone, levert een indicatie op van de grootte van de nodige financiering voor het landinrichtingsproject Vlaamse Rand.
- ◆ Fase 2 van het openruimtenetwerk Woluwebekken, die bij gebrek aan voorziene middelen, niet kon worden uitgevoerd, is wel beter berekend en levert een redelijke indicatie op van de financiering van dergelijke projecten. Voor die fase 2 zou een extra investering nodig geweest zijn van 10 miljoen euro.

Al die aspecten samen brengen de raming van de subsidies landinrichting voor het ontwerpplanprogramma Vlaamse Rand op een totaal van 37 miljoen euro. Bij gelijkblijvend Vlaams beleid inzake landinrichting en ervan uitgaande dat de Vlaamse Regering geen extra middelen

vrijmaakt voor het budget landinrichting met het oog op het landinrichtingsproject Vlaamse Rand, overstijgt dat budget ruimschoots de budgettaire ruimte op het budget landinrichting. Daarom verdient het aanbeveling om gefaseerd tewerk te gaan en in een eerste fase – van 2014 tot 2023 – een budget van 8,5 miljoen euro te voorzien op de meerjarenbegroting. Vermits de eerste twee jaren vooral planningsjaren zijn, zou dat budget kunnen worden ingedeeld als volgt:

2016	250.000 euro
2017	750.000 euro
2018	1.000.000 euro
2019	1.000.000 euro
2020	1.250.000 euro
2021	1.250.000 euro
2022	1.500.000 euro
2023	1.500.000 euro

Omdat de evoluties in de Vlaamse Rand vrij snel gaan, verdient het ook aanbeveling om het ontwerpplanprogramma, zoals het nu voorligt, om de 7 jaar te actualiseren. Zo'n actualisatie kan nieuwe noden, nieuwe prioriteiten en nieuwe financieringsschema's aan het licht brengen. Bovendien kan een voortdurende, tussentijdse actualisatie ook het te voorziene totaalbudget voor landinrichting beter helpen ramen.

Elk inrichtingsproject en elke planzone wordt verder uitgewerkt met een of meer inrichtingsplannen, afhankelijk van de complexiteit en de nood aan fasering. De effectieve uitvoering van de maatregelen in inrichtingsprojecten en planzones vindt uiteraard pas plaats na een hele procedure, die eindigt met de goedkeuring van de inrichtingsplannen door de minister.

Bijlage 1: bilaterale overlegmomenten en infovergaderingen

Datum	Partner
24 november 2011	Presentatie project SOK Peeters-Schauvliege
17 januari 2012	Natuurpunt Grimbergen
26 januari 2012	Agentschap voor Natuur en Bos (ANB)
31 januari 2012	Boerenbond
9 februari 2012	Officieel startsymposium Vlaamse Rand
13 februari 2012	Landelijke gilden Halle-Vilvoorde
28 februari 2012	Agentschap Wegen en Verkeer (AWV)
3 april 2012	3W-plus - PDPO-project Druivenstreek
3 april 2012	Gemeente Grimbergen (schep en ambtenaren)
5 april 2012	Gemeente Asse (ambtelijk overleg)
5 april 2012	Regionaal Landschap Zenne, Zuun, Zoniën
11 april 2012	Gemeente Wemmel (ambtenaar leefmilieu)
12 april 2012	Provinciale ontwikkelingsmaatschappij (POM)
12 april 2012	Leefmilieu Brussel (BIM) – afdeling water
13 april 2012	Gemeente Drogenbos (college en ambtenaren)
17 april 2012	Strategisch project (Asse en Merchtem) Ere bald en Kravaalbos
2 mei 2012	Agentschap voor Natuur en Bos (ANB)
2 mei 2012	Boerenbond
3 mei 2012	Agentschap Wegen en Verkeer
9 mei 2012	Gemeente Meise (schep en ambtenaren)
14 mei 2012	Gemeente Overijse (college en ambtenaren)
16 mei 2012	Gemeente Wemmel (college en ambtenaar leefmilieu)
30 mei 2012	Gemeente Merchtem (ambtenaren)
31 mei 2012	Arrondissementsraad Landelijke Gilden
4 juni 2012	Agentschap voor Natuur en Bos (ANB)
5 juni 2012	Vlaamse Milieumaatschappij (VMM)
18 juni 2012	Provinciale ontwikkelingsmaatschappij (POM)
27 juni 2012	Gemeente Sint-Pieters-Leeuw (ambtenaren)
28 juni 2012	Leefmilieu Brussel (overleg gezamenlijke studie Neerpede)
4 juli 2012	Boerenbond
10 juli 2012	AWV – Erfgoed – ANB
24 juli 2012	Gemeente Tervuren (ambtenaren)
1 augustus 2012	Gemeente Drogenbos (ambtenaren)
3 augustus 2012	Gemeente Linkebeek (ambtenaren)
22 augustus 2012	Gemeente Dilbeek (ambtenaren)
22 augustus 2012	Gemeente Sint-Pieters-Leeuw (ambtenaren)
4 september 2012	Kunstcel Vlaamse Bouwmeester
11 september 2012	Leefmilieu Brussel
11 september 2012	Agentschap voor Natuur en Bos
24 september 2012	RO – Afdeling Ruimtelijke Planning (ARP)
25 september 2012	Gemeente Asse
1 oktober 2012	Gemeente Hoeilaart (college en ambtenaren)
17 oktober 2012	Agentschap Wegen en Verkeer – Agentschap Ondernemen
19 november 2012	Leefmilieu Brussel

21 november 2012	Vzw De Rand
21 november 2012	Regionaal Landschap Pajottenland en Zennevallei
22 november 2012	Regionaal Landschap Dijleland
22 november 2012	Vlaamse Milieumaatschappij
26 november 2012	Leadergroep Pajottenland+
28 november 2012	Agentschap Landbouw en Visserij
29 november 2012	Boerenbond
3 december 2012	Agentschap voor Natuur en Bos
4 december 2012	Agentschap voor Natuur en Bos
5 december 2012	Intercommunale Haviland
11 december 2012	Natuurpunt (Mechelen)
12 december 2012	De Lijn
18 december 2012	RWO – ruimtelijke ordening
19 december 2012	Infrabel zone Centrum
19 december 2012	Agentschap Ondernemen
7 januari 2013	Provincie (informatievergadering voor alle diensten)
8 januari 2013	Toerisme Vlaanderen
9 januari 2013	Natuurpunt Sint-Genesius-Rode
10 januari 2013	TUC Rail (Infrabel Brussel-Zuid)
14 januari 2013	Infrabel (Antwerpen)
14 januari 2013	Waterwegen en Zeekanaal
15 januari 2013	Provinciale erosiecoördinatoren Vlaamse Rand en IGO Leuven
15 januari 2013	Gemeente Sint-Genesius-Rode (ambtenaren)
17 januari 2013	Pro Natura
21 januari 2013	Agentschap Wegen en Verkeer
29 januari 2013	Erfgoed
29 januari 2013	Team Vlaamse Bouwmeester
3 februari 2013	Gemeente Beersel
5 februari 2013	Regionaal landschap Groene Corridor
7 februari 2013	Leefmilieu Brussel – start studie Neerpede
13 februari 2013	Agentschap Ondernemen
20 februari 2013	Gemeente Sint-Pieters-Leeuw (burgemeester en schepen leefmilieu)
20 februari 2013	Gemeente Sint-Genesius-Rode (college en betrokken ambtenaren)
20 februari 2013	Gemeente Dilbeek (schepen leefmilieu)
25 februari 2013	Gemeente Sint-Pieters-Leeuw en Natuurpunt (Leeuwse vrienden)
11 maart 2013	Gemeente Grimbergen (college)
20 maart 2013	Vlaamse Bouwmeester (opzet studie ontwerp onderzoek)
21 maart 2013	Erfgoed (rond project hoeve Hooghof)
26 maart 2013	Agentschap voor Natuur en Bos (rond Zennebeemden Beersel)
9 april 2013	Vlaamse Bouwmeester (opzet studie ontwerp onderzoek)
11 april 2013	Bestendige deputatie provincie Vlaams-Brabant
16 april 2013	City3
17 april 2013	Gemeente Beersel (schepen en ambtenaar leefmilieu)
18 april 2013	Vzw De Rand
23 april 2013	Provincie Vlaams-Brabant – Dienst Europa
23 april 2013	Provincie Vlaams-Brabant – Dienst mobiliteit
24 april 2013	Provincie Vlaams-Brabant – Dienst ruimtelijke ordening
24 april 2013	Provincie Vlaams-Brabant – Dienst wonen
24 april 2013	Provincie Vlaams-Brabant – Dienst welzijn en gezondheid
24 april 2013	Provincie Vlaams-Brabant – Dienst waterlopen

25 april 2013	Agentschap voor Natuur en Bos
30 april 2013	Provincie Vlaams-Brabant – Dienst economie
30 april 2013	Provincie Vlaams-Brabant – Dienst sport
30 april 2013	Provincie Vlaams-Brabant – Dienst toerisme
7 mei 2013	Gemeente Vilvoorde (ambtenaar leefmilieu)
16 mei 2013	Provinciale ontwikkelingsmaatschappij Vlaams-Brabant (POM)
16 mei 2013	Provincie Vlaams-Brabant – Dienst land- en tuinbouw
16 mei 2013	Provincie Vlaams-Brabant – Dienst leefmilieu
17 mei 2013	Gemeente Merchtem (college en ambtenaar leefmilieu)
24 mei 2013	VMM
7 juni 2013	Leefmilieu Brussel, Natagora en Natuurpunt Asse
10 juni 2013	Gemeente Wezembeek-Oppem (burgemeester wnd., schepen en ambtenaren)
11 juni 2013	Symposium over ontwerpplanprogramma Vlaamse Rand
17 juni 2013	Gemeente Drogenbos (schepenen en ambtenaar grondgebiedzaken)
19 juni 2013	Albon
26 juni 2013	Eigenaars en beheerders Oyenbrugmolen in Grimbergen
27 juni 2013	Provinciale erosiecoördinator
2 juli 2013	Regionaal landschap Pajottenland en Zennevallei
3 juli 2013	Plangroep herwaardering oostelijke Maalbeekvallei Grimbergen
29 juli 2013	Agentschap Wegen en Verkeer
10 september 2013	Vlaamse Milieumaatschappij
10 september 2013	Begeleidingscommissie oostelijke Maalbeekvallei Grimbergen
17 september 2013	Gemeente Overijse (ambtenaren)

Bijlage 2: afvaardiging in stuurgroepen, adviesgroepen, fora en klankbordgroepen

23 januari 2012	Strategisch project 'Zuurstof voor de Zennevallei'
30 januari 2012	Startvergadering planbegeleidingsgroep Land van Teirlinck
6 februari 2012	Klankbordgroep De Lijn 2020
14 februari 2012	Stuurgroep studie Horing (Asse – Zellik)
16 februari 2012	Startvergadering planbegeleidingsgroep Molenbeek-Maalbeek
20 februari 2012	Coördinatieplatform Vlaamse Rand – VSGB
5 maart 2012	Participatie wijk Horing (Zellik – Asse)
19 maart 2012	Coördinatieplatform Vlaamse Rand – VSGB
20 februari 2012	Coördinatieplatform Vlaamse Rand – VSGB
7 maart 2013	Stuurgroep Studie Neerpede
8 maart 2012	Ambtelijke kerngroep START (luchthavenregio)
14 maart 2012	Brussels 2040
19 maart 2012	Coördinatieplatform Vlaamse Rand – VSGB
21 maart 2012	Managementcomité optimalisatie R0
27 maart 2012	Stuurgroep studie Horing (Asse – Zellik)
5 april 2012	Strategisch project 'Zuurstof voor de Zennevallei'
26 april 2012	Studiedag 'Internationalisering van de Vlaamse Rand' – provincie
27 april 2012	Workshop Kapittelbeek (Beersel)
14 mei 2012	Mobiliteit en Openbare Werken (MOW)
21 mei 2012	Coördinatieplatform Vlaamse Rand – VSGB
22 mei 2012	Stuurgroep studie Horing (Asse – Zellik)
5 juni 2012	Participatie-actie voor bedrijven researchpark Zellik
25 juni 2012	Eindstuurgroep studie Horing (Asse – Zellik)
4 oktober 2012	Stuurgroep OMA-B (fietsgen)
10 oktober 2012	Vlaams Europees Verbindingsagentschap
22 oktober 2012	Coördinatieplatform Vlaamse Rand – VSGB
8 november 2012	Infosessie De Lijn 2020
14 november 2012	Terreinbezoek intergewestelijke studie Neerpede
19 november 2012	Coördinatieplatform Vlaamse Rand – VSGB
20 november 2012	Brussels metropolitan – grootstedelijke samenwerking – infosessie
21 november 2012	Coördinatieplatform Vlaamse Rand – VSGB
26 november 2012	Klankbordgroep De Lijn 2020 (snelle tramverbindingen)
29 november 2012	Stuurgroep OMA-B (fietsgen)
21 januari 2013	Coördinatieplatform Vlaamse Rand – VSGB
28 februari 2013	Eerste synthese ontwerpplanprogramma (intern VLM)
7 maart 2013	Stuurgroepoverleg studie Neerpede
12 maart 2013	Verfijning synthese ontwerpplanprogramma met projectleiders VLM
15 maart 2013	Overleg provincie en gemeente Asse over OMA-B-fietsroute
27 maart 2013	Zenne en Zeekanaal (terrein)
10 april 2013	Stuurgroep landbouwstudie Vlaamse Rand
13 mei 2013	Coördinatieplatform Vlaamse Rand - VSGB
15 mei 2013	Provinciaal domein Huizingen (caravanbevraging en enquêtering burgers)
23 mei 2013	Stuurgroep Studie Neerpede
7 juni 2013	Officiële opening Moeras van Ganshoren (BIM en Brussels Gewest)
17 juni 2013	Coördinatieplatform Vlaamse Rand - VSGB

15 juli 2013	Provincie, Agentschap Ondernemen en Asse over OMA-B-fietsroute
1 september 2013	Gordelfestival (caravanbevraging en enquêteering burgers)
16 september 2013	Coördinatieplatform Vlaamse Rand – VSGB

Bijlage 3 : Overzicht van gewenste projecten

Omschrijving	Vragende partijen
Bosverbindingen Zoniënwood – Hallerbos	Gemeente Sint-Genesius-Rode - ANB
Inrichting Kwadebeekvallei	Natuurpunt Sint-Genesius-Rode
Begeleiding herinrichting Waterloosesteenweg	Gemeente Sint-Genesius-Rode, AWV
Aanpassingen omgeving Boesdaalhoeve	Vzw De Rand
Wateroverlast tegengaan grens Ukkel – Linkebeek (Brouwerijstraat)	Gemeenten Beersel en Linkebeek
Opwaardering Zennevallei – evt. natuurinrichting Zennebeemden - Zennepad	ANB – VMM – Regionaal Landschap Pajottenland en Zennevallei – Leefmilieu Brussel(Brussels Gewest) – Gemeente Beersel en Sint-Pieters-Leeuw
Ecologische en recreatieve verbinding van de gemeente Linkebeek naar Zoniënwood via de Linkebeekvallei met ecologische en morfologische verbetering en integratie in recreatief netwerk	Leefmilieu Brussel (Brussels Gewest) – Gemeente Linkebeek
Inrichting omgeving FelixArt	Gemeente Drogenbos – FelixArt Museum
Inrichting Driekoningenstraat – netwerk groene eilandjes Vrijheidsstraat – Weidestraat – Openleggen Geleytsbeek	Gemeente Drogenbos – Dienst Leefmilieu Brussel (Brussels Gewest)
Openen ingebuisde Zwarte Beek	Gemeenten Drogenbos en Ukkel
Inrichting en inpassing Catalasite Drogenbos met Hydro-Catala en directiewoning	Gemeenten Drogenbos en Sint-Pieters-Leeuw – Regionaal Landschap Pajottenland en Zennevallei
Reconversie bedrijvzones Ruisbroek en Krekeldries Drogenbos	Gemeenten Drogenbos en Sint-Pieters-Leeuw – Regionaal Landschap Pajottenland en Zennevallei
Toegankelijk maken park Franckveld vanuit Drogenbos	Gemeente Drogenbos en Beersel – ANB
Neerpede – geïntegreerde herinrichting Broekbeek en Vogelzangbeekvallei	Gemeenten Dilbeek – Sint-Pieters-Leeuw – Anderlecht – Provincie – Leefmilieu Brussel (Brussels gewest)
Fietsgen langs spoorlijn	Gemeente Dilbeek - fietsmanagers
Fietsgen langs spoorlijn door Sint-Genesius-Rode en Linkebeek	Gemeenten Sint-Genesius-Rode en Linkebeek ,– MOW (fietsmanagers)
Inrichting openruimtecorridor van de Vogelzangbeekvallei naar Zuunbeekvallei	Gemeente Sint-Pieters-Leeuw – Natuurpunt – VMM – ANB –provincie , Leefmilieu Brussel (Brussels Gewest), Gemeente Anderlecht (Brussels Gewest)
Herinrichting zone Kattebroek – Hunderenveld met corridor naar Scheutbos en verbinding Wolfspuiten – Kattebroek	Gemeente Dilbeek
Bebossingsproject Vriesland - Groot-Bijgaarden	Gemeente Dilbeek – ANB
Woluwevallei: recreatieve en natuurlijke herinrichting omvattend de link naar UCL-campus, de oude zandgroeve, de linkeroever van de Woluwe en het beheer van de trambedding	Leefmilieu Brussel (Brussels gewest)– Gemeente Kraainem
Ruilverkaveling Asbeek	Gemeente Asse – landbouwwaad Asse
Inrichting Erembald en Kravaalbos	Gemeenten Asse en Merchtem (+ Affligem – Ternat – Aalst)

Ruilverkaveling Londerzeel	Gemeenten Merchtem – Meise (- Londerzeel)
Inrichting van de bovenlopen van de Molenbeek in Asse, Mechtem en Meise	Gemeenten Asse – Merchtem – Meise – Regionaal Landschap Groene Corridor
Landschappelijke inpassing ringweg en bedrijvzone Mollem in kader van kleinstedelijk gebied Asse	Provincie – Gemeente Asse
Herinrichting omgeving hoeve Hooghof	Gemeente Asse – Agentschap Onroerend Erfgoed – ANB – Natuurpunt
Inrichting omgeving Neromhof	Gemeente Meise – Regionaal Landschap Groene Corridor
Herinrichting terreinen rond R0 tot speelbos	Gemeente Wemmel
Natuurlijke inrichting Beverbos	Gemeente Wemmel – Regionaal Landschap Groene Corridor
Doorwandelbaarheid en ecologische opwaardering Hollandbos	Gemeente Wemmel
Waterbeheersing Reekbeek	Gemeente Wemmel
Herinrichting De Motte, voormalige stortplaats	Gemeente Wemmel
Herinrichting Ronkelhof en omgeving (beschermde hoeve, beschermd dorpsgezicht en landbouwgebied)	Gemeente Wemmel – Agentschap Onroerend Erfgoed – Natuurpunt
Tangebeekvallei – bij heraanleg R0 ecologische ontsnippering en versterking openruimtecridor – versterking (stads)landbouw	Gemeente Grimbergen – Natuurpunt Grimbergen – Regionaal Landschap Groene Corridor – Leefmilieu Brussel (Brussels gewest)
Herinrichting Maalbeekvallei: verbinding met Lintbos, verbetering waterbeheersing en doorwandelbaarheid	Gemeente Grimbergen – ANB – Agentschap Onroerend Erfgoed – vzw's rond de drie molens – Regionaal Landschap Groene Corridor – Pro Natura
Verbetering toegankelijkheid en doorwandelbaarheid en ecologische inrichting van het domein Ter Tommen	Gemeente Grimbergen – Natuurpunt – Regionaal Landschap Groene Corridor
Vlaams-Brusselse boog – versterken kwalitatieve open ruimte in Potaarde (Strombeek-Bever)	Gemeenten Grimbergen en Vilvoorde – Leefmilieu Brussel (Brussels gewest)
Regio Hof te Bever herinrichten	Gemeente Grimbergen
Versterken ecologische as Moeraske – Floordambos – groene dooradering bedrijventerreinen – markeren open Woluwe-Trawool	Gemeenten Vilvoorde en Machelen – Leefmilieu Brussel (Brussels gewest)
Bosuitbreiding Houtem	Gemeente Vilvoorde – ANB
Van basiliek tot basiliek	ANB Gemeenten Grimbergen – Vilvoorde
Uitvoering fase 2 van het planprogramma Plateau van Moorsel	Gemeenten Zaventem – Machelen – Wezembeek-Oppem – Kraainem – Tervuren – Regionaal Landschap Dijleland – ANB – provincie
Bewaren en ecologisch versterken landbouwkouters rond Woluvelde en omgeving – inrichting stadslandbouw	Gemeenten Zaventem – Tervuren – Leefmilieu Brussel (Brussels Gewest)– Regionaal Landschap Dijleland
Landschappelijke inkadering en medegebruik aanlooproutes hst	Gemeente Zaventem – MOW (fietsmanagers)
Inrichting bovenloop park Voervallei (link park Tervuren) – brongebied recreatief en ecologisch inrichten	Regionaal Landschap Dijleland

Toeristische poort Museum Midden-Afrika	Regionaal Landschap Dijleland
Beheer en gedeeltelijke verwerving gronden kasteel Ter Meren (Sterrebeek)	Gemeente Zaventem – Sterrebeek 2000
Inrichting voormalige renbaan Sterrebeek en omgeving; begeleiding golftraject	Sterrebeek 2000 – Regionaal Landschap Dijleland – Gemeenten Zaventem – Wezembeek-Oppem – Tervuren
Inrichting tuinen- en parkenlandschap in Overijse	Gemeente Overijse
Poelen en kleine landschapselementen met het oog op de vroedmeesterpad	Regionaal Landschap Dijleland – Gemeente Overijse
Herwaardering serregebieden (Solveld...)	Gemeenten Overijse – Tervuren – Hoeilaart (- Huldenberg)
Missing links wandelknooppuntennetwerk en aankoppeling op Zoniënwoud	Regionaal Landschap Dijleland – Gemeente Overijse
Ecologisch en recreatieve verbinding verstevigen tussen Zoniënwoud en Meerdaalwoud, onder meer langs de IJsevallei	ANB – Regionaal Landschap Dijleland – Gemeenten Hoeilaart - Overijse – Tervuren (- Huldenberg)
Zoniënwoud: bosuitbreiding en bewaren openruimtecorridors – verbinding Flossendel en kleine Fossendel	Leefmilieu Brussel – Gemeente Hoeilaart
Uitbouw agrobeheersgroepen in de Rand	Agrobeheerscentrum, Boerenbond
Inventarisatie en inrichting trage wegen	Gemeenten Sint-Genesius-Rode – Beersel – Asse – Meise – Grimbergen – Zaventem – Wezembeek-Oppem – Kraainem – Tervuren – Hoeilaart – Regionale landschappen Pajottenland en Zennevallei – Groene Corridor en Dijleland. Stichting Trage Wegen
Aantakken van recreatieve en functionele trage verbindingen tussen de twee gewesten;verbetering van de infrastructuur en zichtbaar maken van herkenbare poorten in het landschap	Provincie – Leefmilieu Brussel – gemeenten met grens met Brussel – regionale landschappen
Erosiebestrijdingsmaatregelen	Provincie, 14 van de 19 randgemeenten, VMM, Regionale Landschappen, Dienst BO VLM
Ingroening bedrijventerreinen en opwaardering omgeving van bedrijventerreinen met het oog op verbetering omgevingskwaliteit	Agentschap Ondernemen, Haviland, Interleuven
Verbetering afzetmogelijkheden; marktverbreding; ondersteuning landbouwinitiatieven; korte keten	Boerenbond – landbouw – gemeenten – Leadergroep Pajottenland+ - provincie
Uitbouw streekcoöperatie en een streekmerk in het Pajottenland	Leadergroep Pajottenland+
Optimaliseren mogelijkheden verblijfstoerisme, hoevertoerisme, bed en breakfast	Gemeenten Huldenberg, Bertem, Tervuren
Kaderen van grote infrastructuurwerken binnen de landschappelijke noden en de noden van zachte mobiliteit in het gebied	Regionale landschappen – MOW – gemeenten
Groene verbinding dwars over de plateaus Hallerbos-Kasteel Gaasbeek-Groenenberg – Dilbeek- Pede (Breugelverbinding)	Gemeenten Beersel – Sint-Pieters-Leeuw – Dilbeek ANB

Uitvoeringsgerichte maatregelen voor Afbakening Vlaams Stedelijk Gebied Brussel	ARP, milieudiensten van de gemeentes Zaventem, Wezembeek-Oppem, Kraainem en Tervuren , provincie Vlaams-Brabant.
Binnen de Rand : Ondersteuning van de realisatie van Natuurverbindingsgebieden in het provinciaal structuurplan	Provincie Vlaams – Brabant (dienst Leefmilieu)
Ondersteunen acties ifv connectiviteit voor de das	Provincie (dienst leefmilieu), ANB, Regionaal Landschap Dijleland
Verhoging van verblijfstoerisme in de Rand	Provincie (dienst toerisme en landbouw)
Stimuleren extensieve beheerslandbouw	Provincie (dienst landbouw)
Fietsinrijpunten	Provincie (dienst toerisme)
Verbinding renbaan Sterrebeek – park Tervuren	Gemeente Tervuren, provincie (dienst ruimtelijke ordening)
Uitbouw functioneel - recreatieve fietsverbinding met Brussel	Provincie (dienst toerisme, dienst mobiliteit)
Bufferen reservaat oude trambedding	Gemeente Tervuren
Ondersteunen van de invulling rups open ruimte fragmenten van gemeentelijke structuurplannen, als ook bos-rup	Gemeente Tervuren, (Kortenberg), provincie (dienst ruimtelijke ordening)
Inrichting nabestemming zandgroeve (plas) langs hippodroom Sterrebeek	Provincie (dienst ruimtelijke ordening), ALBON
Grondmobiliteit bij mogelijke aansnijding bedrijventerreinen	Gemeente Tervuren (Bertem)
Mogelijkheid waterberging Kasteel ter Meren	VMM
Uitvoering van erfbeplanting	Regionaal Landschap Dijleland
Uitwerken fietsknooppuntennetwerk provincie Vlaams – Brabant binnen de Rand	Provincie (dienst Toerisme)
Herstel oude buurtweg in verlengde van Hebronlaan	Gemeente Kraainem
Verhogen van toegankelijkheid en natuurwaarden in Maalbeekvallei	Gemeente Grimbergen
Aanleg natuurlijke buffer en vrijwaren verbindingen tussen cultuurhistorisch landschap Maalbeekvallei en Lintbos	Gemeente Grimbergen
Recreatieve en/of educatieve inrichting toegankelijk gedeelte Ter Tommen	Gemeente Grimbergen
Realisatie ‘zachte verbinding’ tussen natuurgebied Ter Tommen en Tangebeekbos	Gemeente Grimbergen
Inrichting parkgebied Potaarde	Gemeente Grimbergen
Uitbreiding LI Molenbeek-Maalbeek naar Dilbeek en Wemmel	Natuurpunt

Bijlage 4: Niet-limitatieve lijst van lopende en geprogrammeerde projecten

Omschrijving	Plannende / uitvoerende partijen
Verbreding en verdieping kanaal Brussel-Charleroi naar klasse 4 vanaf Halle - streefbeeldstudies	WenZ
Aanpak brownfields, reconversie bedrijven en hefboomprojecten	Haviland
Aanleg nieuwe tramlijnen (N8 – Jette-Zaventem-Tervuren- ...) – Lijn 2020	De Lijn
Ontwikkeling bedrijventerreinen Watersite Vilvoorde – Cargoville – Uplace	Provincie – Agentschap Ondernemen – Watersite
Optimalisatie R0	Agentschap Wegen en Verkeer
Waterbeheersing en hermeandering Zuunbeek	VMM
Hermeandering IJsevallei vanaf Huldenberg	VMM
Grondverwerving met het oog op voorkomen afkalving meanders in Zennebeemden	VMM
Zuurstof voor de Zennevallei	Beersel – Halle – Drogenbos – Sint-Pieters-Leeuw – provincie – Regionaal Landschap Pajottenland en Zennevallei
Verkoop restgronden en gebouwen voormalig Dexia-domein	Belfius
Uplace	Uplace
Nationaal voetbalstadion	Federale overheid
Afbakening kleinstedelijk gebied Halle	Provincie
Afbakening kleinstedelijk gebied Asse	Provincie
Bedrijventerrein Westrode	POM – Meise - provincie
Verdere uitbreiding ringweg rond Asse	AWV
Herinrichting Woluwelaan	Agentschap Wegen en Verkeer
Opwaardering Maalbeekvallei ten oosten van Grimbergen	Grimbergen – Erfgoed - ANB
Aansluitingen op de Groene Wandeling i.f.v. fietsers en wandelaars	Toerisme Vlaams-Brabant
Aanleg jachthaven K39 Lot (Beersel)	W&Z
Nieuwe fietsbrug Vilvoorde	ANB, W&Z
Vervanging fietsbrug Ruisbroek	ANB, W&Z
Schapenbegrazing op bedrijfsterreinen	Pro Natura
Landschapsfonds Pajottenland	Regionaal Landschap Pajottenland en Zennevallei
Gemeentelijk de streekidentiteit via 'Poorten' beleven in het Pajottenland	Regionaal Landschap Pajottenland en Zennevallei
Inrichting tuinen en parken in Hoeilaart, Overijse, Tervuren	Regionaal Landschap Dijleland
Inrichting ijskelders en bunkers in Hoeilaart, Overijse, Tervuren	Regionaal Landschap Dijleland
Activering van 'kantoor- en bedrijfszones conform Gewestplan'	POM, Interleuven, Agentschap Ondernemen
Strategisch Actieplan voor Reconversie en Tewerkstelling (START)	Vlaanderen
Gewestelijk express net (GEN)	Infrabel, NMBS, fietsmanagers, MOW

Dassenproject	ANB
Beheerovereenkomsten hamster	ANB
Breugelproject	ANB
Uitbreiding Zoniënwood	ANB
Strategisch project Zoniënwood Hoeilaart en Overijse	ANB
Zoekzones bosuitbreiding	ANB
Groen in de Stad	ANB
Van basiliek tot basiliek	ANB
Plan boomarter	ANB
Integraal waterloopbeheer IJse in Huldenberg	VMM
Integraal waterloopbeheer Woluwe	VMM
Waterbeheersing Grote en Kleine Molenbeek	VMM, provincie
Erosiebestrijding	ALBON, provincie, IGO Leuven
Doortocht Sterrebeek	AWV
N253	AWV
Afrittencomplex Jezus-Eik	AWV
Toerisme en recreatie Groene Gordel	Provincie
Wandel- en fietsnetwerken	Provincie
Groene Wandeling	Leefmilieu Brussel
Functioneel fietsroutenetwerk	Fietsmanagers
Ankerplaats Maalbeekvallei Grimbergen	Grimbergen
Den Beemd	Sint-Pieters-Leeuw

Bijlage 5: principiële engagementen – stand van zaken op 18/09/2013

Onderstaande partners hebben zich al principieel geëngageerd voor een gedeelte van het ontwerpplanprogramma, hetzij voor cofinanciering, voor inzet van personeel, voor inzet van expertise of ondersteuning. In de loop van de volgende maanden zullen er nog engagementen toekomen. Bij het concreet uitwerken van inrichtingsplannen worden uiteraard meer concrete engagementen gevraagd, gebaseerd op exacte cijfers en een precieze timing.

VLAAMSE OVERHEIDSDIENSTEN

MOW

Van: Wouters, Kim [<mailto:kim.wouters@mow.vlaanderen.be>]

Verzonden: maandag 26 augustus 2013 16:56

Aan: Luc Vander Elst

Onderwerp: FW: eventueel engagement bij ontwerpplanprogramma landinrichting in de Vlaamse Rand?

Beste,

Ik heb met interesse uw mail gelezen.

Zelf volg ik voor onze cel de gemeenten ten zuidoosten van Brussel op (Tervuren, Kraainem, Wezembeek-Oppem, Bertem, Huldenberg, enz.). U mag mij altijd betrekken bij dossiers in die gemeenten, dit interesseert mij sterk.

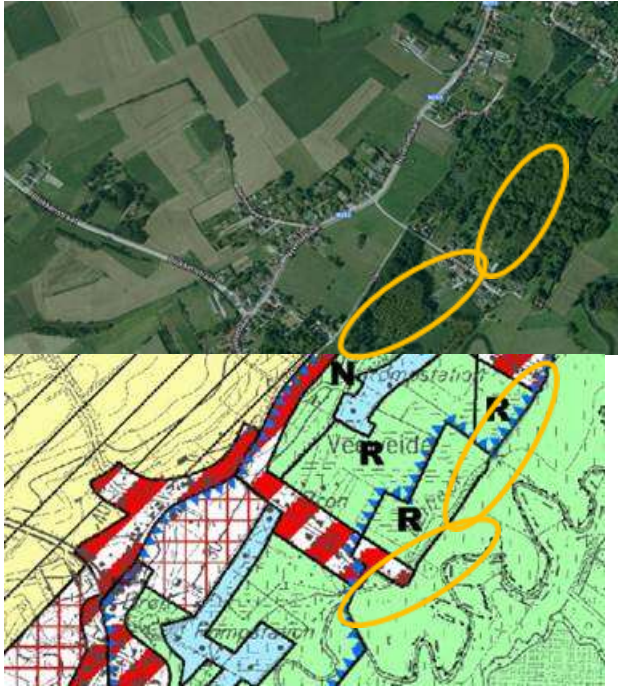
Aanvullend had ik nog een eigen suggestie.

Voor mijn opleiding verkeerskunde heb ik vrij recent een eindverhandeling geschreven over lintbebouwing. Eén van de voor de hand liggende conclusies was dat lintbebouwing op heel veel verschillende beleidsniveau's voor grote problemen zorgt. Maar er zijn ook wel argumenten te vinden dat lintbebouwing zorgt voor meer verkeersongevallen, hoger autogebruik en dergelijke meer.

Een goede oplossing voor lintbebouwing zou er in bestaan om via ruil-RUP's nog niet gerealiseerde stukken lint om te wisselen voor landbouwgrond en dat woongebied bij een woonkern 'bij te plakken'. Zoiets vereist echter ruimtelijk onderzoek om plankosten/planbaten in evenwicht te brengen en daar is MOW niet actief in. Maar het sluit wel perfect aan bij wat de VLM bij ruilverkavelingen doet. Zou het geen interessant idee zijn om hier een (beperkt) proefproject rond op te starten, met als doelstelling enkele niet-gerealiseerde linten weg te werken?

Locaties: vanuit verkeerskundige hoek geven we de voorkeur aan secundaire wegen (meer conflicten, ongevallen), maar eigenlijk komt zowat elk lint voor ons in aanmerking, dus misschien kan er wel naar convergenties met andere sectoren (bv. natuur) gezocht worden voor een (beperkt) proefproject. Ik wil daarbij gerust mee zoeken naar interessante locaties.

Een mogelijk voorbeeld uit de Dijlevallei (N253, Bertem) tussen Putstraat en Blokkenstraat vind je hieronder. Mogelijk zijn er (mij onbekende) redenen waarom het gewestplan-lint hier nog geen bakstenen lint geworden is. Maar het lijkt me alleszins voor AWV én voor ANB interessant dat het gewestplan-lint hier zou plaatsmaken voor een groene invulling.

Ik ben uiteraard altijd bereid om dit eens verder uit te diepen.

Alvast bedankt,
Vriendelijke groeten,
Kim

Dhr. Kim Wouters

Verkeerskundige

Vlaamse overheid
Departement Mobiliteit en Openbare Werken
Afdeling Beleid Mobiliteit en Verkeersveiligheid
Diestsepoort 6 bus 82 – 3000 Leuven
T. 016 66 58 49 - F. 016 66 57 55
www.mobielvlaanderen.be

ANB

Omdat het Agentschap voor Natuur en Bos een belangrijke partner is bij het landinrichtingsproject Vlaamse Rand volgt er met het ANB nog een apart overleg over engagementen en taakverdeling tussen de twee overheidsdiensten ANB en VLM. Dat overleg wordt later op het jaar gepland.

Dag Luc,

Ik spreek net even met Kim over een mogelijk Li-project in de Zennebeemden. In dit project kunnen we als partners veel meer bereiken dan ieder afzonderlijk. Ik stap dan ook graag mee in het voorstel om er een gemeenschappelijk project voor de uitvoering van de flankerende maatregelen Vsgb van te maken.

Wel met dien verstande dat we concrete taakafspraken maken rekening houdend met de beschikbare mensen, inclusief de competenties van de mensen die we in huis hebben. Maar ik heb er alle vertrouwen in dat we daar samen uitkomen.

Als ik het goed begrepen heb, is er nog geen beslissing over de Ni-projecten die effectief in de planning staan maar ik hoop toch dat dit prachtige project door de samenwerking een streepje voor krijgt ;-) ik hoop dus binnenkort te kunnen samenzitten om dit in praktijk om te zetten.

Met vriendelijke groeten,
Tania Coosemans
Provinciaal directeur
Agentschap voor Natuur en Bos Vlaams-Brabant

PROVINCIE VLAAMS-BRABANT

Geachte heer Vander Elst,
Beste Luc,

Uw vraag van eind juli omtrent mogelijke provinciale engagementen bij het ontwerpplanprogramma landinrichting in de Vlaamse Rand werd tijdens de zomermaanden door alle provinciale diensten onderzocht. Alle reacties werden gebundeld en met een aantal suggesties vorige week voorgelegd aan de deputatie (cf. nota als bijlage).

De deputatie ziet heel wat mogelijkheden tot samenwerking en stelt voor dat de verdere contouren van die samenwerking in een gezamenlijk (ambtelijk) overleg worden vastgelegd. We zijn dan ook vragende partij om een dergelijk overleg op korte termijn in te plannen. Ik zal hierover nog contact opnemen.

Met vriendelijke groeten,

Hilde Torfs
directeur ruimte

Provincie Vlaams-Brabant
Provincieplein 1
3010 Leuven
016-26 75 61
hilde.torfs@vlaamsbrabant.be

Van directie ruimte
Aan deputatie
Datum 9 september 2013

Engagementen provincie bij VLM ontwerpplanprogramma 'Vlaamse Rand'

Situering

In het voorjaar van dit jaar werd de provincie, naast heel wat andere actoren, door de VLM betrokken bij de voorbereiding van het ontwerpplanprogramma voor de Vlaamse Rand. Op basis van die overlegmomenten heeft de VLM een eerste ontwerpplanprogramma uitgetekend voor landinrichting in de Vlaamse Rand, dat op 11 juni aan de partners werd voorgesteld via een symposium.

Deze projectvoorstellen worden op dit moment meer in detail uitgewerkt. Het is de bedoeling tegen half september het ontwerpplanprogramma af te werken om het op 8 oktober te kunnen voorleggen aan de Commissie voor landinrichting. Bij goedkeuring door de Commissie voor landinrichting gaat het naar Inspectie Financiën voor advies, waarna het – wellicht nog voor het einde van 2013 - aan de Vlaamse regering ter goedkeuring kan worden voorgelegd.

Het ontwerpplanprogramma is in die mate ambitieus dat een prioritering zal moeten doorgevoerd worden tussen de verschillende projectvoorstellen. Het draagvlak voor de projecten en het engagement van de partners om een of meer projecten daadwerkelijk (mee) te ondersteunen, zal mee bepalend zijn voor de prioriteit die aan een project gegeven wordt.

Op 24 juli ontvingen verschillende provinciale diensten een vraag van de VLM om een ‘prioritering’ van de voorgestelde projecten mee te geven. Daarbij werd gevraagd voor welke projecten de organisatie zich kan engageren en welk engagement voor dat project of die projecten aangegaan kan worden? Engagements die voor 15 september doorgegeven worden, worden nog bij het ontwerpplanprogramma gevoegd dat zal voorgelegd worden aan de Commissie voor landinrichting. Engagements die later binnenkomen, zullen bij een latere prioritering worden meegenomen.

Binnen de provinciale administratie werd de afspraak gemaakt om één gecoördineerde reactie te bezorgen aan de VLM. Op die manier kan immers een sterk en eenduidig signaal gegeven worden aan de VLM over de mogelijke engagements van de provincie. Deze nota geeft een samenvatting van de engagements die worden voorgesteld.

Algemene engagements

- De provincie kan algemene ondersteunende engagements bieden voor alle projectgebieden voor volgende aspecten:
 - Opmaak van landschapsbedrijfsplannen
 - Deelname stimuleren van bedrijven in de gebieden aan ‘Boeren met Klasse’ en ‘Picknick een hoeve’, inclusief communicatiemateriaal
 - Informatie en sensibilisering rond erosiebestrijdende maatregelen
 - Realisatie natuurprojecten en natuurbeschermingsprojecten
 - Koppeling van de ‘koesterburencampagne’ aan verschillende projectgebieden.
 - Via de werking van de regionale landschappen: lokale afstemming, communicatie en ondersteuning voor gemeenten/VLM
- Daarnaast kan ook het gebiedsdekkend project ‘aantakking zachte netwerken’ vanuit de provincie ondersteund worden, met name wat betreft het provinciale mountainbike netwerk, het provinciale wandelnetwerk, het provinciale fietsroutenetwerk en het provinciale paardenroutes netwerk.
- Op vlak van marketing en promotiecampagnes kan de provincie een rol opnemen, bijvoorbeeld voor de projecten ‘Zenne & kanaal’ en ‘Brussel: Kans voor de rand!’

- Het gebiedsdekkend project ‘erosie’ sluit aan bij de provinciale werking van de erosiecoördinatoren en kan bijgevolg ondersteund worden.

Specifieke engagementen per projectgebied:

- Molenbeek – St-Genesius-Rode:
 - Mogelijk pilootproject klimaatadaptatie, herinrichting provinciaal domein
 - Overstromingsproblematiek (overstromingsgebied Elsemheide, herinrichting van de Molenbeek in het provinciaal domein, ...)
- Zenne & kanaal:
 - Verschillende projecten langs de Zenne - samen met stad Halle (stadsontwikkelingen aan de Zenne, Possozplen/Slingerweg, Arkenvestproject)
 - Toeristisch potentieel gebruiken en recreatieve verbindingen realiseren
- Zuunbeek:
 - Mogelijk pilootproject klimaatadaptatie
- Pede: landinrichting in de stadsrand:
 - Opvolging studie ‘terreinverkenning’
- Openruimteparels Dilbeek-Wemmel:
 - Nieuwe bedding van de Molenbeek ter hoogte van het Hunderenveld, ingebruikname van de koker onder het verkeersplein van Groot-Bijgaarden
- Asbeek-Steenhuffel:
 - Inrichting van de kouter tussen het kleinstedelijk gebied Asse en de KMO-zone Mollem, landschappelijke integratie van de te realiseren rondweg rond Asse, zoektocht naar bosuitbreiding / stadsrandbos in de omgeving van Asse
 - Inrichting van een overstromingsgebied ter hoogte van de samenvloeiing van de Krameibeek en de Gerstebeek, waterlopen van derde categorie die in de Grote Molenbeek uitmonden te Asse, en aanpassing/automatisering van wachtbekken Bollebeek
- Maalbeekvallei:
 - Inrichting van de Nekkerwei tot uitzonderlijk overstroombaar natuurgebied; project Oyenbrugmolen (privé-initiatief)
- IJsevallei:
 - Aanleg van het overstromingsgebied Paardewater

Vooraf voor de projectgebieden ‘Molenbeek – St-Genesius-Rode’, ‘Zenne en kanaal’ en ‘Zuunbeek’ ziet de provincie een sterke overlap met bestaande/geplande (provinciale) acties. Het is daarom aangewezen via een verder overleg afspraken te maken over de coördinatie van de acties in deze gebieden.

GEMEENTE DROGENBOS

Beste Luc Vander Elst

In antwoord op uw schrijven van 2 juli 2013, waarin uw peilt naar de principiële engagementen vanwege de gemeentes bij het ontwerpplanprogramma voor de landinrichting willen we reageren op de voorgelegde vragen.

Na overleg met mijn afdelingshoofd Stijn Heremans, kunnen wij u de volgende voorstellen presenteren:

- De gemeente Drogenbos wenst verder actief te participeren aan het gebiedsgericht projectvoorstel 'Zenne en Kanaal';
- Gezien de beperkte personeelsbezetting van onze kleine gemeente kunnen wij hooguit inzetten om binnen het kader van dit project personeel in te zetten als projectleider of co-projectleider van het project. Dit komt overeen met de huidige opvolging van het project Zuurstof voor de Zennevallei dat binnen onze gemeente dient beschouwd te worden als gebiedsdekkend. De huidige personeelsinzet en de toekomstige kan maximaal 4 uur op weekbasis zijn.
- Synergie is er voor 100% tussen het gebiedsgericht project 'Zenne en Kanaal' en het gemeentelijk natuurinrichtingsproject 'Het Moeras', het gemeentelijk project rond de inrichting van tuin Figeys (schakel in een groene wandeling)
- De gemeente treedt vandaag reeds op als belangrijkste financierder van landinrichtingsprojecten in de perimeter van het gebiedsgericht project 'Zenne en Kanaal' en wil de rol als co-financierder (30%) voor projecten uitgewerkt in kader van de landinrichting binnen onze gemeente verder opnemen

We hopen met deze antwoorden duidelijk antwoorden te hebben verleend op uw vragen.

De geformuleerde standpunten zullen nog formeel worden voorgelegd aan het college.

Wij hopen de goede samenwerking te kunnen verder zetten en door actieve participatie op korte en middellange termijn zichtbare meerwaarde te realiseren op het terrein.

In kader van de oproep Quickwins dienen wij ook nog een projectaanvraag in voor de realisatie van een fiets- en voetgangersbrug in 'Het Moeras'.

Met de meeste hoogachting

Dorien De Nijs – *Milieuambtenaar (Dienst Grondgebiedzaken)*

Gemeente Drogenbos

Grote Baan 222 | 1620 Drogenbos | tel 02 333 85 16 | fax 02 331 35 21

dorien.denijs@drogenbos.be | www.drogenbos.be

**Uittreksel uit het register van de beraadslagingen van het college
van burgemeester en schepenen van de gemeente Drogenbos**

Zitting van 23 september 2013

Tegenwoordig:

Alexis Calmeyn,

Burgemeester;

Myriam Claessens, Corinne François, Marc Vettori, Steve Roobaert, Schepenen;

Sonja Dedoncker,

Secretaris;

Onderwerp : VLM - Principieel engagement gemeenten bij planprogramma landinrichting

Het college:

Juridische grond

Het gemeentedecreet van 15 juli 2005 en later wijzigingen.

Feiten en context

We ontvingen op 3 juli 2013 een schrijven van de Vlaamse Landmaatschappij (VLM) betreffende het principieel engagement van de gemeenten bij het planprogramma landinrichting. In dit schrijven werden 5 vragen geformuleerd waarop de VLM voor 15 september 2013 een antwoord verwachtte van de gemeente. Stijn Heremans heeft op 13 september 2013 antwoorden geformuleerd op deze vragen en deze antwoorden werden overgemaakt aan de VLM via mail. (zie mail in bijlage)

Bij deze leggen we de geformuleerde antwoorden formeel voor aan het college van Burgemeester en Schepenen:

- Ziet u een vorm van actieve medewerking zitten en – zo ja – wat dan?
De gemeente Drogenbos wenst verder actief te participeren aan het gebiedsgericht projectvoorstel 'Zenne en Kanaal';
- Bent u principieel bereid om personeel in te zetten om de projecten mee op te volgen? Welke inzet ziet u bijvoorbeeld zitten op jaarbasis?
Gezien de beperkte personeelsbezetting van onze kleine gemeente kunnen wij hooguit inzetten om binnen het kader van dit project personeel in te zetten als projectleider of co-projectleider van het project. Dit komt overeen met de huidige opvolging van het project Zuurstof voor de Zennevallei dat binnen onze gemeente dient beschouwd te worden als gebiedsdekkend. De huidige personeelsinzet en de toekomstige kan maximaal 4 uur op weekbasis zijn.
- Zijn er synergieën tussen eigen projecten en projectvoorstellen van dit planprogramma? Welke?
Synergie is er voor 100% tussen het gebiedsgericht project 'Zenne en Kanaal' en het gemeentelijk natuurinrichtingsproject 'Het Moeras', het gemeentelijk project rond de inrichting van tuin Figeys (schakel in een groene wandeling)
- Bent u als gemeente principieel bereid om op termijn de cofinanciering op te nemen (minimaal 30%, in te plannen vanaf 2017 of later en pas te concretiseren naarmate de plannen specifiekere worden)? Om u toch enigszins een idee te geven van de orde grootte: op dit moment schommelt het jaarlijks subsidieverdrag voor landinrichting in de Vlaamse Rand tussen 500.000 en 800.000 euro, verdeeld over drie lopende projecten.

De gemeente treedt vandaag reeds op als belangrijkste financierder van landinrichtingsprojecten in de perimeteer van het gebiedsgericht project 'Zenne en Kanaal' en wil de rol als co-financierder (30%) voor projecten uitgewerkt in kader van de landinrichting binnen onze gemeente verder opnemen

Adviezen

/

Argumentatie/motivering

/

Visum

Niet van toepassing

Besluit:

Artikel 1: Het college van Burgemeester en Schepenen gaat akkoord met de geformuleerde antwoorden op de vragen gesteld door de VLM in hun schrijven van 2 juli 2013 betreffende 'het principiële engagement van de gemeenten bij het planprogramma landinrichting'.

Artikel 2: Deze beslissing wordt overgemaakt aan de Vlaamse Landmaatschappij.

Namens het college van burgemeester en schepenen

Sonja Dedoncker
Secretaris

Voor eensluidend afschrift

Sonja Dedoncker
Secretaris

Alexis Calmeyn
Burgemeester

Alexis Calmeyn
Burgemeester

GEMEENTE GRIMBERGEN

16 -09- 2013

VLM Regio Oost
VAC, dhr. Luc Vander Elst
Diestsepoort 6, bus 74
3000 LEUVEN

dienst Leefmilieu	vragen naar Hilde De Stordeur	telefoonnummer 02 260 13 30	ons kenmerk dshy/2013/Brf VLM prin.akk.doc
uw bericht van 02 07 2013	uw kenmerk VLM-VLB/PL/LVE	nummer in	Grimbergen 13 SEP 2013

Principeel engagement gemeente Grimbergen - planprogramma "Over de Rand"

Geachte heer Vander Elst

In antwoord op uw schrijven van 2 juli 2013 bezorgen wij u in bijlage het uittreksel uit de notulen van het college van burgemeester en schepenen van 26 augustus 2013 (41^e zaak) betreffende ons principeel engagement voor deelname aan de uitwerking van het planprogramma van het landinrichtingsproject "Over de Rand".

Met vriendelijke groeten

In opdracht:

Hans Habils
Gemeentesecretaris

Marleen Mertens
Burgemeester

GEMEENTE GRIMBERGEN

UITTREKSEL UIT DE NOTULEN VAN HET COLLEGE VAN BURGEMEESTER EN SCHEPENEN ZITTING VAN 26 AUGUSTUS 2013

Aanwezig

Marleen Mertens, burgemeester-voorzitter;

Chris Selleslagh, Marc Van Godtsenhoven, Patrick Vertongen, William-De-Boeck, Paul Hermans, Louis De Smedt, Eddie Boelens, Trui Olbrechts, schepenen;

Hans Habils, gemeentesecretaris.

HET COLLEGE VAN BURGEMEESTER EN SCHEPENEN;

41e zaak: Principieel engagement van de gemeente Grimbergen voor deelname aan de uitwerking van het planprogramma van het landinrichtingsproject "Over de Rand"

Gelet op het initiatief van Vlaams minister van de Vlaamse Rand Geert Bourgeois inzake de uitwerking van een flankerend beleid voor het Vlaams strategisch gebied rond Brussel goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 16 maart 2011;

Overwegend dat deze beslissing 63 maatregelen ter versterking van het eigen karakter van de Vlaamse Rand bevat;

Overwegend dat er onder andere ingezet wordt op een maximaal behoud van de open ruimte door aankoop en beheer van natuur- en bosgebieden en het versterken van de open ruimte met het instrument van de landinrichting;

Overwegend dat minister Schauvliege op 28 november 2011 de Vlaamse Landmaatschappij (VLM) de opdracht gaf om een planprogramma uit te werken voor landinrichting in de 19 gemeenten van de Rand;

Gelet op de toelichting op 11 maart 2013 door de heer Luc Vander Elst;

Gelet op het projectvoorstel goedgekeurd door het schepencollege op 22 april 2013;

Gelet op de voorstelling van het ontwerpplanprogramma op 11 juni 2013 incl. het project "Maalbeekvallei" te Grimbergen, Wemmel en Meise;

Gelet op het schrijven ontvangen op 4 juli 2013 vanwege de VLM met de vraag om voor 15 september 2013 mee te delen welke projecten de gemeente wenst te ondersteunen en welk engagement de gemeente wil aangaan per project;

BESLIST:

Artikel 1.

Zich principieel te engageren voor het gebiedsgerichtproject "Maalbeekvallei" en de thematische projecten "uitbouwen van en aantakken op zachte netwerken met Brussel" en "erosiebestrijding".

Art. 2.

Principieel bereid te zijn om 30% cofinanciering in te plannen vanaf 2017, weliswaar verspreid over de 3 opgesomde projecten en binnen de perken van de goed te keuren meerjarenplanning.

Art. 3.

Principieel bereid te zijn om personeel in te zetten om in een team een (deel)project te trekken als projectleider of coprojectleider, weliswaar nooit voltijds, i.c. de milieuambtenaar als (co)projectleider voor het project van de "Maalbeekvallei" en de mobiliteitsambtenaar als coprojectleider (voornamelijk op ondersteunend niveau) voor het project "uitbouwen van en aantakken op zachte netwerken met Brussel".

Art 4.

De opmaak van het herwaarderingsplan voor het oostelijk deel Maalbeekvallei, inclusief de gemeentelijke recreatieve percelen zoals beslist bij collegebeslissing van 21 januari 2013, aan te duiden als belangrijkste synergie in dit dossier met als belangrijke betrokken partners: Onroerend Erfgoed, Agentschap voor Natuur en Bos, provincie Vlaams-Brabant, Regionaal Landschap Groene Corridor, Pro Natura vzw en Natuurpunt vzw en daarenboven te verwijzen naar de 4 goedgekeurde bosbeheerplannen, het (geactualiseerd) GNOP, het bermbeheerplan (wordt geactualiseerd), de KLE-studie en het goedgekeurd erosiebestrijdingsplan waarover de gemeente beschikt.

Art. 5.

Bereid te zijn, als vorm van actieve medewerking, de uitwerking van de acties en maatregelen, zoals deze ook zullen voortvloeien uit de opmaak van een herwaarderingsplan voor de Maalbeekvallei ten oosten van Grimbergen, als gebiedsgericht project te trekken, in het bijzonder de landschappelijke integratie van de recreatie en infrastructuur met aanleg van een natuurlijke buffer tussen het cultuurhistorisch landschap en de naburige bossen.

In zitting, datum als hierboven

De secretaris
(g) Hans Habils

De burgemeester
(g) Marleen Mertens

Voor eensluidend uittreksel

In opdracht

Hans Habils
Gemeentesecretaris

Marleen Mertens
Burgemeester

GEMEENTE MACHELEN

PROVINCIE VLAAMS-BRABANT

PROVINCIE VLAAMS-BRABANT

Gemeente MACHELEN

UITTREKSEL UIT DE NOTULEN VAN HET COLLEGE VAN BURGEMEESTER EN SCHEPENEN

Zitting van 17 september 2013

Aanwezig: Jean-Pierre De Groef, Burgemeester;
Dirk De Wulf, Hilde Anciaux, Marco Verberckmoes, Guido Blanckaert, Marc
Grootjans, Karina Rombauts, Schepenen;
Daniël Schell, Gemeentesecretaris;

Principiële goedkeuring engagement ontwerpplanprogramma landinrichting in de Vlaamse Rand

Het college,

Gelet op het gemeentedecreet,
Gelet op ontwerpplanprogramma voor landinrichting in de Vlaamse Rand opgemaakt door de Vlaamse Landmaatschappij;
Overwegende dat landinrichting wordt ingezet om de open ruimte en de omgevingskwaliteit in de dichtbevolkte en –bebouwde Vlaamse Rand te vrijwaren en te ontwikkelen;
Overwegende dat ontwerpplanprogramma 10 gebiedsgerichte en 4 gebiedsdekkende projectvoorstellen omvat;
Overwegende dat twee projectvoorstellen betrekking hebben op grondgebied van de gemeente Machelen, nl. het project Woluwe – Trawool – Floordambos en het project Parkenlandschap Woluwe;
Gelet op de vraag van VLM aan de mogelijke partners om hun engagement inzake cofinanciering en personeelsinzet vast te leggen in een principiële beslissing;

BESLUIT: eenparig

Artikel 1: het college van burgemeester en schepenen is principieel akkoord om de landinrichtingsprojecten Woluwe – Trawool – Floordambos en Parkenlandschap Woluwe, in de mate van het mogelijk voorwat betreft cofinanciering en personeelsinzet, te ondersteunen.

Artikel 2: een afschrift van deze beslissing wordt overgemaakt aan de Vlaamse Landmaatschappij.

Gedaan in zitting, datum als hiervoren

De Gemeentesecretaris,
get. Daniël Schell

De Burgemeester
get. Jean-Pierre De Groef

Voor eensluidend afschrift
Machelen, 19 september 2013
Namens het College:

De Gemeentesecretaris,

Daniël SCHELL

De Burgemeester,

Jean-Pierre DE GROEF.

GEMEENTE MEISE

Gemeentebestuur Meise
Provincie Vlaams-Brabant

VLM Regio Oost, VAC
T.a.v. Luc Vander Elst
Diestsepoort 6 bus 74
3000 LEUVEN

24-09-2013

uw kenmerk

ons kenmerk
109/2013/IM

contactpersoon
Isabelle Moysan
☎ 02/892.20.64

verantwoordelijke schepen
Paul Van Doorslaer
schepen van leefmilieu

datum
19/09/2013

Geachte

Naar aanleiding van uw schrijven in verband met het principiële engagement gemeenten bij planprogramma landinrichting, heeft het college van burgemeester en schepenen in zitting van 10/09/2013 een beslissing genomen.

Het College heeft beslist om principiële akkoord te gaan tot inzet van personeel als projectopvolger bij projecten met realisaties op het grondgebied. Alsook actief mee te werken aan projecten welke passen binnen en synergieën vormen met gemeentelijke beleidsprioriteiten, bijvoorbeeld de eigen lopende initiatieven inzake de uitbouw van het netwerk trage wegen, de aanpak van de bodemerosieproblematiek en de mogelijke uitbouw van het bedrijventerrein te Westrode.

Mocht u nog vragen hebben, aarzel dan niet om de Heer Leo Vander Kerken te contacteren op het nummer 02/892 20 61.

Hoogachtend,

In opdracht:

Ellen DE CLERCK
Gemeentesecretaris

Jos EMMERECHTS
burgemeester

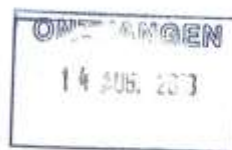
Gemeente Merchtem

Provincie Vlaams-Brabant
Arrondissement Halle-Vilvoorde

Nieuwstraat 1 1785 Merchtem

Vlaamse Landmaatschappij
T.a.v. Luc Vander Elst
Gulden Vlieslaan 72
1060 Brussel

uw contactpersoon : Mieke De Cooman, Milieuableider, ☎ 052 38 11 96
✉ mieke.decooman@merchtem.be
bevoegd mandataris : Eddie De Block, burgemeester ☎ 052 38 11 89 ☎ 0474 94 22 10

uw bericht van	uw kenmerk	ons kenmerk	Merchtem
		GGZ/MD/2013/185	06 augustus 2013

Geachte heer

Tijdens de collegezitting van 2 augustus 2013 werden uw vragen met betrekking van het principiële engagement van de gemeente ten opzichte van het planprogramma inrichting Vlaamse rand besproken.

Tijdens deze zitting heeft het college besloten om zich principiële te engageren voor dit project voor wat betreft de gebiedsgerichte projecten die op ons grondgebied van toepassing zijn en de gebiedsdekkende projecten.

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groeten

Chris Van den Bossche
Gemeentesecretaris

Ella De Neve
Burgemeester wvd.

GEMEENTE SINT-PIETERS-LEEUV

Dag Luc,

Het college heeft zich gisteren akkoord verklaard met het engagement om samen te werken met de VLM voor de realisatie van natuur- en landschapsprojecten voortvloeiend uit de huidige studies en ontwikkelingen:

- natuur- en landschapsontwikkeling langs de Zenne (waar nu ook in de stuurgroep zitten: Zuurstof voor de Zenne) en het kanaal.
- verdere natuur- en landschapsontwikkeling na de werken van VMM langs de Zuun,
- projecten die kunnen voortvloeien uit de studie Vlezenbeek – Sint-Anna-Pede – Neerpede (waar wij in de stuurgroep zitten)

Hoe dit engagement concreet zal ingevuld worden, zal later bepaald worden, als ook de projecten op zich al duidelijker vorm hebben gekregen.

Het behouden en versterken van de grote landelijke, open ruimten en de realisatie van landschapsprojecten in samenwerking met o.a. de Vlaamse Landmaatschappij zijn opgenomen in het bestuursakkoord 2013-2018.

Mvg

Liesbeth Bortels
Milieuambtenaar

Gemeentebestuur Sint-Pieters-Leeuw - Milieudienst - Pastorijsstraat 21 - 1600 Sint-Pieters-Leeuw
Tel 02 371 63 53 - Fax 02 331 44 90
e-mail: liesbeth.bortels@sint-pieters-leeuw.be

STAD VILVOORDE

dienst milieu

184101

Vlaamse Landmaatschappij
 Luc Vander Elst
 Gulden Vlieslaan 72
 1060 BRUSSEL

03 OKT. 2013

uw kenmerk	ons kenmerk	contactpersoon	datum
	MIL/ADB/	Andy De Baerdemaeker	17 september 2013
telefoon	fax	e-mail	
02 255 47 33	02 255 47 85	andy.de.baerdemaeker@vilvoorde.be	

planprogramma landinrichting

Geachte

Hoewel de stad zich vandaag niet kan engageren in een concreet ontwikkelingsplan voor landinrichting, is in de toekomst een rol weggelegd voor de VLM in de ontwikkeling van de voormalige Renaultterreinen aan de achterzijde van het station van Vilvoorde. Het betreft een zone van ongeveer 50 hectare begrensd door de spoorweg, de Luchthavenlaan, de Vilvoorde-Machelenstraat en Woluwelaan. Het projectgebied is grotendeels eigendom van Renault (30 hectare) en momenteel in verkoop. Het Algemeen Ziekenhuis Jan Portaels kocht reeds 3,5 hectare. Tot op heden is de site van Renault grotendeels in gebruik door CAT voor logistieke activiteiten. De doelstelling is hier een nieuw stadsdeel te realiseren. Het gebied kreeg in het GRUP VSGB de bestemming deels kantoorzone, zone voor gemengde activiteiten en gemengd regionaal bedrijventerrein. De Vlaamse overheid sloot voor de ontwikkeling van dit gebied 2 brownfieldconvenanten af. Eén voor de terreinen van Renault en één voor de terreinen op Machelen van Revive.

De Lijn plant door het gebied haar nieuwe tangentiële tramverbinding Tervuren, Zaventem, Vilvoorde, Heizel, Jette.

Het gebied wordt doorkruist door de Trawoolbeek en de Vondelgracht en biedt potenties om groene assen te realiseren langs deze waterlopen. De waterhuishouding van het gebied moet ingebed worden in een groene structuur die tevens de kern van Machelen vlot kan verbinden met het station van Vilvoorde. Tijdens de zomer van 2012 werd een eerste aanzet van 'armaturenplan' opgemaakt voor het gebied. Hoewel dit geen afgewerkt plan is, geeft het plan de potenties van het gebied aan.

Normaliter zal het terrein van Renault tegen het jaareinde van 2013 verkocht worden en zal vervolgens verder gepland worden over de ontwikkeling van het gebied. De financiering voor de ontwikkeling van het gebied is vandaag nog koffiedik kijken maar zal ongetwijfeld gebeuren op basis van PPS overeenkomsten tussen publieke en private bedrijven.

Hoewel de stad zich dus niet kan verbinden tot enig engagement in dit project willen wij met dit schrijven aangeven dat er ongetwijfeld synergieën bestaan tussen de projectvoorstellen van de VLM in dit gebied en de ontwikkeling van dit deelgebied in het reconversieplan Vilvoorde-Machelen. Wij zijn dan ook vragende partij om dit project op te nemen in het planprogramma voor de landinrichting in de Rand.

Hoogachtend

In opdracht:
 De stadssecretaris, *wnd*

v o Vera Boudry

Namens de burgemeester
 opdracht van 11-03-2013
 schepen voor leefmilieu, lokale
 economie en toerisme

Johan Claus

Bijlage: armaturenplan BUUR voor Cat site

CC: Gemeente Machelen, Woluwestraat 1, 1830 Machelen

GEMEENTE WEZEMBEEK-OPPEM

Van: Leefmilieu [<mailto:leefmilieu@wezembeek-oppem.be>]

Verzonden: donderdag 25 juli 2013 9:10

Aan: Frédéric Petit - web (info@fredericpetit.be)

CC: Walter de Waeghe (walter.dewaeghe@wezembeek-oppem.be)

Onderwerp: FW: eventueel engagement bij ontwerpplanprogramma landinrichting in de Vlaamse Rand?

Schepen,

Begin juni is Luc Vander Elst, samen met Eva Derudder en Ingrid Beerens, de tweede fase van het landinrichtingsproject beknopt komen voorstellen aan het CBS. Er werden in het lopende project "Plateau van Moorsel" een belangrijk pakket maatregelen, voornamelijk wegens financiële redenen, uitgesteld. In deze tweede fase zouden we deze uitgestelde maatregelen moeten uitvoeren. Een belangrijk uitgesteld deelproject is de aankoppeling van de erosiepoelen in het Hondsperveld achter de woningen Beekstraat op de opengelegde Vuilbeek.

Het voorgestelde ontwerpplanprogramma "Vlaamse Rand" is zo omvangrijk dat het met de personeelsmiddelen van de VLM niet realiseerbaar is, er zal dus meer inbreng van de partners worden verwacht. De concrete vragen zijn vindt u hieronder, samen met mijn voorstel van antwoord.
Gaat u ermee akkoord deze antwoorden op deze manier aan het CBS voor formalisering voor te leggen?

▪ Bent u als partner bereid om enige cofinanciering op te nemen?

Ja.

De huidige verdeelsleutel VLM/Gemeente van 70/30 voor inrichtingswerken en van 50/50 voor grondverwerving is aanvaardbaar voor de gemeente.

▪ Bent u bereid personeel in te zetten om in een team een (deel)project te trekken als projectleider of coprojectleider?

Ja.

In het deelproject "Parkenlandschap Woluwe" kan de milieumambtenaar fungeren als co-projectleider, op voorwaarde dat dit samen gebeurt met zijn homoniemen uit Diegem, Kraainem, Tervuren en Zaventem.

▪ Bent u bereid personeel in te zetten om de projecten mee op te volgen?

Ja.

Naargelang de (aard van de) noodzaak kan dat de ingenieur-diensthoofd grondgebiedszaken, de stedenbouwkundige ambtenaar, de groenambtenaar of de architect zijn.

▪ Ziet u een vorm van actieve medewerking zitten en – zo ja – wat dan?

Ja.

Zie bovenstaande en onderstaande antwoorden.

▪ Wenst u kennis of ervaring in te brengen?

Ja.

De ingenieur en de milieumambtenaar hebben het lopende LI Openruimtegebied Woluwevallei actief begeleid en hebben uiteraard de nodige terreinkennis

opgebouwd. Zij zullen ook de in de organisatie aanwezige andere kennis in de stuurgroepen/projectgroepen met de VLM delen.

▪ Ziet u synergieën tussen eigen projecten en projectvoorstellen van dit ontwerpplanprogramma? Welke?

In het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan is de blauw/groene as rond de vallei van de Vuilbeek een zeer belangrijk element. De gemeente werkt aan een pakket van maatregelen om deze as te behouden, versterken en eventueel uit te breiden. Zowel het natuur- als het wateraspect zijn belangrijk. Wij verwachten dat de samenwerking tussen gemeente en VLM opnieuw synergieën oplevert die vergelijkbaar zijn met het nu in realisatie gaande project "Open Vuilbeek". Op vlak van "Natuur" wensen wij de Woluwe met het park van Tervuren te verbinden met een keten van stapstenen waarrond we een eerste versie van natuurleerpad wensen te ontwikkelen tegen 2018. Op vlak van "Water" is het de bedoeling een deeloplossing te bieden aan de wateroverlast vanuit de Vuilbeek en aan de erosieproblematiek. In samenwerking met VLM kan het project "Open Vuilbeek" stroomopwaarts herhaald worden in de Overloopstraat.

Met vriendelijke groeten,

Bart Fillé

Milieuambtenaar

Van: Frédéric Petit - OVH [<mailto:info@fredericpetit.be>]

Verzonden: donderdag 1 augustus 2013 14:57

Aan: milieu.wezembeek-oppem

Onderwerp: RE: eventueel engagement bij ontwerpplanprogramma landinrichting in de Vlaamse Rand?

Beste,

Gevolg gevend op ons gesprek van vandaag heb ik uw nota doorgelezen.

Ik ben eens met uw voorstel tot antwoord aan de VLM.

Mvg

Frédéric Petit

1ste Schepen

Provincieraadslid

Bergenblok, 48

B-1970 Wezembeek-Oppem

T/FX: + 32 (0) 2 784 39 12

GSM: + 32 475 87 37 98

info@fredericpetit.be

www.fredericpetit.be

INFRABEL

beste,

ik heb de verschillende projecten doorgenomen

- pedevallei: de uitbreidingswerken 3de en 4de spoor langs L50A zijn hier quasi gerealiseerd; in deze zone wordt er de komende decenia niet meer gewerkt
- asse: voor elk project dat gepaard kan gaan met afschaffing van overwegen, zijn wij een geïnteresseerde partner
- flankeren van grote investeringsprojecten (zie opmerking hiervoor onder Pede)

ik zend deze mail met uw presentatie eveneens in kopie naar collega's Herman de groof (regio antwerpen-limburg) en julien peeters (brussel) voor hun eventuele input

Met vriendelijke groeten,

ir Jochen Bultinck

JOCHEN BULTINCK

Infrastructuur
Manager Area Noordwest

Flandria Palace - 2de verdieping
Lokaal 210
Koningin Maria Hendrikaplein 2
B-9000 Gent

T + 32 9 241 23 30
F + 32 9 241 25 37
M + 32 478 48 02 20
E jochen.bultinck@infrabel.be

www.infrabel.be

LEEFMILIEU BRUSSEL

Luc,

Het is evident dat we als Brusselse milieu-administratie - zoals reeds in het verleden - graag verder surfen op een goede samenwerking met de VLM om eventuele win-win-projecten mee vorm te geven, te ondersteunen (inhoudelijk en/of financieel) aan de 'andere kant'. Het BHG staat in de fiches regelmatig aangeduid als potentiële partner. Andere keren niet, maar zelfs dan is de link met Brussel omwille van mogelijke projectinhouden vaak vanzelfsprekend.

We zullen natuurlijk onze financiële engagementen enkel kunnen waarmaken waar we onze bevoegdheid niet te buiten gaan, thematisch en ruimtelijk.

Heb je andere Brusselse partners gesproken in jullie missionarisonderzoek? Brusselse gemeenten, andere gewestelijke administraties (wij hebben Directie Strategische Planning mee in de boot genomen)?

Ik bespreek de voorstellen in augustus of begin september intern en met het Kabinet, zodat je dan een formeler en vollediger antwoord kan krijgen.

Tot spoedig en, als je er nog aan toe bent, een fijne vakantie toegewenst.

Frank

BRUSSEL

Goeddag Mr. Vander Elst,

Betreffende uw vraag naar engagementen, heeft de Brusselse 'Directie Studies en Planning' volgend standpunt. Algemeen lijkt het BIM ons de meest geschikte Brusselse partner. Het lijkt ons in die zin voldoende dat we op hoofdlijnen geïnformeerd zijn zodat we er een idee van hebben wat er beweegt in de Rand.

[Bent u als partner bereid om enige cofinanciering op te nemen? Bent u bereid personeel in te zetten om in een team een \(deel\)project te trekken als projectleider of coprojectleider? Bent u bereid personeel in te zetten om de projecten mee op te volgen?](#)

Projecten trekken of op vaste basis opvolgen blijkt momenteel helaas niet mogelijk. Daar wij een kleine dienst zijn, moeten wij zuinig omspringen met onze tijd en middelen. Verder werkt de VLM heel concrete en realisatiegericht, wat verschilt met de werking van een dienst planning.

[Ziet u een vorm van actieve medewerking zitten en – zo ja – wat dan? Wenst u kennis of ervaring in te brengen?](#)

Teneinde de inter-gewestelijke coördinatie te versterken, lijkt het ons daaraantegen wel goed elkaar over bepaalde projecten wederzijds te informeren. Wij wensen dus over een aantal projecten op sleutelmomenten geïnformeerd te worden, evenals uitgenodigd te worden op belangrijke infomomenten. Op die manier kunnen wij ook, op bepaalde momenten, eventueel input (advies en informatie) verlenen.

Hieronder volgt de lijst van deze projecten met onze contactpersonen:

- Zenne-Kanaal, CM
- Pede, SDB
- Woluwe-Trawool-Floordambos, SDB

Gebiedsdekkend

- Zachte netwerken, SDB
- Flankeren grote investeringsprojecten (R0, Delijn, reconversie, bedrijventerreinen,...), SDB
- Brussel: kans voor de Rand, SDB

CM: Christine Mirkes, cmirkes@mbhg.irisnet.be

SDB: Sven De Bruycker sdebruycker@mbhg.irisnet.be

[Ziet u synergieën tussen eigen projecten en projectvoorstellen van dit ontwerpplanprogramma? Welke?](#)

De Intergewestelijke, groene assen in het kader van het GPDO. Deze kunnen de basis vormen voor het bepalen van het al dan niet op de hoogte gehouden te worden.

Vriendelijke groet, Sven De Bruycker.

De Bruycker Sven, Coordinator Metropolitan and International/Studies and Planning/Brussels

BRUXELLES ENVIRONNEMENTLEEFMILIEU BRUSSEL

IBGE - INSTITUT BRUXELLOIS POUR LA GESTION DE L'ENVIRONNEMENTBIM - BRUSSELS INSTITUUT VOOR MILIEUBEHEER

Vlaamse Landmaatschappij
Regio Oost
De heer Luc Vander Elst
Dirk Boutsgebouw
Dietsepoort 6 bus 74
3000 Leuven

Brussel, 08.10.2013-581079
09 OKT. 2013

Afdeling Groene Ruimten
Contactpersoon : Frank Vermoesen
Departement Expertise en Strategie Groene Ruimten
Contact : fvermoesen@leefmilieu.irisnet.be
Tel: 02/775.77.20
U/Ref. :
O/Ref. : 20130923/AGR/01

Betreft: ontwerpplanprogramma Vlaamse Rand

Geachte Heer,

Bij deze gelegenheid wenst Leefmilieu Brussel (BIM) positief te reageren op de oproep naar samenwerking m.b.t. het ontwerpplanprogramma voor de Vlaamse Rand.

We wensen op te merken dat:

- onze engagementen betreffen uiteraard de materies waarvoor we bevoegd zijn.
- de zone waar we potentieel een operationele partner zijn voor de VLM, is erg uitgebreid.
- het spreekt vanzelf dat Leefmilieu Brussel (BIM) een eigen prioritering heeft voor haar projecten en eventuele deelname in termen van co-financiering zal gebeuren binnen de mogelijkheden van de begroting en enkel voor (het deel van) de ingrepen gelegen op het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (BHG).
- Leefmilieu Brussel is vragende partij voor een regelmatig overleg met de VLM, zoals dit trouwens reeds vaker het geval was in het verleden. We zullen het ook niet nalaten de VLM te betrekken bij eventuele Brusselse projecten met grensoverschrijdend belang.
- Leefmilieu Brussel beschikt over expertise over multifunctionele groenaanleg en groenbeheer in een grootstedelijke context, wat ook interessant kan zijn voor het welslagen van eventuele projecten in de stadsrand. De VLM kan hier beroep op doen.
- voor de concrete uitwerking van projecten met een grensoverschrijdend karakter of impact, is vaak bijkomende samenwerking nodig met andere Brusselse partners, gewestelijke en gemeentelijke administraties. Leefmilieu Brussel benadrukt dat de nodige contacten ook met die beleidsniveaus zouden genomen worden bij plan- en projectontwikkeling in de Rand.

Afstemend op de ruimtelijke afbakening die de VLM maakte voor de interventiegebieden, wensen we hierbij aan te geven welke samenwerkingen opportuun zijn:

Gulledelle 100
Bruxelles 1200 Brussel

T +32 2 775 75 11
F +32 2 775 76 11

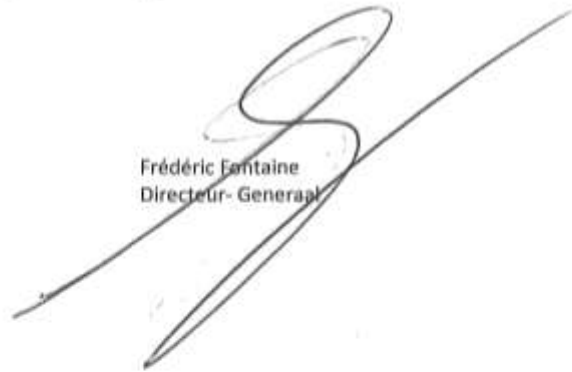
info@environnement.irisnet.be
info@leefmilieu.irisnet.be

www.bruxellesenvironnement.be
www.leefmilieubrusSEL.be

Leefmilieu Brussel hoopt op een verderzetting van de goede samenwerking met de Vlaamse Landmaatschappij in het kader van een duurzame ontwikkeling en bescherming van de open ruimte als dragende structuur voor de verder schrijdende verstedelijking binnen en buiten de grenzen van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. We blijven ter beschikking voor verder overleg rond de hierboven geschetste prioritering en het geschetste engagement.

Régine Peeters
Adjunct-Directrice-Generaal

Frédéric Fontaine
Directeur-Generaal

1. Focus-gebieden, waar veelvuldige mogelijkheden tot grootschalige samenwerking bestaan:

- 1. Noordwesten van het BHG:
 - o De versterking van de multi-functionele groenstructuren in de Molenbeekvallei, vnl. in Asse (aanleg Horinck-park, bosuitbreidingsmogelijkheden in aangekochte parkgebied-perimeter VLM/ANB, erosieproblemen aanpakken, Natura2000-netwerk versterken, ...)
 - o De creatie van een speelbos op de grens met Wemmel/Jette (AWV?).
 - o Het dossier van de eventuele verbreding van de Ring RO (compensaties, milderende maatregelen,...).
 - o Het dossier van het fiets-GEN (OMA-B-route).
 - o Versterking van de blauw-groene as van de bovenloop van de Molenbeek (Zellik> Dilbeek) als resultante uit de wijziging van bestemmingen in VSGB.
- 2. Zuidoosten van het BHG:
 - o De holle weg op de grens tussen de twee gewesten (naast UCL-campus)
 - o Uitbouw tot een volwaardige natuurkern in de oude zandgroeve; versterking van Natura2000 netwerk, grensoverschrijdend.
 - o Verbetering van de recreatieve, zachte verbindingen.
 - o Openlegging en ecologisch-landschappelijke opwaardering van de Woluwe.
- 3. Westen van het BHG:
 - o De concrete invulling van de actieplannen opgemaakt in het Richtplan Neerpede – Vlezenbeek – St-Anna-Pede. Het gaat hier over een grote diversiteit aan thema's: landbouw: 'Stad als kans' (lokale afzet), moestuinen en verbreding landbouw (labo) / grensoverschrijdende zachte recreatieve verbindingen en voorzieningen / ontwikkeling van het groen-blauw netwerk met ecologische en landschappelijke opwaardering.

2. Kleinschaligere samenwerkingsmogelijkheden:

Deze lijst is niet exhaustief. Mogelijk zijn sommige projecten ook gelokaliseerd 'buiten' de actueel door de VLM afgebakende interventieperimeters, maar nopen opportuniteiten in de loop van de tijd tot inter-gewestelijke samenwerking. De grote, gewenste, grensoverschrijdende verbindende groenstructuren werden door het BHG opgenomen in het Gewestelijk Plan voor Duurzame Ontwikkeling (GPDO); het zijn focusgebieden voor Leefmilieu Brussel. We verwijzen bij deze ook naar de initieel toegestuurde kaart en lijst 'Prioriteiten voor de inter-gewestelijke ontwikkeling van het groen en blauw netwerk'. Hieronder enkele voorbeelden:

- De groene verbinding tussen Haren-Brussel en Machelen: uitbouw van ecologische corridor en potentiële verbinding voor fiets-GEN (Leuven-Brussel).
- Zoonbeek, aantakking op de Vogelzangbeekvallei in Anderlecht en het kanaal Brussel-Charleroi.
- De groene verbinding naar Linkebeek-Alsemberg.
- De eventuele partiële openlegging van de Geleytsbeek in Drogenbos
- ...

FIETSMANAGER BRUSSEL

- Bent u als partner bereid om enige cofinanciering op te nemen?

>>>Niet voor buiten BHG – wel voor delen die de link maken bij ons

- Bent u bereid personeel in te zetten om in een team een (deel)project te trekken als projectleider of coprojectleider?

>>>punctueel kan dat, als het project grensoverschrijdend is (bijv langs kanaal thv Carcoke gebeurde dit al)

- Bent u bereid personeel in te zetten om de projecten mee op te volgen?

>>>ja

- Ziet u een vorm van actieve medewerking zitten en – zo ja – wat dan?

>>>de fietsmanager is aanwezig bij de stuurgroepvergadering voor de ontwikkeling van het FietsGEN in Brussel en de Rand. In dat kader zijn bepaalde studiegebieden van de VLM pertinent. Actieve medewerking is dan vooral gericht op het verzekeren van aansluiting op Brussel.

▪ Wenst u kennis of ervaring in te brengen?

>>>qua bewegwijzering van FietsGENroutes is nog een standaard nodig. Daar heeft Brussel nu enige ervaring in

▪ Ziet u synergieën tussen eigen projecten en projectvoorstellen van dit ontwerpplanprogramma? Welke?

>>>dergelijke landinrichtingprojecten gebeuren in Brussel veeleer door Leefmilieu Brussel, en op een hoger niveau door het Bestuur Ruimtelijke Ordening en Huisvesting. Mوبiel Brussel zal zich dus beperken tot het mobiliteitsaspect en wat mijzelf betreft, het fietsen.

Frederik Depoortere
Fietsmanager

REGIONAAL LANDSCHAP PAJOTTENLAND EN ZENNEVALLEI

AL/M/2013-274

Beste,

Bedankt voor uw mail, die we besproken hebben op onze raad van bestuur op 9 september.

Voor het werkingsgebied van Regionaal Landschap Pajottenland & Zennevallei omvat het landinrichtingsproject 'Vlaamse Rand' de gemeenten Dilbeek, Sint-Pieters-Leeuw, Drogenbos, Halle, Sint-Genesius-Rode en Beersel (in vijf focuszones, nl. Molenbeek, Zenne & kanaal, Zuunbeek, Pede en openruimteparels Dilbeek-Wemmel).

Regionaal Landschap Pajottenland & Zennevallei denkt een efficiënte bijdrage aan het project te kunnen leveren wat betreft coördinatie van lokale afstemming, communicatie en andere ondersteuning voor gemeenten/VLM. Op die manier kunnen we onze terreinkennis in regio Pajottenland-Zennevallei en ervaring met zowel draagvlakversterking, visievorming als terreinrealisaties – o.a. bewezen in het lopende strategisch project 'Zuurstof voor de Zenne' – gezamenlijk inzetten voor een aantal of alle focuszones.

Concreet stellen we deze samenwerking voor:

- Betrokken gemeenten polsen om per gemeente een subsidie voor 0,3 VTE te voorzien en hiermee RL P&Z opdracht te geven voor gezamenlijke coördinatie en intermediaire rol
- Samen met VLM en andere betrokken RL'n (RLD en RLGC) werken aan uitschrijven van projecten o.a. opvolging strategisch project Zuurstof voor de Zenne (met eventuele uitbreiding naar Zuun).
- Vanuit onze RL P&Z basiswerking kunnen we sowieso bijdragen door deze te richten op onze eigen focuszones die overlappen met de focuszones 'Vlaamse Rand': bijv. specifiek poelenplan, boomgaarden, quick-wins uitwerken met partners...

Een voorbeeld van ons engagement zijn de quickwins die we momenteel uitschrijven samen met gemeenten Sint-Genesius-Rode en Sint-Pieters-Leeuw.

RL P&Z heeft bijzondere interesse in het maken van verbindingen – toeristisch, recreatief, economisch, landschappelijk... – tussen de hoofdstad en onze regio en we volgen in dat opzicht de lopende studieopdracht rond het gebied Pede van nabij op. Onze samenwerking met o.a. leader Pajottenland+, Toerisme P&Z, Erfgoedcel P&Z en cultuursector geeft ons een helder en integraal beeld op in de regio en de vele potenties die kunnen ontwikkeld worden.

We kijken uit naar verdere opvolging en samenwerking.

Vriendelijke groeten,
Alwin Loeckx

Alwin Loeckx - Directeur
Regionaal Landschap Pajottenland & Zennevallei
Oude Pastorie, Donkerstraat 21, 1750 Gaasbeek - 02 452 60 45
www.pajot-zenne.be - www.facebook.com/pajotzenne

INTERCOMMUNALE HAVILAND

Van: Koen De Reu [<mailto:koen.dereu@Haviland.be>]

Verzonden: vrijdag 26 juli 2013 15:19

Aan: Luc Vander Elst

Onderwerp: RE: eventueel engagement bij ontwerpplanprogramma landinrichting in de Vlaamse Rand?

Beste Luc,

Wij zijn zeker geïnteresseerd in jullie ontwerpplanprogramma. Na intern overleg stellen wij het volgende voor:

Driemaandelijks organiseren wij in onze vijf regio's streektafels. Misschien kan er wel eensgezindheid gevonden worden op de streektafels met de burgemeesters?

Een eensgezind standpunt over de prioriteit voor een bepaald VLM-project weegt toch zwaarder dan dat elke gemeente apart zijn prioriteitenlijstje doorgeeft. Misschien kunnen VLM-mensen kort de relevante projecten op elke regionale streektafel komen voorstellen?

Met vriendelijke groet,

Koen De Reu

Haviland Intercommunale IgSv • Brusselsesteenweg 617 • 1731 Zellik • website: www.haviland.be
Tel. : 02/466.51.00 • Fax. : 02/466.49.81 • BTW BE 200.881.951

BOSGROEPEN VLAAMS-BRABANT

Beste,

De bosgroepen in VI-Brabant kampen momenteel met grote onzekerheid omtrent het voortbestaan in 2014. De interne staatshervorming ligt hiervan aan de basis.

Indien dit dossier alsnog gunstig uitdraait, zijn wij steeds bereid (deel)projecten in de bossfeer te ondersteunen met inhoudelijke input. Ook omtrent bosuitbreiding staan wij jullie graag bij met raad en daad.

Met vriendelijke groeten,

Klaas Van Roy

Bosgroep Groene Corridor vzw
Houtemsesteenweg 23
1800 Vilvoorde
Tel: 02 253 43 04
Fax: 02 253 43 05
E-mail: bosgroep@rlgc.be
Website: www.bosgroepgc.be

BOERENBOND

Boerenbond
Regioconsulenten
Diestsevest 40
3000 Leuven
T (016) 28 61 56
F (016) 28 61 09

1. NOTA

2.

3.

Datum 5 september 2013
van Lien Vandebroeck

Aan Luc Vander Elst

Betreft

Engagement Boerenbond in projecten van het Landinrichtingsproject Vlaamse Rand

Geachte

Via dit schrijven wens ik het engagement dat wij vanuit Boerenbond willen opnemen in projecten van het landinrichtingsproject Vlaamse Rand te bevestigen. Deze bevestiging houdt geen enkel financieel engagement in.

Boerenbond heeft de mogelijkheid om haar uitgebreid netwerk van plaatselijke structuren, aan te spreken en hun kennis en vertrouwdheid met de streek in te zetten in projecten van het landinrichtingsproject Vlaamse Rand.

Boerenbond bouwde een grote kennis en expertise rond land- en tuinbouw op, deze kan ook ingezet worden om land- en tuinbouwinitiatieven in het landinrichtingsproject te ondersteunen.

Rond de serreproblematiek werd er reeds actie ondernomen vanuit Boerenbond, we wensen hier dan ook ons verder voor inzetten samen met onze leden druiventelers uit deze regio (IJsevallei).

Vanuit Boerenbond zijn er reeds heel wat initiatieven genomen: Plattelandsklassen, Logeren in Vlaanderen, Innovatiesteunpunt, ... Er bestaat de mogelijkheid om de ervaring hieruit te delen.

Daarom wensen we vanuit Boerenbond een adviserende functie in het landinrichtingsproject op te nemen en zeer nauw betrokken te worden bij de uitwerking van inrichtingsplannen die direct of indirect invloed hebben op land- en tuinbouw en het platteland. Deze adviserende functie wensen we op te nemen vanuit een stuurgroep, planbegeleidingsgroep, ...

Hopend op een goede samenwerking

Met vriendelijke groeten,

Lien Vandebroeck
Regioconsulent Boerenbond Halle-Vilvoorde

NATUURPUNT SINT-GENESIUS-RODE

Geachte Heer Vander Elst,

Wij verwijzen naar uw email van 24.07.2013, gericht o.a. aan Luc De Ridder, penningmeester van Natuurpunt Sint-Genesius-Rode.

Uw mail werd besproken tijdens onze eerste bestuursvergadering na de zomer-verlofperiode, met name gisteren, op dinsdag 17 september.

Uiteraard heeft het deel van uw ontwerpplanprogramma betreffende "De Molenbeek in Rode" onze aandacht getrokken. Na interne beraadslaging wensen we onze steun naar het project "Molenbeek" te benadrukken.

Wat deze potentiële steun betreft, heeft u een aantal concrete vragen gesteld. Hierop kunnen wij het volgende antwoorden:

- De geografische dekking van uw voorstel "Molenbeek" overtreft het grondgebied Sint-Genesius-Rode, zodat wij, als Natuurpunt-Rode, slechts een gedeeltelijke geografische ondersteuning kunnen bieden. We nemen anderzijds aan dat het gebied Beersel vanuit Natuurpunt-standpunt kan behartigd worden door onze vrienden van Natuurpunt Beersel.
- Co-financiering en ter beschikking stelling van projectpersoneel is vanuit Natuurpunt-Rode weinig mogelijk. Ons verenigingsbudget blijft zeer beperkt, en onze lokale werking steunt louter op de inzet van (onbezoldigde) vrijwilligers.
- Maar anderzijds beschikken wij uiteraard over een aantal mensen, gespecialiseerd in diverse natuurgebonden specialiteiten, en met kennis van de lokale omgevingsfactoren, die niet beter vragen dan hun bijdrage te kunnen leveren aan een project zoals door u gesuggereerd.
- Wat synergieën betreft, zien wij mogelijkheden b.v. op gebied van optimalisering en waterberging in de Kwadebeekvallei, ontwikkeling van zachte recreatiemogelijkheden, uitbouw van groene verbindingen, Een engagement van de Gemeente hieromtrent lijkt ons weliswaar eveneens nodig om tot correcte resultaten te kunnen komen.

Kan u ons a.u.b. op de hoogte houden van de manier waarop uw ontwerpplanprogramma evolueert. Ondertussen,
met vriendelijke groeten,
Fernand De Buck, secretaris Natuurpunt-Rode

NATUURPUNT ASSE

Beste Luc,
beste Tom,

Onderstaande mail heeft uiteraard onze aandacht gekregen.

Sorry voor het laattijdige antwoord, er was de vakantie, dan was het even wachten op de eerste bestuursvergadering om daar intern over te klappen en ook even met NP Mechelen te overleggen. Een aantal vragen overstijgen nl. de bevoegdheid van de afdeling en de idee was om met een paar mensen van de afdeling dat eens aan te kaarten via een bezoek aan Mechelen.

In de loop van de voorbije weken kwam ook een vraag van Tom om eens kennis te maken met onze mensen in Mechelen.

Zowel van Tom als van onze consulent in Mechelen kreeg ik de boodschap dat dit in september moeilijk haalbaar is en werd een afspraak in oktober voorgesteld.

Ik belde daarom met Tom om dit even met jou te overleggen of dit uitstel geen probleem vormt voor uw onderstaande vraag naar antwoord tegen 15/9?

Vanuit onze afdeling willen wij in elk geval onze interesse uitspreken voor de gebiedsgerichte projecten 'Dilbeek-Wemmel' (waar Asse dus tussen ligt en de synergie met het Molenbeek&Maalproject voor de hand ligt) en 'Asbeek-Steenhuffel'.

Ik vroeg aan Tom om een en ander even met jou te overleggen maar wou toch deze vraag al even confirmeren via deze mail aan jullie beiden.

Dank voor aandacht.

Met vriendelijke groeten, namens Natuurpunt Asse

Erik

02 466 89 99
0472 35 98 30

STERREBEEK 2000

STERREBEEK 2000 vzw is steeds bereid om in het deelproject "Parkenlandschap Woluwe" kennis in te brengen en mee te werken in de projectopvolging zoals we dat ook reeds in het verleden deden.

Groeten,

Luc Caluwaerts
voorzitter STERREBEEK 2000 vzw
0468178857

PRO NATURA

Van: Johan Debeule [Johan.Debeule@pronatura.be]
Verzonden: maandag 19 augustus 2013 10:03
To: Luc Vander Elst
Cc: Nathalie Saelens; Pieter Gerrits
Onderwerp: engagementen "Over de Rand"

Geachte Heer Vander Elst,
Beste Luc,

We hebben intern met de coördinatoren van de Intergemeentelijke Natuur- en Landschapsploegen en de interne studiecél jouw mail van juli II. ivm eventuele engagementen rond "Over de Rand" bekeken om na te gaan wat onze rol hierin kan betekenen.

De huidige samenwerking rond INL tussen de provincie Vlaams-Brabant, op 4 na alle gemeenten van de Vlaamse Rand en Pro Natura loopt ten einde op 31 december 2013. Ondertussen heeft de provincie beslist om ook voor de periode 2014-2019 Pro Natura te engageren als uitvoerende partner in het arrondissement Halle-Vilvoorde voor de samenwerking provincie-gemeenten. Deze samenwerking rond INL blijft zich duidelijk inschrijven in het beleid rond het behoud van biodiversiteit.

Wijzelf zien onze rol in "Over de Rand" als stimulator en ondersteuning voor de gemeentelijke milieudiensten. Onze natuurontwikkelaars en coördinatoren nemen in de opmaak van de meerjarenprogramma's voor de betrokken gemeenten steeds de doelstellingen en de mogelijkheden van "Over de Rand" mee. Pro Natura beoogt zelf geen extra middelen om deze opdracht uit te voeren. Voor ons betekent "Over de Rand" immers mogelijks extra middelen om onze opdracht beter te kunnen vervullen.

Wel willen we graag overleg om na te gaan hoe we de engagementen van de gemeenten in het INL-programma mee kunnen inbrengen als cofinanciering bij mogelijke projecten in de Rand. De gemeenten betalen immers urenpakketten voor de inzet van doelgroeparbeiders bij de uitvoering van de jaarprogramma's. Als de inzet van deze arbeiders past in het kader van projecten uit "Over de Rand", zouden we deze uren (uiteraard a rato van inzet) moeten kunnen laten meetellen als

cofinanciering. Pro Natura waakt er over dat daarbij geen sprake kan zijn van dubbelfinanciering. We kennen de regelgeving en de juridische aspecten daarvan zeer goed. Als wij vanuit onze INLwerking de gemeenten willen stimuleren om volop in te zetten op "Over de Rand" dan is het wel belangrijk dat we ook duidelijkheid hebben over hoe de inzet van INL kan worden ingebracht als cofinanciering in het totaalbudget van de projecten.

Op 10 oktober vindt er in het PIVO in Asse een info- en overlegvergadering plaats georganiseerd door de provincie rond de nieuwe INL-periode. Wij zouden het heel interessant vinden mocht de VLM op die vergadering (waarop alle Randgemeenten zijn uitgenodigd) heel kort nogmaals een stand van zaken kan geven in verband met "Over de Rand" en misschien te duiden wat de mogelijkheden zijn van INL als hefboom voor de projecten. Pro Natura wordt door de provincie gevraagd om op het overleg van 10 oktober als uitvoerende partner het toekomstige INL-project toe te lichten maar we zijn uiteraard niet zelf organisator. Een eventuele bereidheid uwentwege om de toelichting daar te geven, dient dan uiteraard eerst door de provincie (in casu Geert Lefever) te worden goedgekeurd.

Onze contactpersonen die dit project zeer nauw zullen opvolgen zijn Nathalie Saelens en Pieter Gerrits (emailadressen in cc).

Met vriendelijke groet,

Johan De Beule

Gedelegeerd Bestuurder

gsm: 0475/ 57 41 26 | johan.debeule@pronatura.be <<mailto:johan.debeule@pronatura.be>> | www.pronatura.be <<https://owa.vlm.be/owa/UrlBlockedError.aspx>>

Galgenstraat 60, 9900 Eeklo | Felix Roggemanskaai 8, 1501 Halle | Houtemsesteenweg 23, 1800 Vilvoorde

LOKALE PARTNERS

Luc,

Ik wil zeer graag verder meedoen maar dit hangt wel af van de beslissing van de gemeenten Grimbergen en Vilvoorde of ze me nog als voorzitter gaan aanduiden. Iemand van 76 jaar voor 6 jaar aanduiden voor de Gecoro is toch niet evident! Lucio Costa bouwde vorig jaar in Rio de Janeiro een cultuurcentrum: hij was 102 jaar. ik heb dan nog wel wat reserve. Zodra de beslissing gevallen is over het voorzitterschap ga ik heel graag meedoen. Jullie aanpak is voor de Vlaamse Rand en voor stedenbouw in het algemeen bijzonder goed. Ik wil dat 100 % steunen en meehelpen waar dat kan!

Hartelijk,

Evert Lagrou

Bijlage 6: Lijst met afkortingen

ALBON	Afdeling land en bodembescherming, ondergrond, natuurlijke rijkdommen
ALT	Afdeling land – en tuinbouw
AWV	Afdeling Wegen en Verkeer
GEN	Gewestelijk Expres Net
HST	Hoge Snelheidstrein
IGO Leuven	Intergemeentelijk Opbouwwerk arrondissement Leuven
LNE	departement Leefmilieu en Energie
RESOC	Regionaal Sociaal – Economisch Overlegcomité
START	Strategisch Actieplan voor Reconversie en Tewerkstelling
VLM	Vlaamse Landmaatschappij

VLM

lne.

Département
L'écologie,
Natuur en
Energie

